

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

LVCIANI

SAMOSATENSIS

HERMOTIMVS, SEV

*de Sectis, Dialogus sanè perq̃ ele
gans ac festiuus, Obsopæo*

interprete.

*Eiusdem item Dialogi Amatorij quatu
or, Chiltano Mansueto interprete.*

*Plutarchi Chæronensis, de liberorum
educatione libellus, Ioanne Metzler
interprete.*

*Iam omnia hæc recens uersa
ac ædita.*

Haganoæ per Iohan. Sece.

Τοῖς φιλοσόφῃς Ὀψοπιός

ὑγιαίνειν.

ὦ παλαιόφρον σιμνόντε σοφῶν γένος ἀνδρῶν
τίφθ' οὕτως ἀσοφῇ βυδκιμείς σοφία;
ἢ πρὶ ῥηματῶν μάλα δυσήνων μέλελῶνας
ταρεῖ μὲν πολλοῖς ἀλγιστὴν ὑμέτερας
κοῖνα φρονεῖν ἀπείταντες φλκναφούσ' ἐτυφούσιν
ἐν μὲν τοῖς ἔργοις οὐκ ἔπ' ἔς' ἀρετὴν
ζῶς δὲ τ' ζωῆς οὐ πείρατα μακρὰ δόδωσι,
μὴ λάθῃ' εἰς λήρην ταῦτ' ἀναλωσκέμενοι.

P R A E F A T I O

CLARISSIMO

VIRO, DOMINO CHRİ

stophoro Gugelio, Legum Im

perialium Doctōri per

ritissimo, Vincenti

us Obsopœus,

Salutem.

Nanis illa Philoso
phia, Christophore
ornatis. quam etiā
Paul⁹ summo studio
cauendam docuit, si
nō alio nomine sem
per apud cordatos fu

isset in odio, certe eam ob causam debe
bat sapientibus & ingeniosis hominibus
iure optimo esse suspecta & inuisa, quod
hæresibus pene innumeris, & per hoc di
uersissimis esset infecta & obscurata.
Quemadmodum enim corpus, quod ex
diuersis inter se membris, nec cohærenti
bus, compositum est, uerum & naturæ

P R A E F A T I O

opinitio consentaneum esse non potest, sed potius monstrum existimari debet, cuiusmodi in exordio artis poeticæ adumbravit Horatius. Ita nec ulla unius alicuius disciplinæ professio seu vitæ ratio sana & recta habenda est, quæ seclariū cōuersitate & discrepantia distracta & uitata est. Qui enim ad aliquem finem eius rei ullus potest patere exitus, cuius initia sunt incerta & repugnantia, & viæ nullo modo inter se cōueniunt? Veluti de rerum principiis, de bonorum finib⁹, breuiter de rebus omnib⁹ inter se dissentiunt, discordant & dissident Philosophi, cum hic aerem rerū principium fuisse contendat, ille aquam, ab Homero forte persuasus affirmante Oceanum omnium rerum esse parentem. Alter particulas nescio quas similes, quartus ignem, quintus aeris infiniti raritatem & densitatem, sextus litem & amicitiam. Quib⁹ annumeratus Pythagoras ex numeris & horum dimensionibus omnia fluxisse μάλα φιλοσοφικῶς confirmat. Rursus hic bo

38
P R A E F A T I O

hic bonorum finē in uoluptate & delitiis
sitā habet, ille in indolentiā praeſtantia,
alius in ficto & falſo uirtutis uocabulo.
Eſt qui in dignitate & ſummis atq; am-
pliſſimis honoris & gloriae gradib⁹ uitae
beatae ſummā collocat. Nam quorū
percenſere attinet, quā cōtraria & pug-
nantia de mundo, anima & Diis ſtatue-
rint, cum hic interiturū mundum, alius
ſempiternū fore cōfinxerit, hic innume-
rabiles, alius nouos ſubinde exoriri com-
mentus ſit. Quod de numero eſt mollis &
uoluptarius ille Epicurus & Democrit⁹.
Iam qui ſunt e ſchola Pythagorica ani-
mam numerū ſeipſum ciētem eſſe deſi-
nietunt. Ariſtoteles entelechian primā
corporis. Alius quatuor elementorum
harmonian. Et ne cuncta perſequendo
epiſtolae anguſtias trāſgrediar, cuiq; pro
ſuae ratiois intellectu, aut quod ueriſimi-
lius eſt pro nocturnis ſomniis ſenep alia
atq; alia res uiſa eſt anima: adeo, ut ſi col-
latæ inter ſe ſuerint de illa philoſopho-
rum opiniones, anima res erit omnium

P R A E F A T I O

monstrorū mōstrosissima. Deinde, quot illorū sunt qui Deos omnino esse negāt, rursū quot sunt qui innumeros esse somniant. Omitto, quā absurda & ridicula de sole & luna impudenter mētiantur. Præterea quā stulta & insulsā, quā uana & nugatoria de materia, de motu, de infinito, de loco, de uacuo, de tempore, de Idæis, de atomis, de nubib⁹, de uentis, de pluuiis, fulminibus, tonitrubus, deq; reliquis hoc gen⁹ meteoris disputent. Ita, ut si rem propius cōtempleris, in tota philosophia nihil cernas aliud quā confusissimam quandā repugnantissimarū opinionum confusione, & uerborum pugnas nunq̃ finiendas, ut recte infra mihi scripsisse uideatur Lucian⁹, πάντας ὡς ἐπὶ εἰπεῖν τῶν ὄντων σκιᾶς μάχεσθαι πρὸς φιλοσοφούντας. His ergo nugis cum melior selectissimæ iuuentutis pars pulcherrimis ingeniis prædita perderetur, & ad ciuiliū rerum administrationē capessendā in uniuersum inutilis redderetur, credo Luciano implacabili philosophorū hosti, fuisse
in con

P R A E F A T I O

in cōsilio, ut hunc de sectis philosophicis dialogum cōscriberet : uel ut illorū insignem stultitiā, pro more suo, false sublan-
naret : uel ut palam faceret, nullo modo
quenq̃ exactam philosophiæ cognitionē
parare posse, propter sectas in ea multi-
plices, & uias diuersissimas. Mihi, quoti-
es anio & memoria mecū repeto ueterū
philosophorū discordes disciplinas, sem-
per succurrit nostra religio, quæ & ipsa
ita sectis & diuersis uiuēdi modis discer-
pta est, ut neq; in ea quicq̃ māserit sanū,
sincerum & integrū, profligata fide & ue-
ra pietate extincta, donec lucis Euangeli-
cæ exortu imposturæ diaboli sagaciter
deprehenſæ sūt, & hæc ignorantiæ nostræ
caligo discussa est. Sed ad Lucianum re-
grediamur, quī si hoc tempore reuiuiscere-
ret, & nōnullorū Gymnasiorū studia uis-
gilantius cōsideraret, Dii boni, quod illi
misero Hermotimi forent cōscribendū.
Nā si qs facta collatiōe nostros Philoso-
phos cū ueterib⁹ cōposuerit, & utrorūq;
philosophiam penitus excusserit, non

A iiii

P R A E F A T I O

dici potest, quāto feliciores prisci illi nostris existimandi sunt. Qui, tametsi in multas hæreses erāt distracti, & omnib⁹ ferme opinionib⁹ inter sese discordabāt, digniores tamē habuere magistros quos sequerentur, nempe Platonē, Aristotelē, Cratippum, Zenonē, Epictetū, aliosq; in numeros. Nostri plane neminē (neglectis his quorū nominibus & titulis impudenter gloriari solent) quā spurcissimā illam fecem indoctissimorū Sophistarū & imundissimas illas ranas, neq; nō locustas loquacissimas Occam, Scotū, Thomam, & qui inde nati sunt, Eccios, Lempos, Oxenfordios, Bruxellenses, Vsingios, Tartaretos, Versores, & id genus innumerabiles pueriores, rectorū studiorum pestes præsentissimas, sectarū Magistros stupidissimos Modernaliū, Realium, Thomistarum &c. Quos tu non semel pro sua imunda cōclusionū saliva, hoc est, de lana caprina, ad aras usq; immodestissime depugnātes uidisti, in quo erronearū opinionū pelago, & te aliquādo na

P R A E F A T I O

do nauē fregisse cōspeximus, sed statim
 forliciter enatasti, positaq; tabula, & ra-
 so capite ad meliora studia te cōtulisti,
 atq; hoc est quod iam plurimū tibi gra-
 tulamur. Vide uero, quæ istorum homi-
 num fuerit amentia, aut potius extre-
 ma cæcitas & perversitas, cum ad perdi-
 scēdas sacras & diuinas literas per istam
 sectarum colluiem om̃ibus uix alia uia
 fuit ascēdendū, nemine. s. in albū Theo-
 logistarum recepto, nisi alicui sectæ no-
 men ante dedisset, eamq; ferme nuga-
 cissimarū nugarum plenis faucibus ex-
 hausisset, & ita promouisset, ut clamos-
 re, barbarie, & impudentia, cū quouis
 ex æquo decertare posset. Ex his ita lo-
 cutis Magistri Nostri orti sūt, p̃clarū il-
 lud genus hominū, per quod non solū
 quicquid humanarū fuit literarū extre-
 me corruptum & cōtaminatū est, uerū
 oīa quoq; sacra irreligiosissime p̃fanata
 sunt. Quade re (quando iam oībus li-
 quet) hic nō est p̃lixius disputādi locus.
 Iā quāq; & apud Germanos rectiora stu-

P R A E F A T I O

dia caput erigere cœperint, mirū tamē
 q̄ multis adhuc in locis frigeant, regnā-
 te etiā dū puerlæ & inanis philosophiæ
 studio Magistrorū Nostrorū propugna-
 tione & opera. Et formant adhuc artiū
 & philosophiæ Magistri, belli .s. & insi-
 gnes asini, q̄bus ne nomē quidē philoso-
 phiæ recte cognitū est. Non, q̄ hunc ritū
 in Gymnasiis coronādi, aut ornādi meri-
 tos damnem: sed qd̄ indignū facis esse
 putem, eiusmōi bestias hoc potissimū in-
 signiri titulo, à quo absunt longissime,
 siue eorū uitam spectes, siue eruditionē
 ppendas. Nā cū phibeāt ex philosophia
 utrūq; iuxta & morū elegantia, & mul-
 tarū rerū cognitionē parari, illi tñ inte-
 rim neq; ulla morū ciuilitate sunt orna-
 ti, neq; ulla literarū peritia, aut rerū uel
 tenui iudicio perpoliti. Et hi tandē sunt,
 quibus in Academiis integrū est docere
 literas, clauū scholæ tenere, iuuentutis
 Magistros esse, melioribus & doctiorib⁹
 per lycophantiā & impudentiā loco mo-
 tis & eiectis. Illorū ergo fastū & arrogan-
 tiam

P R A E F A T I O.

tiā hoc dialogo egregie ridet Lucianus, quē nos, qđ esset lūme elegans, & hactenus à nemine uersus (quantū quidē nobis ea de re compertū est) per hęc Dionysia, ne totū me traderē poculis, latinitate donauimus, quē etiā noīs tui auspicio in lucem edimus, quo saltem aliqua ex pte ob tua in me studia & officia, me tibi memorē & gratum esse declararem. Qđ si parū Lucianicæ elegantiæ, delirias uideor expressisse, aut non passim sententiam assecut⁹ esse, uelim cogites, prima esse eius laboris experimēta et progymnasmata: quibus si minus satisfecimus, magnis certe ausis excidimus. Debetur etiā iure *πρωτεῖον* venia. Ceterū his, qbus mea uersio seu conat⁹ poti⁹ sordabit et improbabit, tantū hoc dictū sit, ut aut à lectione libelli mei abstineāt, aut ipsi quo sunt ingenio et eruditione exculti, aliqd pfectius et elaborati⁹ in mediū afferāt. Tu uero Christophore ornatiss. bene vale, ac nos, ut cœpisti, solito studio et amore psequere. Norinbergæ. xv. Calen. Martii. An. M. D. XXVII.

L V C I A N V S

HERMOTI

mus, seu de Sectis, Lucianus,
interprete Vincentio
Obsopæo.

Vantum cum ex cos
dice, tum pperandi
studio coniecturâ fa
cere licet, Hermoti
me, ad præceptorē
gradum maturâti si
milis esse uideris. Vo

lutas uero sedula agitatione inter pgre
diendum aliquid in animo, cum ipa las
bia cōmouere soleas sensim, & tacite sub
murmurando. Quin etiam ipam manū
iam in hanc, iam in alterā partem trans
fers, quasi orationē aliquam apud te di
geras, quæstionem autē, aut alioqui ex
obliquis illis capriunculis quiddā com
ponis, aut etiam disceptationē sophisti
cam cōminisceris. Ita, ut neq; per uiam
incedens otium agere sustineas, uerum
semper

DE SECTIS

semper in negotio feruens, & sedulus nunquam non quippiam seriæ rei conficis, adeo, ut itineris quoque laborem ad disciplinarum exercitiū referre soleas. HER. Sane per Iouem Luciane, tale quiddam est quod dicis. Cōmodum enim hesternæ cōuersationis disputationē, quæque ille ad nos disseruerat singula recogitādo inter eundem in memoriam reuocabā. Æquum uero esse opinor, ne quod tempus temere & negligēter prætereamus, præsertim cum nobis obscurum non sit verissimū esse quod dixit medicus Hippocrates, nimirum, hanc uitam angustis circumscriptā esse terminis, ipsam uero artem infinitæ, plexitatis. Sed enim hoc ipsum ille de arte Medica protulit, quæ quidem res longe minore labore perdisci. Cæterū philosophia multo tempore haud ita comprehensu facilis est, nisi quis summa uigilantia incōniunter & perpetuo oculos habuerit in eā coniectos. Atqui neque de paruis rebus, aut ludicris uenimus in periculū, aut enim oportet

L V C I A N V S

miserā & ærūnosam in p̄miscua priua-
 torum multitudine ætatem agere, aut
 philosophiæ studiis excultū, uitam foeli-
 cem degere. LVC. Ipsa quidē præmia
 quæ dixisti o Hermotime, admiratio-
 nis plena sūt, & quātiuis p̄teci existimā-
 da, porro opinor illa ipsa ferme te conti-
 gisse, neq; ita procul à te esse seposita, si
 quo modofas est cōiecturam facere ex
 temporis longitudine, quod in philoso-
 phiæ studiis perdiscendis cōtriuisti: insu-
 per etiā ex labore, quem mihi nō medi-
 ocrem, aut uulgarem iam olim impen-
 disse uisus es. Eteī. si recte cōmemini, hic
 ferme annus est vigesimus, ex quō te ni-
 hil aliud rei facere conspexi, quā præ-
 ceptores frequentantē, & q̄ plurimū li-
 bris prono & obstipo capite intentum.
 Adhæc dissertationū philosophicarū cō-
 mentarios describentē, semp̄ diutinis cu-
 ris & cogitationibus pallidū, exuccoq;
 corpore prorsus aridum, adeo ut somni
 quoq; parcissimus mihi uisus sis, ea tua
 est in studiis urgendis frequētia & sedu-
 litas

DE SECTIS.

litas. Hæc itaq; cum mecum memoriã repeterem, breui fore spero, ut exoptatam fœlicitatem apprehēdas, atq; adeo nisi nobis ignaris imposueris, iam dudũ cum illa conuersatus es. H E R. Vnde nam hanc animo spem concipis o Luciane, qui ad uiam prolato iam primum capite p̄spicere incipio. Ipsa porro Virtus, siquid Hesiodo credimus, ualde procul sita est, ad quam pertingendam, ut uia est longa, ita non minus ardua & aspera, non parum sudoris & laboris uia totibus exhibens? L V C. Ergo non dũ satis tibi sudatũ est, neq; satis itineris confectũ? H E R. Mihi quidẽ non uidetur, nihil em̃ mihi præpedimẽto esse uiderem, quo minus nō per om̃ia fœlix essem, si unq̃ mihi cōcessũ fuisset i sũmo fastigio cōsistere, nũc uero Luciane tantum adhuc incipio. L V C. Atqui principiũ ille ipse Hesiodus dimidiũ totius esse dixit. Itaq; si iuxta mediũ ingressum te esse dixerimus, fortasse non multũ a uero aberrabim⁹. H E R. Nullo modo

ne hoc quidem dixeris, quantūvis multū
nobis cōfessū sit. L V C. Proinde, ubi
tandem in itinere te esse recte dicemus?
H E R M. In ipso mōtis radice cōsistem
o Luciane, modo porro ire conantem.
Est uero omnino uia lubrica & aspera,
planeq; eo opus est, qui manu protēsa
ascendentem subleuet. L V C. Nunqd
igitur p̄ceptor tuus ad hoc tibi satis ido
neus est, qui, quēadmodū Iuppiter Ho
mericus, cathena quadā aurea ex sum
mo demissa, suas ipsius orationes, opi
nor, qbus te uidelicet subductū, cū ad se
tū ad uirtutē subleuare queat, p̄sertim cū
ipse multo ante ascenderit. H E R M.
Hoc ipm profecto Luciane qđ dixisti, se
dulo factum est. Etenim quantū ad prae
ceptoris operam adtinet, iam olim sub
ductus sum, & cum illis cōuersationē ha
bui, quantū uero ad me adtinet, nondū
cōscendi. L V C. Atqui bonū asinū
habere oportet, optima spementi con
cepta, ad itineris finem & felicitatē in
summo p̄positam conspicientē, maxie

UERO

D E S E C T I S

vero illo animosis inclamationibus co-
 hortante & consolante . Veruntamen
 ualde scire possim , quæ nam spes ab illo
 tibi ostensa sit, superato iam cacumine?
 An mox futurum cōiectandum est, te in
 summo fore uidelicet post mysteria, aut
 omnino post Panathenea. HER. Per
 exiguum est qđ dicis, Luciane. LVC. An
 post quinquennium iam subsequens?
 HER. Et hoc quidem modicum est cum
 ad uirtutem exercendam, tum ad fœlici-
 tatis possessionē cōsequendam . LVC.
 Proinde ad summum post decennium.
 Nisi extreme pigri & lenti habere uelitis,
 cum neq; tanto tempore ad uirtutis fasti-
 gium ascendere queatis , quāto unus ali-
 quister à columnis Herculeis ad Indos
 usq; , haud difficulter ire atq; redire possit,
 & si nō recta aut citra intermissione
 perpetua p̄fectione iter faceret, sed apud
 populos in medio iacentes paulisper cō-
 moratus, oberraret . Et quo nam modo
 tandem credibile est , petram, supra quā
 uobis Virtus habitare creditur, altio-rem

decliuiorēq; esse illa Aorna Indica, quæ
 paucis in diebus ab Alexandro sūma ui
 cersa est funditus. HERM. Dissimi
 le prors⁹ est quod adfers o Luciane, neq;
 enim eadē res est quā tu confingis, quæ
 tam in modico tempore confici aut capi
 queat, nō si infiniti Alexandri ad unum
 omnes suas vires cōiunxerint. Quoniā
 multi qui cōscendere moliebant⁹, fuerūt:
 iam uero non parū multi ualde grauitex
 & fortiter ascendūt, & proficiunt partim
 quidē non nimium, partim uero altius.
 Vbi aut mediū itineris iam attigerint,
 multis perplexi difficultatibus, protinus
 omnia fastidiunt, & reuertūtur grauitex,
 anhelantes, multoq; sudore pfluētes, iti
 neris laborib⁹ absteriti. Quotquot aut
 omnib⁹ superatis incōmodis et discrimi
 nibus in finē fortiter perdurauerint, illi
 tandē ad fastigiū usq; cōscendunt, et ex
 illo fœlices facti, admirandā quandā uitā
 per reliquā ætatem exigunt, alios quidē
 mortalium nō secus atq; formicas e sub
 limi contemplantes. LVC. Papæ o
 Hermo

D E S E C U N D O

Hermotime, quātulos homunciones nos esse ostendis, qui neq; Pygmæis quidē ip sis nos cōferre dignaris, sed in totū humi repentes, in cauernis terræ degere cōfin/ gis, non iniuria alta et quæ sursum sunt sapi. Nos uero infimæ plebeculæ extre ma fex, et quotquot per humum repen tes sumus, post Deos etiā uos supplicibus uotis deueneramus in alto constitutos, animūq; properādi addentes cōscenden tibus. **HERM.** Utinā saltem ascendē di facultas unq; nobis daretur, uerū mul tū adhuc uia cōficiendæ superest. **LVC.** At tu nondū exposuisti, quāto temporis spatio op⁹ sit, ut in cōplexu Virtutis inter quiescas. **HERM.** Neq; ipse admodū hoc ipsum exacte calleo o Luciane, opi nor tamē nō minus uiginti annis per op⁹ esse, quib⁹ exactis, omnio me in sūmo fa stigio futurū esse cōfido. **LVC.** O Her/ cules, longū est quod dicis. **HERM.** Si quidē de maximis rebus nobis labor est ppositus. **LVC.** Fortasse illud uerū esse nō ualde negauerim. Quod aut uiginti

L V C I A N V S

annos adhuc uicturus sis, quo nam modo
 præceptor tuus certum te reddidit;
 nedum sapiens existens, uerum etiam fa-
 tidico spiritu præditus, aut unus ex illis
 qui Chaldaica disciplina sunt imbuti?
 Aiunt itaq; & hæc sciri posse, neq; enim
 uerisimile est, adeoq; iniquum esset, ut
 tu incertus de uita tua, num unquam ui-
 uis uirtutem amplexurus sis, tantos la-
 bores temere, et ne quicquã susciperes,
 tot perpeffis diu noctuq; ærumnis et dif-
 ficultatibus, præcipue uero cum prorsus
 ignores, num in propinquo summitatis
 te consistentem imminens Parca pede cor-
 reptum, atq; ab omni spe potiundæ Vir-
 tutis deiectum deorsum detractura sit,
 H E R. Apage ista, etenim nephas &
 irreligiosum est talia loqui o Luciane, at
 qui abunde sat est, si unicam tantum die-
 culam sapiens factus, forlitate illa per-
 fruar. L V C. Ergo pro tantis exantla-
 tis laboribus unius dieculæ spacium tibi
 satis esse uidetur? H E R. Mihi qui-
 dem breuissimum etiam tempusculum
 satis

DE SECTIS

latis est. LVC. Illam uero superne cō
tingendam fœlicitatē, cuiusmodi nam
sit, cuius gratia dignum existimas nihil
non perferendum esse, unde nam habes
perspectam & cognitam, neq; enim ipse
se unquā ascendisti? HER. At ego
præceptorī differēti fidem habere soleo,
cui hæc ad unguem explorata esse dubiū
um nō est, cum præ omnibus sit in sum
mo uirtutis fastigio excelsissimus.

LVC. Dic uero per Deos, qualia nam il
lic esse, aut cuiusmodi tandem fœlicitas
tem gnauiter ascendentes manere adfir
mabat? Nunquid confertas diuitias? an
dignitatem & gloriam? aut uoluptates
quasdam non æstimandas? HER.

Bona uerba o amice, neq; enī hæc quic
quam faciunt ad uitam Virtuti uacantē.

LVC. Quæ igitur sunt illa bona, si ne
hæc quidem hi qui ad exercitii finem de
uenerunt, habituri sunt? HER. Sa
pientiam, animi magnitudinē, ipsiusq;
honesti & iusti precium, præterea autem
omnium rerum exactam & absolutam

L V C I A N V S

cognitionem, certo & constanter persuasum habentes nihil desideraturum sapientem. Porro diuitias, dignitates, uoluptates, & cætera quæcunq; sunt corporis, hæc inquã in uniuersum infra relinquit. Quibus exutis & abiectis, omni cuius difficultate, in summitatẽ emergit, non secus atq; Herculem in Oeta monte cõbustum, ad Deos migrasse tradunt, & ipsum Deum factum. Etenim, ille cum à se abiecisset quicquid à matre humani atq; mortalis cõtractum acceperat, seruata pura atq; incorrupta diuinitate, probe prius extructæ pyræ incendio, purgatus in cœlũ subuolasse creditur. Ad hunc modum, illi quoq; Philosophiæ opera & adminiculo tanquam igni quodam per purgati, omnib⁹ illis resecatis à se et amputatis, quæ uulgo digna precio et admiratione uidentur, parum recto et sano utenti iudicio, cõscenso cacumine felicem et beatã degunt uitam, diuitiarũ, dignitatum et uoluptatum ne memores quidem amplius, E sublimi deridentes
 eos

DE SECTIS

eos potius à quibus hæc alicuius momē
 ti esse ducuntur. LVC. Ita sane per Her
 culem Oeteum Hermotime, est quædā
 animi excellentia, magnitudoq; et fœli
 citas quæ penes ipsos est. Cæterum hoc
 mihi quæso edisserere, an nunquam e fasti
 gio illo Virtutis ubi uelint regrediantur
 postliminio, reb⁹ quas à tergo relinque
 runt usuri? An omnino necessarium est
 semel in uerticem delatos, ibidem perpe
 tuam uitam agere, cum ipsa Virtute sua
 uiter cōuersantes, medio ungue ostenso,
 diuitiis, honoribus et uoluptatibus.

HERM. Non hoc solum illis integrū
 esse sciaso Luciane, sed quemcunq; Vir
 tute consummatum conspexeris, eundem
 neq; ita cundiæ, neq; timori, neq; ullis
 concupiscentiis turpiter deditū esse aut
 seruire putato. Non, si rebus insigniter
 dubiis iactetur, aut tristitia affect⁹ fuerit,
 ullum animo cōcipit dolorem. LVC.
 Sedenim, si fas foret, me nihil reueritum
 ueritatem proloqui, uerum satius esse
 opinor aptabiliora & iucundiora in me

diū afferre, neq; religiosum esse accuratiore indagine, perquirere ea quæ fiant à sapientibus. HERM. Nequaquā, immo quicquid habes audacter dicito. LVC. Vide mi amice, quā omnibus modis ad dicendum pigre & cunctanter adfectus sim. HER. Atqui nihil est o generose, quod apud me solū dicere reformides. LVC. Alia quidē omnia quæ dixisti Hermotime, haud difficulter persuasus, credidi ita se habere, nimirum, ipsos sapiētes esse & magnanimos, neq; nō æqui seruantes. Et me hercule non mediocrem tua oratione persensī dulcedinem. At ubi eisdem affirmabas, & diuitiarum contemptores dignitatēq; & uoluptatum negligentes esse, neq; iracundia moueri, neq; tristitia affici, nō potui non (soli enim sumus) uehementer addubitare, cum in mentē ea mihi uenirent, quæ nō multo ante uidebam fieri. Atq; adeo, si placet, producā quendam? & si hoc non parum tibi esse videtur, etiam nullo edito noīet? HER.

Nunq̃

D E S E C T I S.

Nunq̃ facias, uerum noĩatim perstrin-
ge eundẽ, quicũq; tandẽ fuerit. LVC.
Ille ip̃e p̃ceptor tuus, uir cum alias qui-
dem uenerãdus, tum ætate pene confe-
ctus. HER. Quid igitur se indignũ
admisit sceleris? LVC. Hospitẽ il-
lum Heracleotem, qui tam multo tem-
pore iisdem philosophiæ studiis discipu-
lus eius fuit, flauicomũ & contentiosum.
illũ nouisti? HERM. Noui quẽ
dicis, Dioni, nisi fallor, illi nomen est.
LVC. Illũ ip̃um dico, proinde cum
fortasse non reddidisset ille mercedẽ in
tẽpore, ad prætorem paulo ante rapuit
miserũ, pallio eius collo iniecto uocife-
rans & excandescẽs admodũ. Et nisi e fa-
miliaribus quidã, e manibus furiosi ado-
lescẽtem eripuissent, qui forte interfue-
rant, periculũ erat, ne nares misero mor-
dicus auulsisset senex, adeo impotenter
debacchabat incẽsus iracũdia. HER.
Semper quidem & alias durus et implaz-
cabilis esse solet, si quis non in tempore
pactam mercedem numeret Luciane,

B v

L V C I A N V S

nunquā tamē aduersus illos nō paucos
 quibus usuræ pendendæ gratia mutuo
 dedit utendam pecuniā, quicq̃ tale desi-
 gnauit, siquidē ad præscriptum tempus
 semp reddūt fœnora. LVC. Quid?
 sunt ne o beate, qui illi pendāt fœnora?
 An dum etiam illi à philosophia dilige-
 tissime ppurgato earum rerū cura cor-
 di est, qbus in Oeta relictis nihil op⁹ ha-
 bet? HER. Hæc qdem sui gratia,
 ut tu fortasse falso suspicaris, non agit,
 sed sunt illi infantes pueri, quorū, ne olī
 pressī inopia grauitē egeant, curam &
 rationē habere cogitur. LVC. At
 qui cōueniebat o Hermotime, ut & illos
 ad uirtutē subduceret, quo cōmuni cum
 illo fœlicitate posthabitis diuitiis una
 frueretur? HER. Non est mihi sa-
 ne hīsce de rebus tecum disputandi otīū
 Luciane, accelero em̃ ut ipsum iam au-
 diam, ne ppetuo in obscuro mihi delite-
 scendū sit. LVC. Bono animo esto
 o bone, siquidem hodie à philosophicis
 studiis uacatio promulgata est, itaq; qd̃
 reliquū

D E S E C T I S.

reliquum est itineris, tecum unâ conficiam. **HERM.** Quomodo dicis? **EVC.** In præsentia quidem ipsius tibi non dabitur uidendi, aut audiendi copia, siqua fides inscriptioni adhibenda est: Siquidem tabella quæpiam præforibus suspensa literis maiusculis, in hunc loquebatur modum: Hodie philosophicis dissertationibus non uacabimus, porro tuum præceptorē, apud Eucraten, filiae suæ natalitia celebrantē, hesternæ nocte coenitasse dicebāt. Multa præterea in symposio sup̄ rebus philosophicis cōmentatum esse, adhæc aduersus Euthydemum peripateticū nōnihil exasperatū esse, suscepta cū eo ipso his de rebus cōtentione, de quibus nunquā nō cum Stoicis digladiari solent Peripatetici: præ nimia uero uociferatiōe, etiam capitis dolorem & uehementē quidem contraxisse, & in multam usq; noctem iudasse, p̄ducta in longū disputatiōe. Adhæc plus iusto, ut arbitror, etiā poculis se ingurgitauerat, cum hi qui aderāt frequētius, ut par est,

L V C I A N V S

Sto ad eandem exordio? Neque enim te
 inere me excludetis & communi itinere
 hominem familiarem. HERMO.
 Si modo hæc res tibi cordi esset Luciane
 breui uidebis quantum excellas omnes
 cæteros, pueros, sat scio, opinaberis oēs
 alios præ te, tantum ipse præpollebis in
 telligentia & ingenio. LVC. Mi
 hi uero abunde satis esset, si post uiginti
 annos iam exactos, talis euaderem, qua
 lis tu nunc es. HERMO. Profecto
 & ego ipse cum in tua essem ætate, tunc
 primum ad philosophiam animū appu
 li, iam ferme annos quadraginta natus,
 & quibus te non multū abesse arbitror.
 LVC. Rem ipsam putasti Hermoti
 me, tot enim annos iam habeo. Quare
 si eam iam comprehensam tenes, age &
 me adducito, haud enī iniquū hoc qui
 dem est. Et primum quidem, hoc mihi
 responde, est ne philosophiæ candidatis
 relicta & concessa contradicendi liber
 tas, si quod parū recte dictum illis uide
 bitur, aut non hæc libera est natu iunio
 ribus

DE SECTIS.

tribus? HERM. Haud admodum, tibi tamen siquid uolueris, interea & querendi & contradicendi facultatem liberam facio, ita enim facilius perdisces singula. LVC. Euge sane per Mercurium o Hermotime, cuius cognomen obtines. Proinde, dic mihi, est ne unica tantum uia ad philosophiam adducens, uidelicet Stoicorum uestrorum. Nisi enim falsa audierim, etiam alios complures esse certum est. HERM. Et ualde quidem multi sunt, uidelicet Peripatetici & Epicurei, & qui Platonis titulo philosophiam profitetur. Sunt item complures quoque Diogenis & Antisthenis sectae, tum etiam ipsius Pythagorae imitatores, & alii his quoque longe numerosiores. LVC. Vera sunt haec, omnino enim illorum magnus est numerus. Vtrum autem Hermotime, eadem omnes uno ore dicunt, an diuersa? HERM. Diuersissima. LVC. Prorsus tamen unum alicubi esse uerum, in quo consentiant omnes credibile est: ita, ut non omnia pugnent

L V C I A N V S

quæ ab illis pro uero affirmant. HER.
Admodum. LVC. Proinde age o
amice, hoc mihi expedi, cui nam fidem
habuisti tu sub initiũ quãdo ibas philo
sophiæ operam daturus, cum multas ui
deres ianuas tibi apertas & patentes, ut
omnibus aliis p̃grediendo deuitatis, in
Stoicorum potissimũ diuerteris, tanquã
hæc sola uera fuerit, ac illa quæ compẽ
diosam ad Virtutem viam ingredienti
bus exhiberet, aliis om̃ibus in obliqua &
deuia ducentibus? Quibus nam argumẽ
tis, aut coniecturis hæc tum potuisti de
præhẽdere? Ac mihi non eum qui nũc
es in animo concipe, siue semisapientẽ,
siue absolutæ sapiẽtiæ Hermotimũ, qui
nunc præ multis millibus optima discer
nere & iudicare possit. Sed ita responde
ac quispiam homo idiota, qualem tunc
agebas, aut ut ego nũc possim. HER.
Quid sibi hæc tua uerba uelint Luciane,
haud intelligo. LVC. Atqui nõ ad
modum obliquum est quod p̃contabar,
cum multi sint Philosophiæ principes,
uidelicet

DE SECTIS

videlicet Plato, Aristoteles, Antisthenes, præterea maiores nostri Chrysippus & Zenon, aliq̃ cōplures quotquot eandem sunt, cui nam inquam credidisti, posthabitis & omissis aliis, ut ea ex omnibus desumens, quæ quidem à te selecta sunt, sustineas iuxta illa philosophiæ studiis incumbere? Nunquid etiā te ut Cerephontem, Apollo Delphicus, ad Stoicorum placita delegavit, ubi prædixisset oraculo illos ex omnibus longe esse optimos? Siquidem ille mos erat, alium ad aliam philosophiæ rationē & formam cohortandi, quippe cui probe perspectū erat, ut opinor, quæ cuiq̃ potissimū congrueret. HERM. Nihil tale esto Luciane, neq̃ de his unquā Deū cōsului. LVC. Quidē an indignam æstimabas hanc rem diuina consultatione, aut ipse sufficiens tibi uidebare, qui quod optimus numerat & præstantissimū, per te ipsum possis eligere, non consulto Deo monitore. HERM. Ita mihi quidem uidebat. LVC. Quin igitur & nos

C

L V C I A N V S

istuc ipsum doces, quo nam modo statim ab initio queamus noscere, quæ optima sit & uerissima philosophandi ratio, & quam quispiam, prætermis-
 sis aliis, rectissime eligeret. HER. Ego haudquaquã istuc dicere grauabor, cū multas uiderem ad eandem certatim uiam affectantes, facile aestimabã Stoicam philosophandi rationem cæteris esse præstantiorem. LVC. Quorum igitur numerosior erat turba, Epicureorū, an Platoniorū, an Peripateticorū? Proinde illos numerasti ueluti in ferēdis colligendisq; suffragiis usuuenire solet. HER. Atqui non numeravi, sed coniecturis deprehēdi. LVC. Ut quid igitur me tantopere cupientem non doces, sed uana spe lactas, ac decipis, affirmās de tantis rebus coniectura & multitudine fretū iudicasse, quo ueram narrationem me clam habeas. HERM. Non solū hoc quidē o Luciane, sed omnes quoq; cæteros mortales sæpenumero affirmantes audiui, Epicureos quidem esse corruptos
 pros

*Stoica phia est
 pstantior.*

D E S E C T I S

pro delitiis, uoluptatūq; extreme aman-
tes. Peripateticos aut ad rem attētiōres,
paradis cumulandisq; diuitiis inseruire,
& quosdam ex illis immodice contentio-
sos. Porro Platonicos arrogantes, & ni-
mio fastu turgidos, gloriæq; cupientissi-
mos. Cæterum de Stoicis multōrum sem-
per idem fuit testimoniū, uidelicet quod
uiriles essent, masculo animo præditi, &
nihil illos fugeret. Er quod eam uiam
ingressus, solus rex, solus diues, solus sa-
piens, breuiter in uniuersū nihil non
esset. L V C. Videlicet ista tibi de
illis dixerunt alii. Neq; enim uerisimile
est hæc illis de se ipsis prædicatibus, suaq;
superbe collaudantibus te credidisse.
H E R M. Non, uerū hæc ab aliis præ-
dicata audiui. L V C. Facile tamen
cōiicio, hæc diuersæ sectæ et opinionis af-
firmasse neminem. Quare an illi quos
tu te audiuisse prædicas, e numero philo-
phantiū fuerint, nescio. H E R M. Ne-
n quidem. L V C. Proinde homines
idiotas hæc dixisse credibile est. H E R.

L V C I A N V S

Et ualde quidem. LVC. Vide obsecro, ut iterum me deceptū ab omni spe deiicere soleas: neq; uerum sermonem exponis, sed existimas te cum Margite quopiam insulso & stupido uerba facere, ut plane persuasum haberem, Hermotismum uirū singulari præditū, cum ingenio tum industria, annos tunc natum quadraginta, hominibus tamen idiotis de sapientiæ studio, deq; uiris philosophiæ candidatis credidisse, illorumq; inductū testimonio et prædicatione rectiore uia philosophantiū electionē fecisse. Neq; enim ista tibi prædicanti facile crediderim. HERM. At ne hoc quidē te fugiat Luciane, me non solum credidisse aliis, uerū mihi quoq; ipsi. Etenim, conspiciebam illos honeste et ornate incedentes, splendide et decenter amictos, nunquam non certis commentationib⁹ cogitabundo animo intentos, aspectu tetricos et terribiles, demissa barba, & longa coma uenerādos, nihil molle aut parum uirile, aut citra delectum aliquid admit

DE SECTIS.

admittentes, quod quidem aliis stuporem induceret, aut plane uideretur impudens & cynicum: sed in media & regia uia cōstitutos, quæ quidem ab omnibus affirmabatur esse optima. LVC.
Nunquid igitur & hæc illa, quæ paulo ante præceptorem tuum facientem me uidisse testabar, ipsos designâtes uidistis uidelicet fœnori & usuræ seruientes, amarulenter & contentiose mercedem à discipulis exigentes, in cōuiuiis aut colloquiis immodeste & pertinaciter digladiantes, aliaq; quæcunq; indecore plerūq; peccare consueuerunt. Aut fortasse harum rerum nullam curam habendā esse existimas, modo uestitus sit probe mundus & nitide cōpositus, & barba profunda, proluxaq; in capite cæsaries? Quare in posterum, ut uideo, hic nobis certus erit canon & regula recte philosophantes exacte cognoscendi, quem uidelicet proponit Hermotimus, oportetq; omnino ex habitu mundiore, grauioreq; incessu. & capillo proluxiore opumtorum cog-

nitionem sumere. Itaque cui hæc deesse
 uiderimus, neque ille terricus fuerit, aut
 perpetuis intentus cogitationibus obam-
 bulauerit, reprobandum & nihili æstiman-
 dum est. Sed uide o Hermotime, ne & hæc
 illudendi gratia ad me dixeris, pericu-
 lum faciendo, num deceptum me esse
 sentiam. HERM. Quorsum istud di-
 cis? LVC. Quod hæc o bone, rectius
 statuarum sit cognitio atque indagatio,
 quam tū ab habitu sumendam esse dix-
 isti. Omnino enim ille habitu fere sunt
 elegantiore & amictu ornatiore, quas aut
 Phidias quispiam, aut Alcamenus, aut My-
 ron ad pulcherrimum absolutæ formæ
 archetypum expresserit. Quod si etiam
 maxime inde coniectura capienda est in
 illis dignoscendis, quid ille aget, qui ui-
 su captus philosophiæ perdiscendæ desy-
 derio tenetur? Qui enim fieri possit, ut
 in habendo delectu non tota uia aberret,
 cum neque habitus neque incessus perspic-
 endi facultatem habeat? HERM. Ego
 uero o Luciane, non ad cætos uerba facio,
 neque

neq; illorum mihi quicquam curæ est.

LVC. At qui conueniebat o bone, ut tantarum rerum adeoq; omnibus necessariarū cognitu, cōmunis quædam esset cognitio. Sed enim quando ita tibi uideatur à philosophiæ cōmertio, cæci exclusi maneāt, posteaquàm orbatī sunt oculis: tametsi cum primis operæpretium mihi uidebatur, illos præ omnibus aliis philosophiæ studio incumbere, ne accessitam amissi uisus calamitatem ferrent imoderati⁹. Cæterū illi qui probe uidēt, etiā si fuerint perspicacissima oculorum acie præditi, quo nam pacto ea quæ in animo testata sunt peruidere possunt, ab illa externa uestitus mūditiæ? Nisi enim me fallat anim⁹, tale quiddā est quod dīcturus sum, nimirū te parandæ & colligendæ sapientiæ, cupidine, cum istiusmodi uiris cōuersari, utq; ea indies aucta cumulatius euadas melior. **HER.** Et maxime quidē. **LVC.** Qui igitur tibi promptum fuit, adeoq; factu possibile, ut ab iis ipsis quas dixisti cognitionibus, recte

L V C I A N V S

philosophantem aut secus perspiceres?
 Neque enim ista perinde solent propalam
 esse cōspicua, sed sunt abstrusa ualde, atque
 adeo in obscuro reposita, quæ multis
 uix orationibus & congressibus, postre-
 mum uero operibus consimilibus licet
 animaduvertere. Qualia enim Momus
 Vulcano reprehenderit, opinor aliquan-
 do inaudiuisse te, quod si me fallit opi-
 nio, audi iā nunc, sic enim habet fabula,
 nimirum Mineruam, Neptunū & Vul-
 canum contentionem inter se suscepisse
 de artificii principatu & præstantia, atque
 ipsum quidem Neptunum taurum effin-
 xisse, Mineruam uero domum excogis-
 tasse, porro Vulcanus hominem compo-
 suit fabricauitque. Cæterū, ubi iam ad Mo-
 mum uentum esset, quem certaminis
 arbitrum & artis expensorem elegerāt,
 & ille singulorum opera diligentissime
 inspexisset, in aliis quidem quæ reprehē-
 derit superuacaneum fortasse foret refer-
 re. Illud autem in hominis opifitio po-
 tissimum calumniat⁹ est, atque ipsum qui
 dem

D E S E C T I S

dem architectum Vulcanum non mediocriter percussit, quod artifex non in pectore ostiola quædam addidisset, quibus aspertis & reclusis perspicuum fieret omnibus, quid ille uelit, aut in animo strueret & cogitaret, num mentiretur an uerum diceret. Atque ille quidem uelut cæcutiens sic de hominibus statuit. Tu uero nobis ipso etiam Lynceo es perspicacior, qui, sicuti uidetur, per pectus ipsum quæ intus sunt cernis, suntque tibi aperta omnia, adeo ut non solum certo teneas, quid quisque uelit aut cogitet, uerum etiam uter sit melior aut deterior. HER. M. Tu quidem Luciane ludos ex me facis, ego uero Apollinis ductu & auspicio delectum habui, neque prorsus electionem moror, atque hæc quidem satis Hermotimo. LVC. Attamen ne sic quidem mihi dignaris exponere o amice, sed me in ima uulgi fece uersantem superbe contemnis. HER. Nihil fortasse illorum tibi placebit quæ dixero. LVC. Nequaquam o bone, uerum nihil eorum uis dicere, quod me

delectaturum esset. Et quia tu me cælas
de industria, nobis inuidēs, ne forte tibi
pares euadamus, si philosophiæ indaganda
studio operam navaremus, periculum
faciam, si quo modo fieri possit, ut
per me ipse exactam iudicandi rationem,
minimeq; fallibilem delectus habendi viam
inueniam. Quocirca, tu si uolueris
arrectis auribus attento fac sis animo.

HERM. Prorsus istuc uolo o Luciane,
fortassis quiddam scitu dignum dictur⁹
es. LVC. At uide, ne naso me suspen
das, si illud omnino rustice et inepte pro
posuero. Ita enim factu opus esse uideo,
posteaq; tu qui harum rerū es multo pe
rior, illud manifestius et disertius expli
care grauaris. Itaq; Virtutē urbis instar
esseingas uolo, quæ ciues habeat hone
stissime et integerrime Rempub. admi
nistrātes, quemadmodū tuus quoq; præ
ceptor, qui istuc aliquando peruenit, idē
hoc affirmare nō dubitat, præterea sum
ma sapientia uiros exornatos, magno in
fractosq; animo præditos, iustitiæ seruā
tissi

D E S E C T I S.

rissimos, modestia admirandos, parū
 infra Deorum conditionē consistentes.
 Cuiusmōi multa apud nos designant, rā
 pina, uolētia, iniuria, habēdi cupidie,
 eorum flagitiorū ne tantillum quidem
 quenquā audere in ea urbe conspiceres.
 Sed pacati & concordēs Reipub. mūnia
 simul obeunt & administrant. Nec in
 iuria, ea enim quæ aliis in urbibus sedi
 tionum, & factiosarum contentionū cō
 citandarum occasionem suppeditant,
 quorumq; gratia alter alterum clande
 stinis petit insidiis, ea, inquā, omnia e
 medio illis sublata & remota sunt. Ne
 que enim aut aurum, aut uoluptates,
 aut honores habent in precio, tanquam
 alicuius momenti ista apud illos haben
 da sint, uerum iam olim hæc in uniuersum
 tanquā parum necessaria existimā
 tes, ad bene gerendam Rempublicam,
 urbe eiecerunt. Itaq; , tranquillam quan
 dam & omnibus modis fœlicem degūt
 uitā, bonis legib⁹, æqualitate, libertate,
 & oibus deniq; bonis institutā. H E R.

L V C I A N V S

Quid igitur o Luciane, an non tibi uideretur æquissimum esse, ut omnes certatim eius urbis ciues fieri desyderent, ita ut itineris tam laboriosi molestiam pro nihilo reputent, neque temporis longinquitate uicti animum despondeant, certo & constanter persuasum habentes, se omni euieta difficultate in ciuium numerum relatū iri, eiusque politiæ se participes futuros.

L V C. Sane per Iouem o Hermotime, omnibus omnes neruos in hoc intendēdos esse arbitror, cætera uero negligenda, ne patriæ tenaciter nobis inhæretis magna cura habēda est. Neque ualde moueri decet, aut frangi animo parentū, aut liberorū nos detinentiū cōplorationibus. Sed & illi pari opera ad eādem profecti onem nobiscum suscipiendā, cohortandi sunt. Quod si aut sequi nos recusaerint, aut per ætatem nō potuerint, illis relictis & posthabitis, recta ad urbem omnium fœlicissimā animose tendendū erit, reiectis etiam uestimentis, si eisdē amicti detineremur, illic haud dubie cō uestiendi

DE SECTIS.

uestiendi. Neq; enim periculum est, ne quis te eo nudo corpore delatū exclusus sit. Iam enim olim & alias uirū multa canitie reuerendū differētem audiui, qui nam illic se res haberent, meq; magnope cohortabatur ille, ut me ei ad urbē cuncti comitem adiungerem. Siquidem pollicebatur itineris dum se fore, qđ me ciuitate donare uellet, unumq; ex tribu bulibus facere eius adscriptū sodalicio: adeo ut nulla non ex parte bene & feliciter agerem. Ceterū ego id ætatis recte monenti non optempnabam, stulticia & rudidibus annis dehortantibus, nondū enim egressus eram annum quintū & decimū: fortassis si secutus fuisset, iam in suburbio aut præ portis cōsisterem. Porro de ciuitate, si recte cōmemini, cū alia multa, tum hæc quoq; p̄dicare solebat, quemadmodū omnes eius urbis incolæ essent aduenæ & peregrini, nec ull⁹ esset indigena. Quin etiam illud addebat, nō parum multos in eadem Repub. uersari barbaros, & seruilis cōditionis homines

L V C I A N V S

informes, modicos, paupes, breuiter ne
 minem non eius Reip. fore participem,
 quē penes modo uolūtas esset eo tenden
 di. Quandoquidē illis morem ciuitate
 donandi aduenas affirmabat non sumi,
 aut ab externa cultus & uestitus elegan
 tia, aut à corporis proceritate & formo
 sitate, neq; à generis splendore aut cla
 ris maioribus, sed ea pro nihilo aestima
 ri apud illos. Oportere tamen eos, qui
 ciuitatis ius indipisci uelint, intelligen
 tia instructos esse, rerumq; honestarum
 tangi cupidine, labore non frangi, nul
 lis uoluptatū illecebris capi, neq; effœmi
 nari, aut emollescere rebus dubiis & dif
 ficilibus inter eundū ingruētibus. Quis
 q; itaq; hac p̄stiterit, exposuitq;, ubi pri
 mum urbem attigerit, ac tutū in ciuiū
 cōmunionē assumit, quicumq; tandem
 fuerit parem experturus honorē. Porro
 peior, an melior, an nobilis, an ingene
 rosus, an seruus, an liber, aut an prorsus
 infimæ sortis & cōditiōis homo sit, in ea
 ciuitate, ne nominant quidē. H. E. R.
 Hinc

D E S E C T I S.

Hinc pſpicere potes Luciane, quod non temere, aut rebus ficulneis, tantos ſudores perferam, cum adeo forlicis & exoptatæ Reipub.ciuſ fieri concupiſcam. HER. Et ego quidem harum rerum cōmuni tecum cupiditate teneor, atq; haud ſcio, an quicquam ſit, quod perinde præ his mihi uocis expetendū putem. Iam ſi in propinquo urbs ſita foret, & omnium proſpectui expoſita, iam olim ut ſcis nulla animi ambiguitate præpeditus, eam fuiſſem ingreſſus, inq; ea multum iam tēporis uerſando cōtriuiſſem. Poſteaꝫ uero, quemadmodū uos perhibetis, nimirum tu & Heſiodus ille rapſodus, ualde procul hinc remota eſt, operæpcium mihi eſſe uidetur, ut & uiam ipſam, quæ recta nos ad urbem ducat, inueſtigemus, nec minus operæ & ſtudiū in duce q̃ optimo deligendo ponamus. An nō ita quoꝫ tibi faciendū uideſ Hermotime? HER. Et quinā alia ratiōe eoꝫs pueniret? LVC. Nōne uides, igit̃ immenſam multitudinē ꝑmittētū.

& affirmantiū se uia peritos esse, Multi
 enim ad hoc parati circūstant, quorum
 nemo nō se inde indigenā esse persancte
 deierat. Cæterū non esse unam tantū ui
 am, illud apparet liquido, sed innume
 ras & ualde diuersas, nec quicq̃ habētes,
 in quo inter sese conueniāt. Nā hæc qui
 dem ad occidentalē plagā uergit, illa ad
 solem exorientem, mox altera ad Septē
 trionē uiatorem ducit, altera uero recta
 ad meridiē. Rursus, hæc quidem per flo
 rida prata & molles plantas sub vmbra
 amœna & delectabilis, nihil habēs aspe
 ritatis aut difficultatis. Altera autē petri
 cosa, & om̃ibus modis aspera, multum
 exhibens uiatoribus, cum sitis, tum ar
 doris, tum etiam laboris & molestiæ. Et
 tamē om̃es illæ cum multæ sint, ad ean
 dem urbem, quæ una est, tendere perhi
 bentur, tamen sunt inter sese diuersissi
 mæ. Inde incredibilis animū meū habet
 perplexitas & hæsitantia, etenim in quan
 cunq; forte fortuna incidero, uirū quem
 piam circa ingressum diuerticuli consis
 stentē

DE SECTIS

stentem offendo, antiqua Virtute & fide
 admirandū, statim in introitu acceden-
 ti manus porrigentē, uehementerq; co-
 hortantem, ut ipsius uiam ingrediar, us-
 que adeo certatim unusquisq; illorum se
 compendiosæ uiaē gnarū esse iactat idē-
 tidē. Alios uero tota uia aberrasse, neq;
 unquam eo peruenisse, neq; aliorum inse-
 quentium duces esse posse. Tandem ubi
 proximū accessero, audio & illum eadē
 de uia sua magnifice pollicentē, aliosq;
 malitiose uituperantē. Ad eū quoq; mo-
 dum facit is qui huic uicinus est, & sic de
 inceptis omnes reliqui. Hinc itaq; uiarū
 multitudo & diuersitas non mediocriter
 me cōturbant, animūq; meum incertū
 diuerse distrahunt: maxime uero duces
 ipsi præter modū uociferantes, dū quisq;
 sua imodicis laudibus deprædicat. Neq;
 enim calleo in quā declinans, aut quē po-
 tissimū ex ducibus sequutus, urbem acce-
 dere queā. HERM. At ego te Lucia-
 ne, ab omni hæsitatiōe liberabo. Etenim
 haud facile, si iis qui ante nos idē itineris

D

confecerunt, fidem habueris, aberrabis.
 LVC. Quibus tu habendā fidem dicis?
 aut quē ex ducibus sequuti sunt? aut per
 quā uiam ingressi sunt? Iterum enim no-
 bis sub alia forma eadem apparet animi
 perplexitas, à rebus ad homines transla-
 tis. HERM. Quonam modo istuc
 dicis? LVC. Quoniam quidē qui in
 Platonis uia digressus est, & illo duce se
 in uiam dedit, illā haud dubie laudatur⁹
 est. Rursus qui Epicurum ducē sibi sequē-
 dum elegit, Epicuri: atq; ita omnino ali-
 us aliam cōmendabit. Tu uero uestram
 aliis omnib⁹ præferes. Aut nō ita futurū
 esse Hermotime credendū est? HERM.
 Et cur non? LVC Proinde, ab ancipi-
 ti animi perplexitate me nō liberas, cum
 etiamnum ignorem ex uiatorib⁹ cui nā
 potissimum fides adhibenda sit. Video
 enim unumquemq; illorum, & ipsum &
 ducem eius unius tātum uia fecisse peri-
 culum, ac illam laudare affirmantem,
 hāc solam esse quæ perducatur ad urbem.
 Ego autem num uerum dicat, scire non
 possum

DE SECTIS

possum. Quod enim ad finem aliquem delatus sit, & ciuitatē quandam cōspexerit, fortasse illi haud difficulter concesserim. Cæterum num illā uiderit, quam oportebat, in cuius Repub. ego & tu uersari cōcupiscim⁹, in Chorinthum delati, ille autē Babylonem pfectus Chorinthum se uidisse putarit, quod quidē etiā num mihi incertū est. Neq; enim ille qui aliquā ciuitatem uidit, statim & Chorinthum uidit, siquidē non sola Chorinthus est ciuitas. Quod autē omnium maxime me facit animi incertū & ambiguum, illud est, qđ sciam necessario unā atq; adeo ueram esse uiam, siquidē nec plures quā una Chorinth⁹ est, aliæ autē quoquo gentium magis uiatorē quā in Chorinthū pducūt. Nisi quis usq; adeo delirus esset & mente capt⁹, ut putaret, & eam quæ in Hyperboreas, & eam quæ ad Indos tendit, & in Chorinthum recto tramite perducere. HERM. Quonam pacto hoc fieri posset o Luciane? cum alia alio tendat. LVC. Proinde o bone

Hermotime, non mediocri opus est con-
 silio in eligendis, cum uis tum ducibus.
 Neq; illud uulgo iactati prouerbii com-
 mittendum est, ut quocunq; nos pedes
 duxerint, eo inconsulto abeamus: quoni-
 am ita haud dubie decepti pro Corintho
 ad Babylonios aut Baſtras abiremus.
 Atqui ne hoc quidem ualde mihi consul-
 tum factu uidetur, ut fortunæ tantam
 rem cōmittamus, tanquam optimā for-
 tasse apprehendentes, si citra omnē uia-
 rum exactam peruestigationem, in unā
 aliquā quācunq; tandem temere irruere
 mus. Nihil enim obstat, quo minus &
 hoc fieri possit, & fortasse iā olim in tan-
 ta temporis longinquitate factum est.
 Haud quāq; uero æquum esse opinor, ut
 tam incōsiderāter de reb⁹ adeo magnis
 spem abiciam⁹, aut ita in angustum co-
 actam cōstringamus, uirgultea scapha;
 (quod aiunt) Aegeum aut Ioniū trans-
 mittere uolentes. Neq; enim recte aut
 probabiliter fortunam incusaremus, si
 sagittando & iaculando non prorsus asse-
 cura

DE SĒCTIS

cuta sit ueram illā uiam, unā nimirum
inter tot infinitas, falsas & erroneas exi-
stentem. Quod nec Homérico quidem
agitatio cōcessum fuit, qui cum debu-
isset columbam arcu fixam deicere, li-
nea uincula rupit, opinor aut fuisse Ten-
trum. Sed enim hoc multo magis ratio-
ni cōsentaneum est, spem habere multa
uulnerandi, & iaculo petendi, quā om-
nino illud unum ex omnibus. Quoniā
periculum nō mediocriter est, si pro recta
& compendiosa uia in unam ex erraticis
& deuiis imprudentes incideremus, spes-
tantes fortunā meliorem pro nobis electu-
ram esse: opinor aut in tali re cōparatio-
ne utendū & demonstrandum esse. Neque
enim promptū & facile est reuocare cur-
sum, saluumq; & incolumē retro euadere,
si quis soluta nauī mari semel se cōmise-
rit: uerū necessariū est, in pelago fluctuū
arbitrio iactari & circumferri, nauseantē
ut plurimum, & metu perculsum, capis
teq; marinis fluctibus grauātū. Æquum
uero fuerat, sub initium priusquā uela

uentis permisisset, conscensa specula explorare si mare esset nauigabile, & secundus flaret uent⁹, Chorinthum nauigare uolentibus. Et per Iouem quidem gubernator quispiam optimus summo cū iudicio illi deligendus fuerat, præterea nauis satis firma conquirenda, quæ tantis fluctibus & cursui par esse potuisset.

HERM. Est quidem Luciane, quod dicis non improbandum. Verum enim uero hoc satis certo scio, quod si etiam per circulum omnes ad unum accesseris, nō tamen alios inuenies, neq; duces meliores, neq; gubernatores mari peritia præditos quàm Stoicos. Atq; si animus tibi est aliquando Chorinthū perueniendi, illos sequendos esse putabis, per Chrysippi & Zenonis uestigio incedendo, alioqui frustra hanc uiam tentabis.

LVC. An non sentis o Hermotime cōmune quiddā te dixisse. Haud dubie enī hoc ipsum dixerit, & quisq; qui cōmunē cum Platone uia ingreditur, & qui Epicurum ducē sequitur: insuper & alii, me uideli

DE SECTIS

videlicet Chorinthum nunquā venturū,
nisi cum illorū aliquo itineri memet ac-
cingam, ita ut necessariū mihi esse uide-
am, aut omnib⁹ sine discrimine credere,
quod absurdissimum est, aut omnibus
iuxta diffidere, qđ quidem multo tutis-
simum esse opinor, donec uera pollicen-
tem inuenerimus. Age uero, si, quemad-
modū nunc ignarus sum, etiānum certū
nō habere, qui nam ex omni philosophā-
tium & ordine uerū diceret, uestre secte
me addicerē, habita tibi fide uiro amico
& familiari, attamen stolce saltē philo-
sophiæ perito, tantumq; unicā illam uia
ingresso. Postea uero Deorum aliquis
ab inferis in uitam reuocaret Platonē &
Aristotelē, præterea etiā alios omnis ge-
neris philosophos. Illi aut circūstantes
interrogarent me, & per Iouem quoq; in-
ius pertractum cōtumeliæ accusarent, di-
centes, quid uero pass⁹ es optime Lucia-
ne, aut à quo psuasus Chrysippū et Zeno-
nem nobis qui multo ante fuerim⁹ ppo-
sueris, homines heri et paulo ante natos,

D iiii

D E S E C T I S

cū nos neq; sermonis participes feceris, neq; prorsus quæ loquamur tentaris. Quod si hæc ab illis dicerentur, quid nā illis responderem? An satis mihi fore existimas, si dixerō me ab Hermotimo uiro familiari ita persuasum esse? Atqui dicerent sat scio, nos uero Luciane quis ille sit Hermotimus iuxta cum imperitis ignoramus, sed neq; ille nos nouit. Quare æquum non fuit omnibus in totum repudiatis nos indicta causa cōdemnare, fidem dantem uiro unicam tantum in philosophia uiam, sed neq; illam fortasse exacte satis perspectam habenti. Sed enim legum conditores o Luciane, ad hunc modum non imperant faciendum iudiciis, nimirum ut altero tantum audito, alteri facultas pro se loquendi ea quæ ex usu suo esse intellexerit non concedatur: uerum utrunq; iuxta audiendū esse præscribunt, quo facilius diuersis sermonibus inter sese examinatis & perpensis, quæ uera, quæ falsa sint inuenire queant. Quod nisi sic factitatū fuerit, perimit

permittit lex appellandi libertatem, ut in aliud iudicium ea transferantur, quæ illos loqui par est. Aut si quispiam fortasse illorum me interrogaret, dic mihi inquitens o Luciane, si quis Æthiops, qui nunquam alios homines conspexisset, quales nos sumus, propterea quod nunquam peregre extra patriam profectus sit, in quadam corona & conuentu Æthiopum pertinaciter affirmaret, diceretque, nusquam gentium homines albos aut flauos reperiri, neque ullius alterius coloris quam nigros, nunquid aliis fidem suis dictis faceret? Diceret autem ad illum quispiam ex senioribus Æthiopibus, tu uero unde hæc cognita & explorata affirmas audacissime, neque enim unquam à nobis suscepta ad externos populos profectio peregrinis natus es, neque per Iouem qualia apud exterarum nationes sint unquam peruestigasti, aut præsens oculorum testimonio didicisti. An uero hunc senem non recte & grauius sentire prædicarem? Aut quid tu consilii in medium adfers Hermotimes?

L V C I A N V S

HERM. Imo uero tuæ sententiæ assentior, iustissime enim mihi uidetur eius temeritas ita posse compesci. LVC. Et quidem mihi o Hermotime. Cæterum quod posthac dicturus sum, quomodo tibi mecū cōueniat, scire nō possum. Mihi quidem & illud iam ualde persuasum est. HERM. Quale nam illud est? LVC. Nempe uir ille probabili inductione inferet dicturus, ergo absurde propositus est nobis quispiā Luciane, q̄ saltē Stoicorū placita calluerit, quēadmodū amicus ille tuus Hermotimus. Cū autē nunq̄ p̄gre profectus, neq; ad Platonis Academiā se cōtulerit, neq; apud Epicurū diuerterit, neq; omnino cū alio quoq; familiaritatē cōtraxerit. Itaq; si dixerit, nihil ita pulchrum, aut ita uerū inueniri apud oēs reliquos, qualia Stoicorū sunt & quæ ab illis asseruntur, an nō iure optimo temerarius & audax tibi uideri debeat, de oībus definiendi & p̄nunciandi auctoritatē sibi sumens, maxime uero cum tantū unius sectæ peritus sit, neq; unquā

D E S E C T I S:

ex Aethiopia, uel alterum pedem protulerit. Quid uero existimas illi respondendum esse? Nū uerissimū illud nos uidelicet Stoicis addictos illorū philosophiā plane perdiscere, iuxta quam dignū putemus philosophari. Neq; tamen nobis obscura sunt ea quæ dicunt ab aliis. Siq; dem præceptor noster, & illa inter dissendū nobis pponit, refellēs subuertēsq; illa satis argute. Nū uero existimas hoc rīso audito, tacituros esse Platonicos, & Pythagoricos, & Epicureos, rūetiā alios? An nō in rīsū soluti iure optimo ad me dicerent, qualia nam facit familiaris tuus Hermotimus o Luciane, qui dignatur aduersariis de reb⁹ nostris fidē habere, prorsus existimans eiusmodi esse oīa nostraria, qualia ipsi falso constringūt & dīctitant, quorū aut ipī imperiti sunt, aut ipām ueritatē de industria celātes obfuscant improbi. Aut igit si uiderit aliquē ex athletic exercentē se priusq; in harenā descēderit, calcitrantē in æra, aut pugnis inanē quampiā plagā inferentē, q̄ si cede

L V C I A N V S

ret aduersariū , illum ideo statim procla-
 mabit praefectus certaminis esse inuici-
 bilem : Aut non potius existimabit per
 facile & tutum esse, ita pueriliter & iuue-
 niliter Thrasonē gloriarū plenum age-
 re, nullo aduersario illi repugnāte; ipam
 autē uictoriam tunc primū decernendā
 esse , quādo aduersariū fortiter deuictū
 prostrauerit , et superior certādo euaserit,
 altero lassitudine confecto, alioqui uero
 nequaquā. Proinde , neq; Hermorimus ab
 his quibus pceptores sui aduersum nos
 absentes , in umbra dimicant atq; diglas-
 diant, illos uictores esset putet , aut ea
 quae à nobis asserunt, tam sine negotio
 posse refelli , aut subuerti. Quoniā illud
 psumile esset puerorū adiculis , quas illi
 ut infirmas parare solent , ita prius sub-
 uertunt ac diruunt. Aut per Iouem etiam
 his, qui exercitio sagittandi sunt occupas-
 ti, qui stipulis quibuspiam colligatis , &
 super contum fixis, nec ita procul positis
 emissio telo iaculant; ac si quando forte
 fortuna collimantes scopum tetigerint,
 stipulasq;

D E S E C T I S.

stipulasq; præfixas iaculo penetrauerit, ilico exclamant, quasi re magna pacta, si telū per sarmēta euolarit. Cæterū ne quāq; ad hūc modū Persæ facere cōsueuerūt, sed neq; Scithæ quorū quot illorū arcu & arte iaculādi præcellūt: uerū initio ipsi equis insidentes, obequitando emittūt iaculum. Deinde etiam ea ipsa faciunt mobilia, ad quæ arcu collimāt, nō stabilia aut sagittam expectantia donec inciderit, sed cum plurimū fugientia, nempe feras, & maxie uolucres feriunt. Qd̄ si nōnunq; scopus quoq; feriendus est, emissi reli firmitate & impetu, lignum transversim obiectum, aut scutū bouinis coriis confectum p̄ponentes, transfigunt, ac tunc quidem bonam spem habent, fore, ut eorū tela etiā p̄ arma ubi usus erit, penetrent. Quapropter o Luciane, dic nostris uerbis Hermotimo, p̄ceptores eius sarmētorū seu stipularū fasciculos, p̄positos telis petere: deinde ambiziose gloriari homines armatos se deuicisse: insuper aduersus imagines nostras depi-

etas pugilum more depugnare, quibus
 etiam, ut par est, supatis nos prostratos
 esse existimēt. Atqui unusquisq; nostrū
 ad illos dicere possemus, quod ab Achil
 le dictum est de Hectore, ille meā haud
 quāq; galeam, cristasq; comantes Aspi
 cere ardebit. Hæc quidem uno ore dictu
 ri sunt omēs, singulatim autē alius alia.
 Plato haud dubie mihi uidetur aliquid
 narraturus, eorum quæ facta comperit
 in Sicilia, quorū non pauca habet com
 perta. Siquidem perhibent Geloni Syra
 cusiōrum tyranno os fuisse putridū, in
 fectumq; graueolentia, id quod per mul
 tum temporis illum latuit, cum nemo
 auderet ob hoc ipsum rephendere uirū
 præpotentem tyrannide, donec illi mu
 lier peregrina adducta, rem ut se habe
 ret, sūpta audacia exposuisset. Qua re il
 le inflāmatu iracundia, vxorem suam
 accessit, grauit̃ cum ea expostulans,
 quod illi non palam fecisset foetidi oris
 graueolentiam, cum eius uitiosæ ani
 mæ probæ fuisset conscia. Illa uero ora
 uit

DE SECTIS.

uit sibi habendam esse ueniam, propterea quod nunquā antea ullum alium vitium sit experta, neq; cum quoquā tam prope congressa, ita ut pro certo putaret in uniuersū oēs uiros non aliā aīam ore exhalare. Itaq; & Hermotimus, quia cū solis Stoicis cōmeritiū habuit, pculdubio diceret Plato, nō iniuria nescius est, qualia nam aliorū sint ora. Non dissimilia fortasse & Chrysippus diceret, & his etiā multo plura, si illo indēnato & indēta causa relicto, ad Platonis Academiā à quodā eius affecula persuasus me recipe-
rem. Iam, ut tandem paucissimis uerbis totius rei summam complectar, ita statuo, dum quidē in incerto fuerit, quænam uera sit secta philosophandi, nullā esse eligendam, ppterea quod nō careat contumelia, si hac electa, aliam neglexeris. **HER.** Per societatem domesticam Luciane age, Platonē quidē & Aristotelē, quin etiam Epicurū, & alios missos faciāus. Neq; n. ex dignitate mea, ē, ut aduersus illos ego cōflicter. Caterū.

nos duo, ego inquā & tu, accurate discu-
tiamus, num res philosophica tale quid-
dam sit, cuiusmōi ego esse affirmo, Ae-
thiopas autē, aut Gelonis uxoreculā quor-
sum nam opus erat, ex Syraculis usq; ad
nostrum colloquiū accersere? L V C.
Sane illos quidē missos faciamus, quan-
do quidē tibi ad nostram disceptationē,
parum utiles & supuacanei uisi sunt. Tu
uero dic modo, appares em̄ similis quid-
dam admirandi dicturo. H E R. Mi-
hi equidem prorsus uidet Luciane, om̄i-
bus modis fieri posse, eum, qui tantum
modo Stoicorū dogmata p̄didicerit, ex
illis ad unguem cognitis uerum nosse,
tamen si aliorum decretis posthabitis ne
quaquā singula p̄discendo excusserit. Cō-
sydera uero, tecum ad hunc modū ratio-
ne inita, si quis hoc tantū ad te dixerit,
duabus dyadibus numerū quaternariū
absolui. Ergo tibi iam circūeundū est, &
uiritim exquirendū ab aliis oībus, quot
quot arithmeticae nō sunt rudes, ne for-
te quispiā inter illos sit qui dicat, bis duo
bus

D E S E C T I S

bus quinque aut septem constitui? An nō
 Ilico tibi planū sit eum vērū vera dicere?
 LVC. Ilico quidem o Hermotime.

HERM. Qui igitur tibi fieri posse nō
 videtur, eum, qui solum in Stoicorum
 scholam inciderit veritatem dicentiū,
 illorumq; sermonibus plane persuasum,
 aliarum nō amplius egere ductu & aus-
 piciis, cum certus iam factus sit, nunquā
 fore, ut quatuor quinque fiant nō si infini-
 ti Platones aut Pythagoræ diuersum af-
 firmauerint. LVC. Nihil aduersum,
 quod aiunt, dicis o Hermotime, cum ea
 quæ omnibus iam dudum sunt certa &
 persuasa, rebus dubiis & incertis assimula-
 re non dubites, longe lateq; inter sese dis-
 sidentia. Quid aut respondes? esse ne ali-
 quem quo cum tu sermonem sociaris cō-
 tendentem duos dyades coniunctas, aut
 septenarium aut undecenarium nume-
 rum constituere? HERM. Haud
 quaquam ego, nisi fortasse per insaniam
 deliraret, negans ex his non nisi quatuor
 or excrefcere. LVC. Quid autem,

E

Incidisti ne aliquando (& per Gratias ue-
rum dici uolo) in Stoicum aliquem &
Epicurum, de rerum principiis, & bono-
rum fine inter se nō dissidentes: H. E. R.
Nunquam. L. V. C. Proinde, etiā atq;
etiam uide, ne tuis falsis & euavidis rati-
onibus me fraudulenter decipias, maxi-
me uero amicū tuum existentem. Cum
enim nos subinde quæramus, qui nam
in philosophiæ studiis uera loquantur,
tu nihil cunctatus hoc præoccupatū Stoi-
cis attribuisti, dicens, illos esse, qui bis
duo quatuor esse statuerint, quod quidē
obscurum est, num ita se res habeat, for-
rasse enim dicerent Epicuri aut Plato-
nici, uestram hanc esse compositionem,
nos autem quinque aut septem illa esse di-
cimus. An non uidentur hoc ipsum tibi
egregie præstare, cum, uobis hoc solū
quod honestum est bonum esse putantis-
bus, Epicurei uoluptatem summum bo-
num esse statuunt. Et cum uos pertinacis-
sime cōtendatis omnia esse corporea,
Plato tamē eius opinionis est, ut censeat
in re

D E S E C T I S

In rerum natura, non nihil quoque esse incorporeum. Et quod primo loco dixi, nimirum auide illud quod in dubio uersatur tanquam minime dubitanter proprium illud Stoicis habendum tradidisti. Iam cum alii hoc sibi uendicent, dicantque illud esse, sane ibi tum summo iudicio opus esse opinor. Porro aut si apud omnes in confesso esset, solos Stoicos uere autuma re bis duo esse quatuor, aliis mea quidem sententia cōticescendum est. Quatinus uero ea de te inter ipsos cōtentiōse digladiantes anceps est cōtroversia, omnes ex æquo audiendi sunt, aut cōpētū habere uidēri nos ad Gratiā ferre iudiciū. HER. Nō uidere mihi Luciane intellexisse quod dicere uoluerim. L V C. Ergo crassius & manifestius explicandum tibi erit aliud quippiā dicturo, tantū uide ne tale aliquid dehinc adducas. HER. Scies actutū cuiusmodi sit quod dico. Ponamus enim duos aliquos in Æsculapii aut Dionysii fanum ingressos, deinde phialam quandā e rebus sacris esse sublatā atque deperditam.

Haud dubie iam summopere necessari-
 um est, ut ambos inuestigatione habita
 perscrutemur, uter nam illorum phialā
 in sinu abdixam habeat. L V C. Maxi-
 me. H E R M. Omnino autem alte-
 rum habere necesse est. L V C. Et cur
 non, siquidē deperdita est. H E R M.
 Proinde, si apud priorem amissam phia-
 lam inueneris, alterum nequaquā exeun-
 dum esse putas, iam enim palam est il-
 lam non habere. L V C. Sane palam
 est. H E R M. Et si in prioris sinu re-
 perta non fuerit, alterum habere plane
 cōsentaneum est, neq; hic longa perscu-
 ratione opus est. L V C. Certe enim
 habet. H E R M O. Ergo nos quoq; si
 apud Sepicos phialam iam inuentam ha-
 bemus, alios perscrutandos esse superua-
 cuum & indignum existimamus, habentes
 quod dudum tantopere quærebam⁹.
 Aut quamobrem inani labore nos ipsos
 amplius defatigaremus? L V C. Nul-
 lius profecto gratia, si reperta phiala pe-
 nes uos fuerit, illaq; inuenta pro certo cō-
 pertū

D E S E C T I S

pertum haberis, illud ipsum esse quod
 erat, deperditum, aut plane uobis cogni-
 tum est donarium. Iam uero o amice,
 non saltem duo sunt qui templum ingre-
 diuntur, ut necessarium sit alterum ha-
 bere rem furto subtractam: uerum pro-
 fecto illorum magna est copia. Deinde
 non minus obscurum est, quid illud tan-
 dem sit quod deperditum est, num phia-
 la quæpiam, num scyphus, num coro-
 na. Quotquot enim sacerdotes sunt, sub-
 inde alius aliud esse affirmat, quippe qui
 neq; de ipsa materia unanimiter consen-
 tiunt, uerum hi ex ære, alii ex argento
 factum, partim autem aurum, partim
 uero argenteum illud esse dictitant. Itaq;
 plane operæ precium esse uides, detractis
 uestimentis omnes in templum ingres-
 sos exui, si animus est rem amissam in-
 uenire. Quanquam enim apud primū
 aurea phiala tibi reperta fuerit, nihilo
 secus tamē & cæteri pari opera sunt exe-
 undi. HERM. Quamobrem uero o
 Luciane † LVC. Propterea quod incer

rum sit, nū phiala illud ipsum sit, qđ erat
amissū. Tamen si uero & hoc uno ore om
nes confessi fuerant, haud tamen omnes
aureā fuisse phialam cōfirmabunt. Por
ro autē ut maxime inter omnes constet
aureā phialam esse amissam, tamē ne sic
quidem alios perscrutandi finem facies,
neq; em̄ tibi constabit nū Dei sit illa ipsa,
aut non reputas infinitas esse phialas au
reas? HER. Sane cenleo. LVC. Igi
tur omnib⁹ modis necessariū est perscu
tantē omnes accedere, & illis quæ apud
quosq; inuenerit in medium depositis,
conicere, quid nam ex eisdem diuinum
donariū potissimū sit existimandū. Ete
nim qđ omniū maxime dubio inuoluit
animū, illud est, quod unusquisq; exuto
rum aliquid apud se habeat, hic scyphū,
ille phialam, alius coronā, & hic quidem
ex ferro fabricatā, alter autē aureā, tertius
argenteā. Nondū uero clarū est & pers
picuum, nū hæc sit res sacra, quod habet
Quare magnam tibi impositā esse uides
necessitatē dubitandi, quē nam ex tanto
nume

DE SECTIS

numero sacrilegii in similes. Vbi uero omnibus essent paria & similia, iuxta fore incertū cognita, qui nam diuina donaria sustulisset, sunt enim harū teruan possessiones etiā privatae. Ceterum ignorantiae causam unā esse arbitror, quod nullo titulo inscripta sit deperdita phiala. Ponamus enim amissam esse phialā, quae si Dei nomine, aut eius qui illā tēplo dicatam cōsecrauit, foret insignita titulo, minori in perscrutando labore defatigaremus, & ea quae inscriptiuncula notata foret reperta, finem faceremus alio exeundi & perturbandi. Opinor autē Hermotime, iā te saepenumero gymniciis certaminibus interfuisse. HER. Et recte quidē opinaris, iam enī per saepe interfui. LVC. Nunquid igitur etiā aliquando iuxta Athlothetas consedisti? HER. Per Iouem nup in Olympiis leuum latus iudicum sedendo clauderam, quando Euandrides Elci filius inter ciues suos spectaculum mihi praecipuaret. Curpiebam enim singula propius inspecta

E iiii

L V C I A N V S

cognoscere quæ fierent circa iudices.

L V C. Proinde, etiam illud exploratū habes qua sortiendi ratione uti soleant, cui nam cum quoq; luctandū aut Pácratio decertandum sit? **HERM.** Plane perspectū habeo. **L V C.** Longe itaq; promptius & melius tu expedies, qui ista propius & curiosius sis contemplatus.

HERM. Apud priscos quidem præsidente in certaminibus Hercule, laurea folia. **L V C.** Ne mihi quæso priscorum instituta percenseas Hermotime, sed quæ ipse coram conspexisti cedo.

HERM. Initio quidem urna argétea Deo sacra in medium proponitur, in eā parvæ quædam sortes coniiciuntur, fabacea ferme magnitudine literis inscriptæ. Inscribuntur aut duæ utraq; videlicet litera α , deinde in alteras duas scribitur β , mox in alias duas γ , ac deinceps iuxta eandem rationem inscribuntur & reliquæ pro numero athletarum, si plures fuerint, ita ut semper binæ sortes insidē sint insignitæ literis. Accedit deinde quisq;

D E S E C T I O

quisq; ex athletis susceptis uotis Ioui supplicans, immissaq; in urnam manu, unā ex sortibus extrahit, & post illum alius. Quibus singulis assistens flagellifer protensa manu obstat, ne legantur literæ, quæ à singulis exactæ sunt. Cæterū ubi iam singuli singulas sortes habuerint, tū demū Alytarches, ut ego opior, aut unus ex iudicibus, neq; enim amplius memoria teneo, circumeundo cōtemplatur, & explorat sortes in circulo consistentium. Atq; ita cum quidem qui & habuerit, cū altero sortem & inscriptam habente, aut lucta aut Pancratio decertaturum committit. Deinde, pari ratione etiam cum qui β habet extractum cū altero eiusdē literæ, qui tenor committendi seruatur etiam in aliis consimilium literarum sortes habentibus. Et hæc est ratio componendorum athletarum numero illorū æquali seu pari existente, nimirū si octo aut quatuor aut duodecim illorum fuerint. Quod si dispares accesserint, quinque uidelicet aut septem seu nouē, tū litera.

quæpiam supuacua sorti inscripta, quæ
cum aliis in urnam mittis, non habens
literam sibi respondentem. Quicumq; ergo
illam extrahendo cōsecutus fuerit, aliis
ad ultimū usq; præsidet, expectas donec
alii finitis certaminibus decertauerint,
neq; em̄ habet literam suæ oppositam.
Estq; illa non mediocris athletæ felicità-
tas, quippe qui adhuc uiribus integer,
cum defecis egressurus sit. L V C.
Iam quidem paulisper interquiesce, ete-
nim illud est, cuius egebam maxime. Er-
go illorū iam nouem sunt, om̄esq; imis-
sa in urnam, manu sortem extraxerūt,
tu uero age iam circūcundo (pro specta-
tore epim certaminis, iudicis officiū tibi
deferam) contemplare literas. Haud
quāq; em̄ credo prius te cogniturū, quis
ex illis præses dicendus sit, quā ad om̄es
ueneris, & illos inter se composueris.
H. E. R. Quorum uero ista dicis Luci-
ane? L V C. Horum uidelicet, qd̄
nullo modo fieri posse uideat, ut ilico
reperis litera illa declarans p̄sidem. For-
tasse

D E S E C T I S.

tasse enim inuenire potes literam, incertus tamen eris num illa sit, neque enim ulla exceptione prædictum est κ , aut μ , aut ι , fore eam literam, quæ præsidem sit constitutura. Atqui ubi in α incidēris, alius α habens tibi quærendus est, quo inuēto, illos inter se ad congruendū cōponis. Deinceps in β , π lapsus, alterum β , ubi sit, studes inuestigare, qđ inuenito aduertendum est. At ita quidē agis cum ceteris omnibus, donec ille tibi relictus fuerit, qui solitaria habuerit literā, nullā aduersariū indicantem. HER. Quid autē si ad illū forte fortuna prima, aut secunda uice delatus fueris, qđ tunc faciendū tibi tradetur? LVC. Nihil equidē, verū tu Græcorū iudex, scire possim qđ facturū sis, an actutum eundē pro præside sis perlatūrus, aut potius putes oēs in circulo necessario accedēdos, & inspiciendos esse, num uspiam consimilis penes aliquē relictā esset litera, ita ut nisi omnium fortes uiritim tibi inspectæ fuerint, nunq̃ cognosces præsidem. HER. Atqui

p̄facile scire possum Luciane, nouem il-
 lorū existentibus. Etenim si e primo aut
 secūdo loco inuenero, plane certus sum
 eum fore p̄sidem, qui eo sortem inscri-
 ptā habuerit. LVC. Quo nā pacto
 o Hermotime? HERM. Ad hūc
 quidem modum, illorū enim duo α ha-
 bere certum est, consimiliter etiam alii
 duo β sibi uēdicant. Iam cum adhuc qua-
 tuor sint reliqui, duos illorum γ, alte-
 ros δ extraxisse, dubium non est. Et
 iam quattuor literæ in octo athletas di-
 stributæ & absumptæ sūt. Pro certo igit̃
 constat tantūmodo superesse ε, quod qui
 extraxerit, præsides haud dudie constitui-
 tur. LVC. Vtrum igit̃ Hermoti-
 me, collaudē ne ego te ob singulārē in-
 genii tui industriā, an placet, ut ea refel-
 lam, quibuscūq; tandē probabiliter con-
 tradici posse reor? HER. Ita per
 Iouem: vehementer enim animi pen-
 deo, etiam atq; etiā cogitans, quidnam
 his ratione p̄babili possis contradicere.
 LVC. Equidem tu, quēadmodū lre

D E S E C T I S.

ræ pingunt ex ordine dixisti, ueluti pri-
 o loco æ ponit, secundo ε, ac deinceps aliæ
 secundū illarum seriem usq; ad unam il-
 lam, in qua terminat athletarū nume-
 rus. Et sane facile assentior tibi ita fieri
 in olympicis certaminibus. Quid autem
 si nō seruatō literarū ordie quinq; ex oī-
 bus indiscriminatim eligeremus, uide-
 licet ipm χ, deinde σ, mox ζ, postremo
 κ & θ. Quatuor itaq; literæ octo sortib⁹
 inscribent, ipm autem ζ, sup nonam so-
 lum, quo præses nobis indicabit. Quid
 ergo iam facies statim sub initiū literæ
 ζ indēta? Quomodo uero cognosces
 præsidem existentem eum qui illam ha-
 buerit, nisi omēs aggressus, nihil huius
 simile inueneris? Neq; em̄ tibi integrū
 erit, quemadmodū nunc ex illarū ordie
 cognoscendi præsidis coniecturā facere.
 H E R. Rem arduam ex me interro-
 gas, ad quam ut tibi respondeam, mihi
 promptum nō est. L V C. Age, si pla-
 cet hoc ipm alia ratione cōsiderandū ti-
 bi pponam. Quid si nullis literarū figuris,
tis,

ris, sed signis quibusdā & characteribus
 sortes cōnotarentur, cuiusmodi permul-
 ta literarū loco depingunt Aegyptii, pu-
 ra homines caninis, aut leoninis capiti-
 bus. Aut illa quidem, si uidetur, missa fa-
 ciamus, cum sint peregrina & exotica,
 & nostro instituto prorsus aliena. A ge-
 uero simplicia illa & uniformia sortibus
 inscribamus, quemadmodū fieri potest
 assimulantes, nimirum binis sortibus
 homines, deinde binos equos alteris bi-
 nis, mox duos gallos, postremo duos ca-
 nes. Porro nonne tanq̃ præstantissimæ leo-
 nis imago inculpta sit. Proinde, si mox
 istio in sortem leoninam ferentem ima-
 ginem incidetis, quibusnam cōiecturis
 persuasus, dices eam esse quæ præses de-
 signatur, nisi omnes accuratē circum-
 spiciēdo frustra ueris, num̃ quis etiam
 alius præter hunc adsit habens sortē leo-
 niferam. H. E. R. Nihil habeo Luci-
 ane, qđ tibi ad hac respondeā. L. V. C.
 Nō iniuria, neq̃ enim uideo, quid possit
 apte respōdi, adeo, ut si animū indu-
 xerimus

D E S E C T I S.

xepimus, aut eum inuenire, penes quæ
 sacra sit phiala, aut quæ inter athletas
 p̄sidis loco habendus sit, aut cuius ductu
 & auspicio felicissime in Chorinthum
 urbem illam florentissimā puenire ques-
 amus, om̄es necessario accedendos esse
 putem, summaq; diligentia detractis ne-
 stimentis, om̄ibus tentatis solertissime
 exquirendos, etenim uix etiam sic ueritas
 rem indagantes p̄estigabimus. Quod
 si quis mihi upq̃ futurus esset cōsiliarius
 fide dignus sup̄ rebus philosophicis, con-
 tendens oīno opam esse nauandā philo-
 sophiæ studiis, ille demū solus erit, quæ
 eorū quæ dicunt ab oībus, ad unguē pe-
 ritū esse cognouero. Reliquos aut̄ oēs ut
 iutiles, & nulla re dignos cōtemnā, nihil
 fidei illis habetur⁹, donec etiā uni⁹ fuerit
 nescii, q̃ fortasse ex illis esse possit oīm o-
 ptia. Neq; n. siqs adducto hoīe formoso,
 dicat, hūc ex oībus hoīem esse formosis-
 simū, statim ille suis verbis mihi fide factu-
 rus est, ut credā eū uera loqui, nisi certū
 habuero oēs hoīes illi uisos esse; fieri enī

fortasse potest, ut & hic homo non sit cō-
 temnendæ elegantia, quod autem sum-
 mæ sit inter omnes formæ & uenustatis,
 scire haud quā possum, nondum uisus
 omnibus. Nos porro non formoso tan-
 tum egemus, sed formosissimo, quē nūq̃
 inuenerimus, parum sudatum, & nihil
 actum esse putabo. Non enim contenti-
 erimus, in qualemcunq; tandem amabi-
 lis & honestæ formæ hominem incidere
 mus, uerum summam illam, quam nō
 esse non potest, formæ elegantiā perue-
 stigamus, quam necessario unam esse ne-
 gare non potes. HERM. Vera sunt
 hæc. LVC. Quando ergo aliquē mi-
 hi produces, totius in Philosophia itine-
 ris peritum, quemq; ea non fugiās, quæ
 cum à Pythagora, tum à Platone, præter
 ea quæ ab Aristotele, Chrysippo & Epis-
 curo, aliisque omnibus dicuntur et affir-
 mantur. Deniq; qui una uia ex omnibus
 electa experimēto edoctus pro certo cō-
 pertum habeat, eam solam esse uia quæ
 recta ducat uiatores ad foelicitatem tan-
 to opere

D E S E C T I S

opere quaesitam. Etenim, si talem quem
 piam quaerendo consecuti essemus, desi-
 neramus nos molestis onerare negotiis.
 HERM. Haud quae Luciane eiusmodi
 uir inuentu facilis est. LVC. Quid
 igitur faciemus Hermotimae, neque enim
 animus abiiciendus est, propterea quod
 eiusmodi ducis inopia in praesentia labo-
 ramus. Ergo illud adgrediamur, quod factu
 mihi uidetur multo consultissimum &
 tutissimum, ut quisque ab initio exorsus
 omnes sectas percurrat, eaque accurata &
 diligenti indagine considerando exami-
 net, quae dicta sunt ab omnibus. HER.
 Quantum quidem tua uerba intelligo, ita
 factum opus esse uidetur, nisi quod illud quod
 non multo ante a te dictum est, cum his
 mihi pugnare uidetur, uidelicet arduum
 & graue esse, eum qui uni uiae iam sese
 tradiderat expansis denuo uelis recurre-
 re. Quomodo enim fieri potest, ut is qui
 in priori iam occupatus detinetur, reli-
 quas omnes percurrat. LVC. Illud
 equidem paucis tibi expediam, nimirum
 F

L V C I A N V S

Theſei inſtitutum imitabimur, ſi ſilogæ
 tragica illa Ariadne accepto, nullū non
 Labyrinthum ingrediemur, neq; dubito
 quin ſine negotio tantum ductu ſili ſta
 nobis licebit ingredi. HERM. At un
 de tandem nobis illa Ariadne compa
 rebit, aut unde ſilū parabimus. LVC.
 Bonū habet animū o amice, iam enim
 uideor mihi reperiſſe, cuius ductum . . es
 quitiſ, haud dubio egrediemur. HER.
 Quod nā igitur illud eſt. LVC. Car
 te meum non eſt quod dicturus ſum, ſed
 cuiuſdam ex ſapientibus uiri ſummi, ne
 pe illud ſobrius eſto, & memento diffide
 dam eſſe. Etenim, ſi minime leuiter ſe ſa
 cile perſuaſi quibuſuis auditis fidem hā
 buerimus, ſed more iudiciū, aliis quoq;
 ſandi copiā conceſſerimus, fortasſe haud
 difficulter horum Labyrinthorum inex
 tricabiles errores effugiemus. HER.
 Bene ſane dicis, illud quoq; nobis ſaci
 endum intelligo. LVC. Videlicet
 ceterum ad quem illorum omnium pi
 ſum nos conferemus? aut non perma
 gni

DE SECTIS

gnū illud interesse putas? Ab eo tan-
 dem quicunq; sit incipiamus, nempe à
 Pythagora, quandoquidem ita cecidit.
 Quantum uero temporis statuemus om-
 nibus Pythagoricæ philosophiæ, placi-
 tis perdiscendis suffecturam? Volo aus-
 tem annos, in quibus sub initium Pytha-
 goricæ sectæ candidatis consiliscendum
 sit, excipi. Opinor omnino cum illis
 quinque satis fore triginta, aut ad mini-
 mum omnibus modis uiginti peropus
 sit. HERM. Ponamus ita esse, de
 inceps uero totidem alii Platoni conce-
 dendi sunt, ac mox nihilo pauciores Ari-
 stoteli. LVC. Non pauciores pro-
 fecto. HERM. Chrysippo autem
 quot impendendi sint, non est quod multiste
 interrogem. Iam enim
 certus, antea ex te au-
 diui quadraginta uix
 suffecturos esse.

LVCIA. Ita fane.

*Hæc uerba apertius
 mihi uisa sunt cōue-
 nire personæ Lucia-
 ni, quàm Hermoti-
 ni, proinde cōsulto
 hic psonas mutau-
 mus, præterq̃ i græ-
 co codice habentur*

Deinde Epicuro & aliis. Quod aut non
 nimium illis tribuere uideat, hinc per-
 disces facillime, apud animum tuū consi-
 derando, quot nam sint octogenarii cū
 Stoici tum Epicurei, atq; etiam Platoni-
 ci ingenuē fatentes, notidū cuncta suā
 sectæ ullis esse explorata & cognita, ita
 ut in disciplinarum cognitione, nihil in
 illis desiderari queat. Quod si alii in
 hoc tergluerari uidentur, non tamen ut
 opinor hoc negabit Chrysipp⁹ & Aristo-
 teles & Plato. Potissimum autem præ-
 cunctis Socrates, illis certo non postpo-
 nendus, qui omnium testimonio profes-
 sus est, se non tantum non omnia, sed in
 uniuersum nihil nosse, aut hoc tamen se
 scire, quod nesciret. Computemus igitur
 subducta ratione ab initio, uiginti
 Pythagoræ attributi sunt, deinde toti-
 dem alii Platoni, mox nihilo pauciores
 aliis concessimus. Quot erga in summa
 isti sunt anni simul comprahensi, si de-
 cem saltem in philosophia disciplinarū
 sectas

D E S E C T I S

sectas constituerimus. HERM. Plus
 res quam ducentio Luciane. LVC.
 Ergo si tibi consultum factum uideretur, quae
 pars annorum auferatur, saltem quin-
 decim studiis nostris satisfacere putan-
 tes, aut omnino partem dimidiam.

HERM. Tu quidem multo melius hac
 de re quid faciendum sit, statues. Ego
 hoc probe perspicio perquam paucos ad
 hunc modum omnes sectas percussuros,
 tametsi statim ab ipseunte praerupta philo-
 sophia studium exorsi fuerint. LVC.

Quid autem faciendum suades Hermo-
 nime, cum ita se res habeat? An subuer-
 tenda & refellenda ea existimas, quae iam
 ante haud dubitanter confessi sumus, ne-
 minem uidelicet unquam electurum, id
 quod ex multis omnium est praestantissi-
 mum, nisi omnium facto periculo singu-
 la degustauerit. Adeo, ut qui magistra
 experientia delectum non habuerit, ei
 oraculo magis aut responso Veritatem
 inuestigandam esse. An non istiusmo-
 di inter nos dicta sunt? HERM. Sane.

L V C I A N V S.

LVC. Proinde summopere necessarium esse uideo, tantum temporis nos aetatem agere, si unquam omnibus percontatis recte eligere consilium est, atque ad delectu philosophiae incumbere, qua percepta & cognita felicem uitam uiuere queamus. Prius uero quam sciri fecerimus, in tenebris, quodaiunt scabratemur, in quacumque inciderimus illo sol pede impingimus. Et quodcumque primum in manus nobis uenerit, illud quod querimus esse existimabimus, propter ueritatis ignorantiam. Quod si etiam ipso xime bona fortuna ad illud delati fuerimus, constanter tamen nunquam scietur, nisi id sit quod tantopere a nobis quaesitum est. Sunt enim non parum multa his ipsis similia, singulis affirmantibus hoc ipsum esse nullo omnium uerissimum. **HERM.** Haud scio o Luciane, quam mihi uideare argumenta per-suasionis bonarumque rationum, perna inter disputandum producere, uerum enim uero non mediocriter me perturbas

D E S E C T I S

banis diffiendo, nimiumq; argute & anxie disquirendo, quod ad rem parum attinet. Fortasse autem uideor etiam, ipso suspicato hodie pedem domo extrulisse, cum egressus tibi obuiam uenerim, qui me prope spei portam consistentem in inuitabilem animi desperationem inducisti. Veritatis inuentionem impossibilem esse ostendens, ratum uidelicet temporis requirentem. L. V. C. Cuiusq; hoc ipsum cramine, nō multo iustius cū patre tuo Menecrate, & matre tua quodcumq; tandē illi nomen fuerit, neq; enim te pro exposita s; aut potius cum natura omnium nostrum parente, quod te quidem non ut Tithonū annosum & longævum constituerit, sed praefinito destinavit homini vitam etiam longissimā, centum annorum numerum non excedentem. Ceterum, ego tecum consyderando repperi, quod e disputatione nostrapacissimū potuit elici. H. E. R. M.

Nequaquam, uerum tu semper quidem conuitiator es, atq; haud scio quā

nam factum sit, ut tu extreme odio habeas philosophiam, eosque qui sapientiae studium sunt addicti, salibus & disteris delectatione suspendas. L. V. C. Cuiusmodi nam res sit Veritas Hermotime, uos longe melius & proprius, qui sapientia ornati estis, expedietis, nimirum tu & preceptor tuus. Ego fateor hoc me plane obicere arbitrator, hanc hominum auditum inopiam, & dulcoris mortalibus squoriam longe lateque mediatio est inferior & uilis. Est enim hoc apud homines multum in se ipso formosius & precellens, atque hoc nomine quoque auditum utinam & dulcius. Illa uero quia nihil in se habet inuincibilis aut aduersior, cuius sibi esset conscia, magna cum libertate differit inter homines, eamque ob rem plerumque intolerabilem adfert molestiam. Quemadmodum & tu nunc indignaris, nec mea dicta fers humaniter, quibus tecum super hisce rebus Veritatem erui, tibi plane inditum feci, cuiusmodi ea sint, quorum utriusque iuxta immodicam & amore

DE SECTIS.

amore & desiderio teneamur, quā pro-
sus illa nactu non sint facilia. Veluti si
statuam aliquam non informem infan-
do amore deperires, ea q; te posse potiri
in animam induceres, suspicans esse ho-
minem. Ego uero intuitus, aut lapideū
aut æreū esse simulachrum pro mea
in te beneuolentia tibi significarem, re-
rum quarum potiundarum nulla esset
reliq̃ta copia, te amore capi, ac tu iniquū
tunc & maleuolentem me tibi censeret;
quia nolim te decipi absurda et monstro-
sa, nec spei consentanea sperantem.
H. E. R. M. : Eo igitur hæc tibi dicta sunt
Luciane, quasi putēs nullā operam Phi-
losophiæ studiis nobis nauandum esse,
sed obponere nos socordiae et inertiae ad
illos priuatam uitam in terris agere.
L. M. C. : Et quādo aut ubi ista me dicen-
tem audiisti? Ego quidem nō eo quasi
non sit philosophandum ista dico, uerū
quandoquidē omnino philosophiæ stu-
dendum est, uix aut ad illam sint nō pau-
cae, quarum nulla non perhibetur com-

pēdiolosissimum esse ad Virtutē dīrectiō-
 lum, tametsi etiam in incerto sit quae
 ex illis vera sit, diligentem & exquisitam
 diuisionem faciendā esse existimo. Quā
 enim fieri posse sperē, multis nobis pro-
 positis, ex illis eligere quod optimū est,
 nisi quis omnia faciendi periculi gratia
 accesserit. Deinde, num longa adhuc
 superflua peregrinatio, aut an finis iam
 instare visus sit. Ceterum quid tibi vide-
 tur? an enim de integro te interroga-
 bō, nunciam qui subnitum tibi occu-
 reris sequeris; cumq; illo cōmunibus phi-
 losophiae disciplinis inuigilabis, atq; ille
 te ceterū faciet. H E R M. Quid vero
 tibi amplius respondeās qui negas quēq;
 recte discernere posse, nisi phariseis ap-
 pugnauerit, omnesq; per orbem pericu-
 lum faciendū accesserit. Neq; dignum
 ducis fidem habere illis, qui iam olim ha-
 rum rerum sunt expertissimi, neq; mul-
 tis illis ista colaudatibus, suoq; testimo-
 nio cōprobantibus. L V C. Quos tu
 mihi multos illos narras, num qui harū
 rerum

D E S E C T I S

rerū autē probe gnari, & idem iam omnium facta indagine periri. Quod si quispiam talis esset, mihi quidem uel unus sufficeret, neq; multis opus haberem. Porro si imperitos dixeris, nunq̃ illorū multitudine adduci potero ad credēdū, donec de omnibus nullius ignari defraudandi facultatē sibi palauerint. **HER.** Proinde, tu solus Veritatem perspexisti, ceteri uero quotquot philosophantur, in uniuersum omnes uacordes sunt, & sine iudicio. **L. V. C.** Tu quidem Hermocrīte, fallo me mendacii contagio, cū diceret non uerearis quod me ipse ceteris omnibus anteponam, aut omnino in numero eruditorum haberi contendam, parumq; memoresse uidere eorū quae per me ante dicta sunt. Neq; quidem me praeter alios Veritatem dinoscere cōtentio seuociferor, uerum ingenue fateor, me cū aliis oībus iuxta ignarū esse. **HER.** Atqui Luciane quod ais oēs accedendos esse, eorūq; experimentū sumendū quae dicunt ab illis, neq; aliā rationē meliorū

eligendorū fuisse, fortasse nō ualde im-
 probarim. Caterū, cuiq; experiētia tot
 annos impendi oportere, perquā ridicu-
 lum mihi uidetur, quasi uero non & e
 paucis cuncta perdisci queant. Mihi eq-
 uidem ista ppendenti, haud quā graue,
 aut opusam hoc uidetur, quodq; multo
 exercitio eger minime. Siquidem aiunt
 quendā ex statuariis, opinor autē fuisse
 Phydiam, tantū ab ungue leonis colpe-
 do aestimasse, in quantam magnitudi-
 nem totus leo exurgeret, si iuxta unguis
 rationem fuisset sculptus atq; formatus.
 Neq; mihi dubium est, quin & tā, siquis
 tantū hominis manū tibi cōmōstraret,
 reliquo corpore obuelato, nihil cuncta
 tus actus scies hominem esse, quod absco-
 ditum est, & si totū corpus non uideris.
 Ita quoq; rerū capita, de quibus multus
 est multorū sermo, sine negotio in exi-
 gao etiam puncto diei perdisces. Accu-
 rata autē & exacta harum rerum cogi-
 tio, cui cōsequendae longa perquisitio
 opus est, nullo modo ad electionem me-
 lioris

D E S E C T , 3.

lioris requirif, verū etiā ab illis quæ dixi iudiciū facere licebit. L V C. Paſſe, q̄ firma ſunt & fortia quæ dixiſti Her-
motime, cōtendens ex partibus totū co-
gnoſci poſſe. Quand̄ ego me tuæ ſenten-
tiæ diuerſum audire memini, ut qui totū
tuum cognouit, etiam partem perſpe-
ctam habeat. Porro qui partem ſaltem,
is non ſtatim etiam totum habet cogni-
tum. Iam tu hoc mihi quoq; reſponde,
quomodo Phydias, quōdā leonis ungue
coſpecto, cognoscere potuit leoninū eſſe
unguem, niſi ante alias totū leonem ui-
diſſet? An uero tu hominis manu ſal-
tem uifa dicere poſſes hominis eſſe, cum
antea hoīem neq; uidiſſes, neq; cogno-
uiſſes unq̄? Cur autē taces? Nunqd̄ uiſ,
ut ego pro te reſpondeam ad quæſtionē
tibi ppoſitā, uidelicet, quod nullo mo-
do poſſes? adeo ut periculū ſit, ne Phy-
dias infecta te abeat, leone nequicq̄ ince-
pto & exculpto. Nihil enī iſta ad Bacchū
quæ à te pponunt, faciunt. Aut quomō,
hæc inter ſe ſunt ſimilia? Neq; enī tibi

& Phydiaz alia cognoscenda sunt partem
 la fuit, & prior totius cognitio hominis
 dico & leonis. Ceterum in philosophia
 nempe quam tradunt Stoici, quoniam pars
 ex aliqua parte cognita, etiam reliqua
 cognoscitur. Aut quomodo illa ut hunc
 sit & pulchra demonstrabitur. Neque enim
 totum novisti, cuius illa sunt partes. Quid
 autem dicis, totius philosophia capitali di
 citur facile posse comprehendere, etiam in
 modica diei portione, nimirum quae
 rerum sint principia, qui fines, quanta
 opinione de diis habeat philosophus, praeter
 cetera quibus animam esse sentiant. Ex quod
 nonnulli omnia corporea esse affirmant,
 rationem autem spiritum pluresque quae corporea ex
 se contendant. Tuum quod pars illorum mag
 luptate, pars autem nescio quid honestum, sum
 mum bonum, felicitatemque esse statuam, atque
 id genus sexcenta alia. Haec inquam audiri
 facile discerni & definiri posse, nihil in
 his excutiendis & statuendis esse operae,
 nosse autem eum qui vera dicat, videtur uni
 us saltem dieulae particulam requirere, sed
 mul

D E S E C T I S.

multorū potius dierum opus & labor sit. Aut quid animi illis fuisse putas, qui de suis
 propriis rebus aliquot librorū cēturias & chy-
 liades cōscribere nō grauati sunt, nimī-
 rum non ob aliā causam, q̄ ut p̄solum
 facerēt omībus uera esse, ut mea fert opi-
 nio, paucā illa & modica, quæ tibi uidē-
 tur facilia, nulloq; labore compræhen-
 sibilia. lam uero omnīno uate tibi opus
 esse opinor ad meliorum electionem fa-
 ciendam, nisi, ut dixi, exercitii impigro
 studio illud consecutus fueris, ut in deli-
 gendo accurate uniuersa discutias, &
 unumquēq; totum ad unguem explo-
 ratum cognoueris. Haud enim ualde ne-
 gauerim hoc pacto philosophiā in com-
 pendium contrahi posse, neq; habiturā
 multas uariarū rerum cōpræhensiones,
 neq; uilam morā aut cūctationē, si con-
 stitutū uatem omniū rerū capita percē-
 sentē audieris, & inter audiendū ad sin-
 gula mactatis hostiis sacra feceris. Hoc
 enī pacto infinitis laboribus Deus te sub-
 leuabit, posteaquā ex oblatiis extiteris.

L V C I A N V S

cōmonstrauerit, quæ nam potissimū tibi eligenda sint. Quod si autē uolueris, & aliud multo minoris negotii compendium eligendi tibi subiiciam, quod sequutus, neq; uictimæ tibi offerendæ sūt, neq; ullus ex sacerdotibus magna mercede cōducendis tibi asciscendus est, uerū cōiectis in urnam, literulis cuiusq; philosophorū nomina habentibus, iube puerum aliquem impuberē florentē ætate ad urnā aggressum extrahere eam literam, quæcunq; primū illi sub manū uenerit, ac tandem inspecta literula dācem cognosces, quē tibi in philosophia sequendū existimo. **HER.** Ista quidem Luciane scurrili dicacitate à te, & non ex animo, dicta sunt. Tu uero respōde mihi, nunq̃ ne ipse uinum cōmercatus es? **LVC.** Et per hæc quidem. **HER.** Nunquid ergo per orbem circuire soles, quotquot in urbe sunt caupones, degustans, licitans, atq; expendens uina? **LVC.** Nequaquā. **HER.** Opinor enī illud, cui sub initiū bono & digno

D E S E C T I S

digno incidere, auferendum tibi esse.
 LVC. Ita per Ionem. HERM. Pro
 inde, à modica illa & tenui degustatione
 cula, pronunciare iam potes de totius
 no cuiusmodi sit? LVC. Haud dubie
 possum. HERM. Porro, si diceret
 assistens cauponibus, posteaquã uisite
 stariũ coemere statuerim, agite o ami
 ci, date quæso unusquisque uestrum totũ
 doctorem mihi ebibendum, ut omnibus
 exhaustis certum habeam, qui nam ues
 trum generosiora uina uenalia habeat.
 Quando mihi utrum sit cõmercandum.
 Quod si hæc inquã diceret, an non iure
 opinio pro insano ab illis deridendus es
 sis. Atque si illos acriter instando pertur
 bandi finem non faceres, fortasse etiam
 aqua illis perfunderere. LVC. Sane
 opinor, & profecto meritis meis dignis
 sima paterer. HERM. Non secus se
 quoque habent res philosophicæ, quid em̃
 necessariũ est totũ uas exhaurire potãdo
 cum etiam à modica illa degustatione
 la nobis promptũ sit nosse, quale totum

L V C I A N V S

Et futurum. LVC. Quàm lubricus es
 o Hermotime, quanq̃ tergiuersando la-
 beris e manibus, uerum profecto tua ter-
 giuersatione parum promouisti, cum
 enim sperares te effugisse, in eadem pla-
 gas incidisti. HERM. Quorsum ista
 dicis? LVC. Quoniam rei per se pla-
 na & indubitata oĩbus certa et cogni-
 ta, nempe uino, longe dissimilima affi-
 milando cõparas, et ea quidem de qui-
 bus nemo non incertus animi ambigit
 in obscuro consistentibus. Ita ut ego me
 hercule dicere nequeam, quatenus tibi
 uinum & philosophia similia uideantur.
 Nisi fortasse in hoc solo, quod et philo-
 sopher in quæstu habeant disciplinas uenũ
 expositas, quemadmodum caupones ui-
 num, quas quidem cõmiscientes dolose
 et fraudulenter adulterant, et maligna
 mensura diuenditant. Adhunc uero mo-
 dum quod dicis cõsiderabimus. Ais aut̃
 uinũ in uase exceptũ, totum esse sui simi-
 le, et p̃fecto nihil absurdi in hoc à te di-
 ctũ est. Atqui si quis etiã degustauerit il-
 lud hausto saltẽ modico, statim cõpertũ

DE SECTIS

habet, quale totum sit dolium, & hoc iam
confesso est apud omnes, nec est qd' quic
quā tibi in his contradicā, uide uero etiā
post hac, philosophia eiusq; alumni, nem
pe pceptor tuus, num eadē quotidianis
prælectionibus ad uos disserit, iisdemq;
de rebus nunq̃ non uerba facere cōsue
uit, an nō subinde alio tempore alia uos
his solet proponere? Esse enim non pa
rum multa philosophiæ abstrusa myste
ria iam olim amice nemini obscurum
est. An non uero tu etiamnum, ut par
est, instar Vlyssis apud illū perduras cir
cumeundo & oberrando, si semper sonat
eadem per eadem, at fortasse satis est si
semel quippiam inaudieris. HERM.
Et cur non? LVC. Qui nam igitur
fieri potuit, ut tu primo gustu statim no
sceres uniuersa? Neq; em̃ semp eandē cā
tilenā uobis solet occinere, sed subinde
noua nouis differendo agglomerat. Nō
o amice, ut uinū quod semper idem est,
adeo ut nisi totum uas strenue exhausē
ris, nequicquā inebriatus obambulabis.

C ii

L V C I A N V S

Plane enim in fundo mihi uisus est Deus
philosophiæ adyta, abstrusisse sub ipsam
fecem usq;. Itaq; totum dolium postre-
mo exhaustas necesse est, si unquā consi-
lium tibi fuit nectaream illam potionē
inueniendi, quam aridis faucibus iam
olim auidissime sitire mihi uisus es. Por-
ro aut eam persuasionem tibi persuasi-
sti, ut putes tale quippiam esse philoso-
phiam, ut si saltem leuiter illam primos-
ribus, quod aiunt, labiis degustaueris,
statim fore, ut omnibus sapientiæ nume-
ris euadas absolutissimus. Quemadmo-
dum perhibēt de diuinatrice illa in Del-
phis, quæ simulatq; sacra fluenta degusta-
uerit, actutum afflata numine acceden-
tibus respondet oracula. Atqui non ita
se habet philosophiæ studium. Itaq; te,
quem ultra medium iam dolii ebibisse
cōstat, adhuc incipere perhibebas. Qua-
re uide, ne potius & rectius huic philoso-
phia cōparari quæat. Dolium em̄ & cau-
ponem adhuc tibi sinemus, nihil autem
insit uini, sed potius omnium frugum con-
fusum

D E S E C T I S

usum quoddam seminarium, in summo
 quidem triticum, cui subsint fabæ, qui-
 bus deinde subiectum sit hordeum, mox
 lentis, quito ciceres, postremo aliæ quæ
 etiam diuersorum feminũ species & gene-
 ra. Iam si institutorem accederes feminũ
 mercandorũ gratia, illeq; à summo tri-
 tici aliquot grana inspicienda in manũ
 tibi traderet, posses ne igitur conspectis
 granis dicere ciceres esse mundas, & len-
 tes probe purgatas, fabas autẽ inanes &
 HERM Nullo modo. LVC. Pro-
 inde, neq; philosophiam ab uno aliquo
 eorum quæ quis dixerit uniuersam per-
 nosces, cuiusmodi tota sit. Neq; em̃ una
 aliqua res est, quale est uinũ, cui qdẽ tu
 Allam, tamen si ualde inæquali cõparatio-
 ne contulisti, cõtendens similem esse to-
 tam primo gustui. Quod aut diuersum
 quiddã uisum est, curiosa perscrutatioe
 non eget. Etenim, si quis uinũ acetosum
 aut alioqui malũ emerit, duorum obus-
 lorũ iacturam facit. Porro aut in mediã
 plebe uersari, sicut & tu dixisti, statim inhi-

tio, nō mediocre malū est. Alioqui quī
 totum uas epotare uoluerit, ut uini festa-
 rium coemat, damno cauponē afficiet,
 tam inciuiliter & insolenter degustādo.
 Nihil autē tale philosophia patitur, uerū
 tamen si nimis multa biberis, uas tamen
 non iminuitur, neq; ullam iacturam fa-
 cit cauponam exercēs. In idem em̄ locū
 fluit exhaustum negotiū laborq; iuxta
 prouerbiū, & contra fit atq; in Danaidū
 dolio, illud em̄ quicquid infusum fuerit
 non continet, sed prorinus hac atq; illac
 perfluit. Hinc uero etiam si multa abstu-
 leris, multo tamen plura relinquuntur.
 Cæterū aliud quiddam non dissimile de
 philosophiæ gustu tibi proponā, tu uero
 caue putes, in philosophiæ contumeliā
 ista me dicere, si dixero illā similem esse
 exitiali & pernicioso pharmaco, cuiusmo-
 di est cicuta aut aconitum, aut aliud tale
 quippiam. Neq; em̄ illa tamen si sint leta-
 lia & mortifera, statim mortē inferunt, si
 quis modico quopiā de illis ablato, sum-
 mo ungue degustauerit: uerū si nō tantū
 quantū

DE SECTIS

quantū ad cōsciscendam mortē necessarium est, & qua ratione fieri oporteat, & cum quib⁹ sumendum sit certe non moreris. Tu autē contendis ad totius cognitionem parandā minimū quodq; sufficere. HER. Sint sane ista Luciane, quemadmodū ipse uolueris, quorsum igitur census annos nobis uiuendū autumas, & tantorum negotiorū molem sustinendā, quasi uero aliqui nobis philosophari, nō foret integrū: LV C. Non pfecto Hermotime, neq; hoc tibi graue & arduum auditu uideatur. Etenim si sub initiū uera dixisti, uitā uidelicet breuē esse, artem uero longā, nunc nescio qui fiat, ut tu grauer succensere soleas, nisi, priusq; sol diurni cursus psum absoluerit, nobis Chrysippus aut Plato, aut Pythagoras euadas. HER. Insidiosē imponis mihi o Luciane, meq; in angustum cōstringis, nihil unquam mali à me passus, nimirum prae inuidia, quod ego quidem in disciplinis nonnullum operæpretium fecerim, te ipsum uero nihilipendens.

dare soles neglectui, nullis disciplinis liberalibus animum excolens, tantus ætate existens. LVC. Scis igitur quid faciendum tibi putem? Mihi quidem tanquã atrabili percito, & insanienti ne audiens esto, neue mentem adhibeas, sed sine nugari me libere. Tu uero ut quidẽ iam facis in præsentia, porro, perge uiam tuam, atq; ad illa quæ initio decreuisti persequi, alacriter contende. HERM. Atq; tu nullam mihi permittis diligens di copiam, tam uehementer & uiolenter me urges, nisi omnium experimentum sumptero. LVC. Siquidem plane peritum esse oportet, ut ne quid interim dicam aliud. Quod autem me uiolentum dicis, uidere mihi infontem & inculpabilem iuxta Poetam inculcare, nisi dum altera tibi inuenta fuerit oratio pro te faciens, nunquam quod iam illatum est aufertur à uiolentia. Ecce his multo etiam uehemẽtiora tibi proponeret oratio, tu uero illa omissa me fortasse inculcares. HERM. Qualia nam? demiror enim
siquid

D E S E C T I S.

siquid etiā dum abstrusum illi relictū sit
 L V C. Parum esse ait, neq; sufficere,
 oīa perspexisse, illaq; obiter perlustras-
 se, ut possis iam optimū eligere, uerū ad
 huc opus esse re quapiā maxia. H E R.
 Qua tandem? L V C. Critico quo-
 piam o admirande, excussoq; iudicio,
 menteq; acuta & solerti, intelligentia in
 super sūma & acri, qualem esse summo
 pere necessariū est de rebus tantis iudicā-
 tem. Aut semel nequicquā uniuersa uisa
 sunt, quin etiam permultū tēporis huic,
 rei tribuendū esse confirmat, quod omī-
 bus exacte & diligenter excutiendis & in-
 dagandis sufficiat, omībusq; in mediū
 propositis, eligere oportere cunctantem
 & tardantem: nullo modo autē differen-
 tis annos spectandos esse, neq; habitū
 suspiciendū, neq; opinionē sapientiæ re-
 uereri oportere, sed in morem Areopa-
 gitarū cuncta esse facienda, quibus mos
 est noctu & in tenebris cognoscēdis cau-
 sis dare operam, ut non in dicentes, sed
 in ea quæ dicunt defigāt oculos. Ad hūc

quidē modū tibi eligenti ,p̄mptum erit
philosophari. HERM. Iuxta uitæ
rationē tu dicis, ex his enim quæ dixisti,
nullius hominis uita satis longa esse po-
test, ut om̄ia percurrat, & unūquodq; nō
oscitanter perspiciat, p̄spectaq; indicet,
jamq; indicata eligat, delectuq; habito
philosophet. Hac enim sola ratione, ue-
rum inuenire posse contendis, alioqui
nequaq;. LVC. Vereor ad te dice-
re o Hermotime, ne hoc q̄dem satis es-
se, uerum adhuc mihi uidemur nosmet
ip̄os fallere, existimātes aliqd certi & fir-
mi nobis inuentū esse, cum tamē nihil
inuenierimus. Quemadmodū hoc ipsum
nō raro usuuenire solet piscatoribus, q̄
cum in capturā retia eiecerint, & aliqd
grauē & ponderosum senserint, attra-
hant rete, sperātes pisciū copiosā mul-
titudinē cōclusam esse. Deinde, postq̄ at-
trahendo nimiū delassati fuerint, aut in-
gens lapis, aut uas aliqd̄ arena refertū.
p̄ter spem illis apparet. Proinde etiā atq;
etiam tibi cōsyderandū est, ne & nos ta-
le.

D E S E C T I S.

le quippiā subtraxerimus. HER. M.

Non intelligo quid sibi ista uelint retia,
plane tamē iisdem me irretitū inuoluis.

L V C. Proinde ego te rursū extrica
re conabor. Neq; etiā mihi dubiū est pe-
ritia natādi te pcellere, si quis etiā alius.
Etenī ego, etsi ad uniuersos uenerim⁹ ex
perimenti sumendi gratia, & illud aliqu
fecerimus. nondū tamē planū & certū
esse existimo, penes quem illorū, illud
quod quærimus, delitescat. Possibile em̄
est, ut eius omnes in totum ignari sint.

HER. Quid ais? an opinaris penes
nullum illorū esse? L V C. Incertū

est, nunqd non uidetur tibi fieri posse, ut
mentiant^r om̄es, ipsaq; ueritas alia quæ
piam res sit, quæ penes nullum horū in
ueniri queat? HER. Qui nam fie

ri posse credā? L V C. Ad hūc modū,
sit em̄ nobis certus aliq; numerus ex cōi-
posito cōstitutus, nēpe uiginti. Iam siq;
viginti fabas ī manūsumeret, & ea clau-
sa decē quospiā interrogaret, quotnā fa-
bas in manu sua cōcluias h̄ret. Illi autē

L V C I A N V S

ducti coniectura, hic quidem septē, ille triginta, alter uero decē aut quindecim, prorsusq; alios alium numerum diuina ret. Possibile em̄ est aliquem forte fortuna uerum dicere, an non uerisimile tibi uidetur? HERM. Sane. LVC. Ergo ne hoc quidē factu impossibile credendum est, ut om̄es ex æquo alius aliū numerū dicat, falsum tamen, & æ quo longe lateq; absit certus ille numerus, adeo ut nullus ex illis dicat uirū in manu sua habere viginti fabas. Quid autē tu ad ista respondes? HER. Fieri posse. LVC. Non alia ratiōe quot quot philosophantur fœlicitatem quærere insistent, cuiusmodi nam tandem res sit, planeq; alius aliud quiddam esse somnando confirmat. Hic quidē uoluptatem, ille honestum, alius alia quæpiam de illa cōminiscit. Consentaneum autem est, unum quiddam ex illis esse fœlicitatem. Contra, uerisimile est præter hæc om̄ia aliud quiddā esse. Ac nos plane uidemur conuerso rerum ordine secus

DE SECTIS.

secus quod oportet ante inuentum principium,
ad finem festinare. Oportebat autem prius,
ut mea fert opinio, manifestum esse, ue-
ritatem esse cognitam, esseque ex philoso-
phantiu numero aliquem, qui eandem
certo cognorit, Deinde primum quærere,
cui potissimum fides adhibenda sit. HER.
Ergo eo ista dicis Luciane, quod & si om-
nem philosophiam excusserimus, nunquam
tamen facultatem nobis parabimus ue-
ritatem inueniendi. LVC. Quid
me interrogas o bone, quin potius istum
sermonem exquiris, & fortasse responde-
bit tibi nunquam hoc fore, quoad incertum
fuerit, num unum quiddam illorum sit, de
quibus illi uerba faciunt. HER. Pro-
inde, nunquam, ut tu contedis, philosophiae
dabimus operam, sed necessariu omnino
esse uideo ea abdicata, priuatam quan-
dam uitam cum uulgo nos agere. LVC.
Illud quidem accidit, quod dicis philoso-
phari promptum non esse, estque ei qui qui-
dem homo sit inuitabile. Iubes enim, ut
is qui philosophiae operam daturus sit,

L V C I A N V S

statim initio optimā quamq; deligat. Ip̄s
 ūs autem delectus habendi, ratio in hoc
 solo accurate tibi uidetur consistere, si
 tota philosophia perlustrata, elegerim⁹
 querissimā. Deinde numerum quoq; an
 norum computando, quantus unicuiq;
 p̄scrutandæ satis est, longe lateq; excidi-
 sti omni spe frustratus, ipsum negotiū
 produciens atq; reiiciens in aliud seculū,
 ita ut ip̄a ueritas vniuscuiusq; uitæ ultra
 præstitutū tempus uix dephendi queat.
 Postremo, ne hoc quidem ut ambiguū
 unquā perpendisti, cum incertum esse di-
 cas, num & philosophis iam olim inuēta
 sit ueritas, necne. Caterum tu Hermo-
 time, posses ne iureiurando interposito
 confirmare, ab illis inuentam esse? ego
 quidem nequaquā iurare uelim. Non
 illibenter uero & alia multa tacens præ-
 tergredior, quæ & ipsa indagatiōe nō in-
 diligēti discutiēda forēt. HER. Qua-
 lia nam sunt illa? LVC. Nonne
 audis Stoicos aut Epicureos, aut Plato-
 nicos dicētes, esse partim quidem, qui
 tene

DE SECTIS.

tenent omniū rerum rationes, partim
vero illarum prorsus esse rudes & imperi-
tos, ex quibus permulti sunt fide lon-
ge spectatissima. HERM. Vera
sunt hæc. LVC. Proinde, discerne
re peritos ab imperitis, semet tamē pe-
ritos perhibentibus, nonne res tibi uide-
tur plena laboris & negotii? HER.
Ita profecto. LVC. Oportebit ita-
que te, si uolueris Stoicorum optimum
cognoscere, tametsi non ad omnes, ad
plurimos tamen illorum accedere, eo-
rundemq; periculum facere, meliorēq;
præceptorē præstituerē, qui prius mul-
tis sit exercitatus, quiq; censoria quadā
eligendorum præceptorū facultate ani-
mum tuū imbuat, ne uidelicet tibi im-
ponat, deterior per electionem cæteris
præpositus. Atqui hoc tibi quoq; con-
siderandum venit, quantum hoc requi-
rat temporis, quod ego de industria
prætermini, ueritus, ne tu meis uerbis cō-
motus stomachare. Et sane quod ma-
ximum iuxta ac summopere necessariū

L V C I A N V S

est in talibus puta rebus hisce dubiis & ambiguis, unum illud esse opinor. Insuper sola fides & spes non fallax & inconstans tibi relicta est veritatis eiusque inuentionis consequendæ, alioqui nihil aliud quam ut discernere queas, & sciungere à ueris quæ falsa sunt, utque possis in morem argentariorum discernere ea quæ proba sunt, & non adulterina & fucatis et factitiis. Hanc inquam facultatem & artem consequutus, conferre te potes ad supra dictorum perpensionem. Sin minus, plane tibi persuasum esto, nihil obstaculo esse, quo minus nō ab unoquoque nare (quod aiunt) traharis, aut prælatū & florentem oliuæ ramum te sequi, perinde ut oves. Magis aut aquæ cuius in mensa usus est, assimulabere, in quā cūque enim partem te quispiam traxerit, summo digito duceris. Aut per Iouem aridini cuiusdam fluuiiali iuxta litt⁹ enatæ, ad quencunque flatum semet flectenti, & si tenuis & permodica quæpiam aura flaueris, illam ilico cōmoueri solet. Non
secus

D E S E C T I S

Secus tecū quoq; agetur p̄ceptore quopiā
 inuento, qui de demonstrationibus & re
 bus dubiis discernendis alicui⁹ artis gna
 tus te docuerit, cessabis haud dubie te
 met ipsum onerare negotiis. Siquidem
 acturum quod optimum est tibi compa
 rebit, ipsaq; ueritas arte illa cōpendiaria
 & demonstratiua eruetur, neq; nō men
 datum deprehēsum redarguetur. Tuq;
 iam certo & conspecti iudicio delectu ha
 bito philosophiæ perdiscendæ nauabis
 operam, atq; ter exoptatam fœlicitatem
 consecutus, conuersationem cum illa so
 ciabis iucundissimam, uniuersis bonis in
 totū semel fruens & abundans. H E R.
 Euge o Luciane, quāto iā præstantiora
 & ipem nō mediocrē ostendentia quā
 dudum dixisti. Estq; nobis omnino ut
 par esse uidetur, eiusmodi uir quispiam
 studiose cōquirendus, cuius opera earū
 rerum cognitionem & iudicium nobis
 paremus, & quod maximum est, infalli
 bilem demonstrationem. Hoc pacto cō
 fido fore, cætera deinceps comprehensu

H

L V C I A N V S

facillā, nec nimium operosa aut laboriosa futura, quæq; non multum sint requisitura exercitii. Atq; ego quidem magnas tibi iam habeo gratias, propterea quod nobis tandem compendiariam quandam, & optimam viam inueneris, L V C. Atqui iure optimo nullæ mihi ab te habendæ sunt gratiæ, neq; enim quicquam meo labore inuētum tibi demonstraui, quo spe tibi firmiorē aut ei te uiciniorē fecissem, sed multo magis ab omni spe remoti excidimus, quā ante fueramus. Ac prorsus iuxta uulgo iactatum prouerbum nobiscum agitur, Cum multum laborauerimus, in eodem loco sumus. HERM. Quorsum istuc Luciane? uidere quiddam supra modum triste & admirandum dicere. L V C. Quoniam o amice, tametsi inuentus nobis fuerit is, qui polliceatur se quandā scire demonstrationem certā & infallibilem, seq; docturum alium, non statim propterea, ut opinor, illi fidem habebimus, sed aliū aliquem quærere conabimur,

DE SECTIS

habimur, q̄ iudicio exacte habito discere
ere ualeat, nū uir ille uera polliceatur:
am ubi etiam illū ex sententia nacti eri
mus, nihilosec⁹ tamē etiamdum incerti
erimus, num ille quē ad cognoscendum
asciuimus probe cognoscere possit recte
iudicantē, nec ne. Et sic iterum deinceps
ad priorem alio ad cognoscendū apposi
to nobis opus erit. Nos enī, unde nam
tāta præditi intelligentia sciremus discere
nere eū qui optimorum iudiciū habere
possit? Vides ne quousq; protendatur, &
quā imensum fiat, anxio & suspensio ani
mo esse eū qui comprehendere nequeat.
Quandoquidē ipsas quoq; demōstratio
nes, qualescunq; tandē inueneris, dubias
& incertas esse cōperies, nihil habentes in
se firmitudinis. Plurimæ igitur ex ipsis
per alias nō minus dubias ad p̄suadendū
nos certæ esse per uim adigentur. Aliæ
autem rebus omniū confesso manifestis
obscurissima coniungentes, & ne tantū
lum quidē cum illis participantia, illorū
tamen demonstrationes esse p̄hibentur.

Veluti si quis contenderet, ita demonstra-
 ri posse Deos esse, quod in illorum cultū
 & honorem aræ passim constructæ cer-
 nerentur. Proinde o Hermotime, nescio
 quo nam modo, quemadmodum ii qui
 in circulo currunt, ad ipsius initii carces
 res, & omnium rerum desperationē deue-
 nimus. HERM. Quam insigni me
 afficis iniuria Luciane, cum pro thesau-
 ro non nisi carbones mihi exhibeas. Et
 quemadmodum verisimile esse videtur,
 tot anni quos studiis philosophiæ im-
 pendi, mihi plane sine fructu periere, in-
 super etiam labor ille & sudor immodic⁹
 nequicq̃ exhaustus est. LVC. Sederū
 o Hermotime, multo minus animo per-
 turbato discruciaris, si cogitaueris te
 non solū rerum speratarum desiderio fal-
 li & frustrari, verū omnes, ut habet pro-
 uerbum, de asini umbra digladiantur
 philosophi. Aut, potest ne quispiam per
 hæc omnia quæ dixi uagari & discurrere,
 quod quidē nullo modo fieri posse iam
 ante ipse confessus es. Nunc autem non
 absimile

DE SECTIS

abfimile quiddam mihi uidere facere,
quàm si quis perfundēdo lachrymas for-
tunam culparet, quod illi in cœlum nō
uiceret conscendere. Aut, quod non per-
inde ut monstra natantia mare ingressi
à Sicilia natando apud Cyprum emer-
geret. Aut, quod non in sublime sublas-
tus remigio alarum uno die e Græcia ad
Indos usq; extremos peruolaret. Causa
autem eius tristitiæ ea est, quod speraue-
rit, ut opinor, aut uisum aliquando som-
nium eiusmodi, aut rem à se ipso ita si-
bi consistam, cum parum sub initium
exponderit, num ea in optatis habuerit
quæ consequi poterat, neq; essent præter
hominis naturam. Præcipue uero te o-
amice, multa & admiranda uersantem
in somniis cum pupugisset ratio e som-
no te exilire fecit. Deinde in illam cō-
motus, excanduiſti, uix dum aperiens
oculos, somnumq; non facile discutiens
præ uoluptate eorū quæ uidisti. Patiun-
tur idem tecum peræpe, qui inanē quā-
dam uoluptatem & euanidam sibi conæ-

fingunt, cum interea sibi videntur amplius esse dūmati, effodiētes thesauros, regnantes & dominantes, breuiter, quantum ad omnia alia attinet foelicem ultam agentes. Qualia perquam multa Dea illa sine negotio operatur, nempe uotum existens liberale & magnificum, nulli rei quamlibet absurdæ contradiēns, adeo ut si quis alatus fieri concupiscat, aut Collossea mole esse conspicuus, aut optet montes prorsus aureos inuenire. Quod si igitur hæc ab illis in animo uersantibus puer accedens postularet aliquid rerum necessariarum, uidelicet unde panis esset coemendus, aut quid nam responsi dandum sit, pro locatis ædibus pensionem flagitanti, qui multo iam tempore expectasset, adeo inflammantur iracundia, ac si ab interrogante & odiose interrurbāte omnibus illis bonis uel cum puluisculo sint exuti atq; dispoliati, ac propemodum pueri interpellantis nasum solent mordicus abripere. Verumptamen tu o amice, ne ad hunc modum

DE SECTIS

Idum uelis quoque erga me animatus
esse, si te thesauros effodientem & uolan-
tem, cogitationesque quaspiam naturæ
nostræ non consentaneas animo concipi-
entem, eaq; sperantem quæ nullo mo-
do te cõsequi posse uideo, amicus tibi ex-
istens, non pariar aut permittam per om-
nem uitam nequicquam somnio iucun-
do fortasse illo & dulci, somnio tamen
congreredientem oblectari, cum uehemẽ-
ter cupiam te regressum ad sanitatẽ age-
re quiddam, quod magis ex usu tuo es-
set. Cumque te emittere cogitem, ut re-
liquum ætatis quod superest ad com-
munes cum aliis uitæ actiones sapienti-
us institutum componeres. Nam quod
hactenus fecisti, et nũc facis, atque etiã
tecum uersaris in animo, nullo discri-
mine à fabulosa Hippocentaurorum et
Chimerarum Gorgonumq; narratione
discerni potest. Præterea quæcũq; alia
cum à somniis offeruntur, tũ à poetis et
pictoribus confingunt, quæ neq; fuerint

H iiii

L V C I A N V S

unquā, neq; post unq̄ fieri possunt, quib;
 bus tamen promiscua vulgi multitudo
 credit, & non mediocri uoluptate ista ui
 dendo aut audiendo adficitur, quia per
 egrina sunt & auditu admiranda, nec pas
 sim obuia. Et tu, fabulatore quopiam
 audito confirmante mulierem quandā
 esse supra modū formosam, quippe quæ
 ipsas Gratas pulchritudine superet, quæq;
 plane coelesti quadam forma prædita sit,
 non prius apud animum tuum expen
 dens num uera diceret, & num uspiam
 gentium esse putanda sit, eiusmodi tam
 amabilis formæ mulier, statim eandem
 misere deperires, quemadmodū perhis
 bent Medeam ex solo somnio exarsisse
 in amorem Iasonis. Hoc aut quod ma
 xime ad amorem te illexit, aliosq; quot
 quot eius simulachri desyderio inflam
 mati sunt, illud erat, ueluti mihi conie
 cturam facienti res apparet, quod is qui
 de muliere memorabat, posteaq; statim
 initio narrationis creditus est uera di
 xisse, priori orationi non aliena aut dissi
 milia

DE SECTIS

milia induxisse uideretur. In hoc enim solum attenti estis, & per hoc nare uos trahit, posteaquā semel illi sub initium anslam suppeditastis, uosq; ad dilectam perduxit, per eam quam prædicebat rectam uiam. Nulla enim difficultate cōficiuntur & reliqua, ut ego quidem opinor, neq; quisquā ex uobis iuxta ingressum cōuersus exquirebat num uerus sit, & an obliuione seu errore ductus, eam uiam ingressus esset, quam deuitare oportebat. Verum ille eorū qui præcesserunt sequendo insistit uestigiis, ueluti oues præcedentem pastorem aut arietem consequuntur, cum æquum fuerat statim in ingressu perpendere, nunquid in eam uiam diuertendum fuerat. Illud autem quod dicturus sum, manifestius fortasse & facilius intelliges, si tale quiddam nō absimile priori perspexeris. Quod si enī quispiā ex poetis illis Herculeam audacia nihil non affirmare audentibus diceret, olim fuisse tricipitem quendam et senis manibus instructum hominem. Iam si

L V C I A N V S

Statim initio ista non grauatim creden-
da susceperis, neq; habita ratione discuf-
seris, num fidei consentanea dixerit, sed
nihil cunctatus, constanter credis ita se
habere, pari ratione & reliqua inferet,
videlicet, quod etiam senos habuerit
oculos, neq; non senas auriculas, præte-
rea quod tres uoces semel pariter emise-
rit, quodq; per tria ora cibum sumple-
rit, quod triginta digitos habuerit, nō
quemadmodū quisq; nostrum decem in
utrisq; manibus. Tum quoties illi bellis
gerandum erat, tres manus tenebant
unaquæq; aut peltam, aut parmam per-
ficam, aut clypeum. Tres autem aliæ, il-
la quidem securim ancipitem ferebat,
altera hastam uibrabat, tertia gladio
utens depugnabat. Et quisnam hæc illi
affirmanti fidem habere dedignabitur?

Valde enim hæc omnia principio sunt
similia & consentanea, de quo statim
sub initium considerandū fuerat, num
ista omnia citra contradictionem susci-
pienda & concedenda erant, ita se cons-
tanter

DE SECTIS.

stanter & pro certo habere. Porro autem si semel illa cōcesseris, etiam cætera cōsequuntur. Nec iam facile est illis fidem denegare, posteaquàm ista à principio prius concessio, non discrepant, sed plane cum illo conueniunt, cuiusmodi & uos patimini. Siquidem præ magnitudine amoris & alacritatis, non expendētes ea quæ circa quenque ingressum uobis obiiciuntur, quo pacto cuncta se habeant, subinde porro progredimini, rerum consequentiæ ductu protrecti, parum, aut nunquā in deliberationem sumentes, num quod priori uidetur consentaneum etiam falsum esse possit. Veluti, si quis diceret, bis quinq; septem esse, & tu illi fide habita, persuasus, apud te non numerares: haud dubie consimili quoq; ratione inferet, ter quinq; esse quatuordecim, quod quidem faciet, quousq; libuerit, aut sibi uisum fuerit. Qualia permulta admiranda illa geometria factitare consuevit. Etenim illa

ab his qui primum eam artem exordis-
untur, cum postulata quæpiam exoti-
ca & absurda efflagitet, eaque ipsa si-
bi concedi contendat, nullo modo subs-
sistere queuntia, signa nonnulla indivisi-
bilia, literulasq; quæpiam informes, ali-
aq; eius generis cõsimilia eiusmodi fun-
damentis putridis substruit, volens ad
demonstrationem faciendâ vera addu-
cere, tametsi à falsis facto initio, artem
exordiat. Non secus vos quoq; unani-
quanq; sectam exorsi, cæteris quibusq;
deinceps sequentibus fidem habetis, ve-
ritatis certam cognitionẽ illorum conse-
quentiam, licet falsam, esse existiman-
tes. Interea partim quidem uestrum spe-
bus, ne quicquam amplis & magnificis
animo conceptis, imminuunt ante ali-
quanto, q̃ veritatẽ conspexerint, eosq;
à quibus illis turpiter impositum est, di-
dicerint. Partim vero tametsi sagaciter
subodorati fuerint se miseris modis de-
ceptos esse, sero tamen cum iam pene se-
nio sint confecti, piget illos ab incepto
regre

DE SECTIS.

regredi, uerentes ne tanti cum sint, confiteri cogantur, se puerilibus negotiis hactenus fuisse occupatos. Proinde, pudore obstante in studiis semel coeptis perseuerant, ea imodice collaudantes & commendantes. Et quoscunque persuadere possunt, ad ea pertrahunt, ut non ipsi soli decepti uiuant, sed consolationem habeant ex his, qui eadem fraude illucti, communibus cum illis malis conflictantur. Etenim & illud acute perspexerunt, quod si Veritatem semel ingenue fateretur fore, ut non amplius uenerandi haberent, quemadmodum in presentia, neque supra plebeiam sortem in ullo pretio esse aestimarent. Sed ne tantillum quidem, ut prius, ullo honore habito, honeste consolutarent. Quare haudquam libenter ista fatendo commemorant, cum non sint nescii, a quibus rebus illis excidendum foret, & aequali cum aliis omnibus honore & sorte fruendum. Vix enim fieri potest, ut in perquam paucos illorum incidas, qui magnitudine animi praediti, se deceptos esse, confirmare audeant, aliosque

L V C I A N V S

ab inauspicato instituto auertere atq;
dehortari similia tētare quæ statuissent.
Quod si in eiusmodi uirū unquā incidēs
ris, illum sane Veritatis amantem & uir-
rum bonum, & iustum, atq; etiamsi uis
Philosophum compellato. Hunc enim
solum huius nominis cōpellatione dig-
num existimauerim. Ceteri uero aut ni-
hil de uero compertum habent, utcunq;
sibi eius gnari & periti esse uideātur, aut
si aliquid explorati habuerint, illud ta-
men præ paruitate animi & pudore, &
desyderio quo præ aliis in præclara ho-
minum opinione & præciis haberi con-
cupiscunt, occultant sedulo. Et sane per
Mineruam quæcunq; hactenus à me dis-
putata sunt, missa faciamus hoc ipso lo-
co abiecta, & sit sempiterna quædā om-
nium illorum obliuio, qualem fuisse per-
hibent earum rerum quæ sub Euclide
duce Athenis peractæ sunt. Cæterum
ponamus philosophiam Stoicam præ
omnibus aliis ueram & rectam esse, di-
spiciamusq; num illam ullo modo que-
ant

D E S E C T I S

ant cōsequi, aut num hi frustra lassitudi-
 ne afficiētur male locata opa, quorquor
 eius cōsequēdæ desyderio capti sunt. Ete-
 nim pmissiones magnificas, & illas qui-
 dem admirādas audio, uidelicet per oīa
 fœlices & beatos fore, quicunq; ad sum-
 mum philosophiæ fastigiū unq; cōscēde-
 rit. Solos enī illos oībus bonis haud dus-
 bie semel potituros phibent. Sedem qđ
 deinceps dicturus sum, tu me longe exa-
 ctius scire potes, num unq; cum eiusmodi
 Stoico tibi cōmeritiū fuerit, atq; inter
 Stoicos sūmo illo, nimirū quē nullū af-
 fectus animi, ulla tristitiæ nebula ptur-
 baret, quē nullæ uoluptatū illecebræ cō-
 mouerēt, qui non inflāmatu*s* iracundia
 aliquñ in furorem erūperet, qui inuidiæ
 cōtagio nō esset infectus, qui diuitiarū
 amore & desyderio nō tangeret, sed illas
 p nihilo duceret, breuit' q; per oīa fœlix
 esset, quā regulā & amissim certissimā
 esse optet, uitæ plane uirtuosæ. Etenī in
 quo vī minimū qđdā desyderat, ille etiā
 dū impfectus habēdus est, tācti ceteris

omnibus abundet, hoc tamen cum con-
 secutus nō sit, nondum exoptatæ & tan-
 topere quæsitæ fœlicitatis particeps di-
 cendus est. **HER.** Nullum quidem
 talem unq̃ me uidisse, mihi sum consci-
 us. **LVC.** Euge Hermotime, quan-
 do quidem lubens mendacium non dixe-
 ris. Ad quem ergo finem intentus, philo-
 sophiæ perdiscendæ impendis operam,
 cum neq; p̃ceptorem tuum, neq; illius,
 neq; ullum aliū ex prioribus, neq; si ad
 decem retro secula descenderis, quenq̃
 Stoicorū perfecte sapientem uideas, &
 per hoc quoq; fuisse fœlicē? Neq; em̃ ut
 opinor, hoc à te recte dicet, sufficere, si
 qs saltē fœlicitati, p̃xim⁹ fuerit, posteaq̃
 nihil inde fructus & utilitatis capi possit.
 Nihilosecus em̃ extra uiam sub dio uer-
 satur is, qui iuxta ostium foris stat exclu-
 sus, q̃ qui eminus adhuc labore itineris
 cōficitur. Nisi, quod uerisimile est, illum
 non mediocri perturbatiōe discruciarī,
 uidentem in propinquo ea quibus priua-
 tus est. Deinde, ut q̃ proxime etiam, fœ-
 licitā

DE SECTIS

licitatem accedas (illud enim tibi conce-
dam) tanta laborando perfers, temetip-
sum miseris modis absumens & confici-
ens, atq; ira tantum ætatis per socordia
& sup̄nam negligentia tibi elapsum est,
immenso labore & uigiis multis attenu-
ato, & obstipo capite in terram defixo.
Quinetiam de integro, ut ais, alios uigin-
ti annos ad minimum laboribus temet-
ipsum exercebis, ut euadas octogenaris
us. Quis autem obstricta fide sponsor ti-
bi factus est, te certo tot annos uicturū?
Nihilominus tamē eorū in numero ha-
beberis, qui fœlicitatis nondū sunt com-
potes, nisi tu solus putes illud te cōstanter
consecuturum, & insectando capturum
quod ante te non parum multi & boni,
multoq; uelocitate præstātiores oībus ui-
ribus consecantes cōphendere nō po-
tuerunt. Sed esto, si uidetur te cōphē-
disse, iamq; uotis tuis optata omīno cōti-
gisse, tamē oīm primum bonū illud cuius-
iusmodi nam sit, non possum p̄spicere,
nū tantis laboribus pro illo consequēdo

Impensis et exhaustis dignū et cōueniēs
 æstimari debeat. Deinde, nō uideo quā
 illo per reliquam ætatē iucunde & dulci-
 ter frui possis, tantus natu cum sis, quip-
 pe iam incuruatus senio, et ad omnē uo-
 luptatem capiēdam parum aptus, et ac-
 cōmodus, iam capulo uicinus, et alterū
 pedem (quod aiunt) loculo insertū ha-
 bens. Nisi fortasse o generose Hermoti-
 me, ad aliā uitam uariis laborib⁹ temet
 ipsum exerceas, ut in illā iam delatus ui-
 uas mollius et suauius, certior iā factus,
 quēadmodū uita in posterū instituenda
 sit. Quod mihi p̄inde uidetur factū, atq;
 si qs deābulatiūcula & exercitiis qbuspiā
 se prępararet atq; īstrueret, quo maiore
 cū uoluptate cōnaret, donec nesci⁹ prę-
 fame necaretur. Cæterū, ne hoc quidem
 unq̄ mihi animaduertisse uidere, ut opi-
 nor, solidam uirtutē in actione cōsistere,
 uidelicet in recte et sapienter factis, et iis
 quæ sūt magno animo. Vos aut̄ summi
 nempe Philosophi, quos p̄ uos quoties di-
 xero innuere soleo, posteaq̄ in his inue-
 stigandis

D E S E C T I S

atigandis & faciendis parum estis occupati, uoculas quaspiã miseras consectantes meditamini, connectentes syllogismos & perplexitates, atq; in his maiorem uitæ partem sine fructu conteritis.

Ac quicumq; in connectendis promptior fuerit & dexterior, huic uictoriæ palmã unanimi consensu defertis. Quo nomine, ut ego quidem opinor, etiam præceptor tuus tantopere uobis est in admiratione & existimatione multa, uir quidem ætatis decrepitæ, quia suos a sseculas una secum sermonem lociantes, perplexis & captiosis quæstiunculis probe callebat inuoluere, tenens quid quærendum, & quo quisq; pacto Sophisticis nugis sit circumducendus, optimus nimirum dolose & callide agendi, inq; nõ euitabiles laqueos cõiciendi magister exercitatissimus. Hoc plane nihil aliud esse confirmare ausim, quàm neglecto fructu circa corticem occupatos esse uos, adeo ut tantum folia in disputationibus uestris uicissim decutere uideamini.

L V C I A N V S

Aut fortasse alia quæpiam sunt Hermo-
time, quæ uos à summo mane ad uespe-
ram usq; facere credendum est? **HER.**
Non profecto, sed ea ipsa sunt quæ facti
tare solemus. **LVC.** An non igitur
recte quis dixerit, uos relicto corpore sol-
lam umbram uenari, aut neglecto uiui
serpentis tractu, saltē ex uiuū conlectari?
Aut potius huic persimiles esse in agen-
do, qui infusam in mortarium aquā fer-
reo pistillo magno conatu tūderet, rem
quampiam summopere conducibilem
se facere existimans, ignarus tamē quod
etiam si humeros, ut aiunt, uerberando
decutiat, tamen aquam quālibet contu-
sam manere aquam. Permite uero, ut
egote deinceps libere interrogem, dic
mibi, num in uotis habeas excepta erudi-
tione in cæteris omnibus per omnia præ-
ceptorum tuo esse similis, nempe ut ita sis
ad iracundiam propensus, ita morosus,
ita sordidus, ita contentiosus, deniq; in
tantū uoluptatibus deditus, tametsi per
Iouem ita paucis esse uideatur. **HER.**
Quib⁹

D E S E C T I S

Quibus tandem ꝑ LVC. Si placuerit
 Hermotime, ea tibi cōmemorabo, quæ
 virum quempiam multa canitie infectū
 super philosophia differētem audiui, ad
 quem permulti iuvenes sapientiæ com-
 parandæ gratia certatim cōmigrant.
 Cum enim à quodam ex discipulis mer-
 cedem exigeret, uehementer incanduit,
 affirmans ultra præscriptum tempus so-
 lutionem debiti sibi prorogari, quod an-
 te decimum sextum diem dissoluendum
 fuerat. Ita enim pactum esse, & ob hoc
 quidē indignabatur. Cum aut̃ forte for-
 tuna astaret, ibidem eius iuuenis auuncu-
 lus, homo rusticus & nostrarum rerū mi-
 nime peritus, Desine, inquit, uir admirā
 de te magna iniuria affectum esse conte-
 stari, si uoculas à te cōmercantes nescio
 quas mercedē tibi nondū reddiderimus.
 Ea enim quæ nobis fecisti, etiamdum
 ipse integra habes & possides, neq; quicq̃
 tibi imminutū est ex disciplinis tuis. In
 cæteris aut̃ quibus sub initium adolescen-
 tem tibi offerens, eundem desyderabam

Imbui, nihilo melior tua opera factus
 est. Quippe qui mei vicini Echecratis fi-
 liae raptæ per uim uitium intulit, & sane
 poenam dedisset damnatus iudicio, nisi
 ego à uicino paupere Echecrate talento
 multam redemissem. Porro autem ipsi
 matri nuper incussit alapas, quod ipsum
 in manifesto furto depræhendisset, sub
 sinu cadum efferentem, ut haberet, nisi
 fallor, unde cum sodalibus bibens depo-
 neret symbolum. Etenim quantum ad
 iracundiam & furorem & impudentiam
 & audaciam, & proloquenda mendacia
 aliaq; uicia attinet, superioribus quidem
 annis longe melius sese habebat, quàm
 nunc, cum his ipsis sit omnium contami-
 natissimus. Atqui plane mihi persuade-
 ram in hisce uitandis & dediscendis, illū
 præcipue à te adiutum & formatum iri,
 magis quidem, quàm quod illa perdisce-
 ret, quæ quotidie ille ad nos, quibus illa
 audire superuacaneum est in mensa cō-
 suevit differere, quemadmodū Crocodi-
 lus rapuisset puerum, patriq; pollicitus
 esset

D E S E C T I S

flet se redditurum, si respondisset nescio
 quid. Aut, quod cum dies sit, necesse esse
 noctem non esse. Nōnunq̃ & cornua nō
 his affingere solet generosus ille, nescio
 quo pacto sermonem connectens. Nos
 autem his auditis ridere solemus, maxi-
 me uero quādo obstructis aurib⁹ sedula
 agitatione secum meditatur, habitus &
 dispositiōes quaspiā, præterea Catalep-
 ses & imaginationes, multa deniq; id ge-
 nus nomina percurrento. Quin etiam
 non raro ipsum dicentem audiui-
 mus, Deum in celo nō esse, sed per omnia cer-
 ratim penetrare, nimirū per ligna, per
 lapides, per animantia, usq; ad ea quæ
 sunt omnium despectissima. Cæterum
 matrem illam interrogātem, cur adhūc
 modum delirans ista secum nugaretur,
 subsannare solet. Sed si eas nugas, iquit,
 exacte perdidicero, nihil uideo obstare
 mihi, quo minus nō solus diues, nō solus
 rex sim, cæteri uero mihi collati, mācipia
 & hominū purgamenta existimandi sunt.

Hæc cum dixisset uir ille, uide mi Hermotime, cuiusmodi responsum illi dederit philosophus, quàm uero maturum & senile. Atqui nisi me ille, inquit, accessisset, nonne putas quod longe peiora flagitia admisisset, aut per Iouem etiã traditus fuisset torquendus carnifici. Nunc aut̃ frenum quoddam illi iniecit philosophia iuxta ac uerecundia, & hoc ipsum modestior uobis nostra opera factus est, & moribus adhuc tolerabilis. Illud enim pudorem illi incurit, quod indignus habitu & nomine philosophice appareat. Cæterum quæ à nobis abstulit, ea illum in disciplina continent, ita ut iustus esse uidear, si mercedem à uobis accepero, etsi illum haud multo meliorem reddiderim, nam in his quæ nondum admisit, philosophiã reueritus est. Posteaquã nutrices quoq; talia de pueris dictitare soleant, nempe præceptoris ædes illis ad undas esse. Siquidem nusquam alibi locorū pueris relicta est copia bonū quiddam perdiscendi, sed neq; mali quippiã unquam

unquā in se admittūt, quamdiu sub praeceptorū custodia militauerint. Ego quidem oēs officii mei partes in excolendo iuvene mihi impleſſe uideor, iam quicunq; tibi placuerit noſtrarū rerum non imperitus, illo tecum aſſumpto cras me accedas, & uidebis ſane quā in prompte & expedite interroget alios, atq; ad q̄ſita reſpondeat, tum quantam eruditionē ſibi mea opera pararit, et quos iam libros euoluerit, de proloquiis ac ſyllogiſmis, de complexionibus et officiis, deq; aliis multis et uariis. Cæterū quod matrem pugnis ceciderit, atq; etiam raptas uirgines uitiarit, quid hæc ad me attinent? neq; enim me illi pro pædago conſtituiſtis. Hæc quidem homo ſenex de philoſophia differebat. Tu fortasſe et ipſe Hermotime diceres, abunde ſatis eſſe, ſi ob hoc ipſum philoſopharemur, ne quid eorum quæ mala et uitioſa ſunt faceremus. An nō uero initio longe ampliori ſpe inducti philoſophandum nobis eſſe exiſtimabamus, non ob hoc ſaltē

L V C I A N V S

tem, quod paulo quā priuatus quispiam ex
uulgo honestiores essemus. Cur igitur
non & ad hoc dignaris dare responsum?
HER. Quid uero aliud tibi responde
am, quā quod propemodū etiam mi
hi lachrymandū esse intelligo, usque adeo
me cōmouit oratio tua nimiū uera. Et
iam quidem grauitē lugeo me miserū
tantum temporis frustra insumpsisse, &
contriuisse, adhuc mercedē tam gran
dem pro laboribus impendisse: iam em̄
tanq̄ ex ebrietate profunda ad sobrieta
tem reuersus uideo, cuiusmodi illa sint,
quorum amore capiebar, tum quantas
ærumnas pro illis consequendis ego mi
ser exhauserim. L V C. Fletu quidē
& lachrymis haud opus est o bone, lon
ge autem præstabilius & prudentius esse
opinor, quod in fabulis Aesopus cōme
morat. Ait enim olim quendam in ma
ris littore consedisse, conantem singu
las undas pernumerare, cunq̄ undarū
mūtuo se trudentium multitudine ob
ruētur, animoq̄ grauitē angeretur, qd̄
cas

D E S E C T I S

eas numero complecti non posset, adueniens callida uulpes, non inidoneo consilio hominis perturbationem subleuauit. Quid discrutiaris, inquit, propter undas quæ prætergressæ sunt, hinc numerare incipias oportet, illas missas facito. Et tu, quandoquidem ita tibi uidetur, posthac magis ex usu tuo feceris, si communem cum aliis uitam uiuere decreueris, ac ita quidem cū multis in Republ. uersaberis, nihil absurdum aut fastuosum animo concipiens aut sperans. Nec est quod pudore afficiaris, quod iam primum de curso uitæ spatio recte sapere incipias, aut mutato consilio ad meliora te recipias. Proinde, hæc omnia o amice, quæcunq; à me dicta sunt, nolim putares me de industria præmeditatū et instructum aduersus Stoicos, quasi mihi cū illis essent susceptæ inimicitia; dixisse, sed cōmunem aduersus oēs orationē esse putato. Neq; alia cōtra te protulissem, si aut Platonis aut Aristotelis te sectatorē esse testatus esses, cæteris in dicta causa;

contēptis & posthabitis. Nunc autē post
 ea q̄ Stoicos ceteris om̄ibus anteferebas
 aduersus Stoicam omnē disputationem
 quoq; nostram instituimus, nihil alio/
 qui simultatis, aut dissidii aduersus illā
 susceptū habentes. HER. Bene sa-
 ne dicis, iam itaq; ab eo, ut ego me to-
 tum una cum uestitu & habitu cōmu-
 tem. Videbis igitur in breui, non ueluti
 nunc me neq; barba tam densa & pfun-
 da horridum, neq; ita afflictam & aspe-
 ram uictus rationem, uerum molliora
 omnia, magisq; libero homine digna se-
 quentem: fortasse neq; purpurā induere
 grauabor, ut om̄ibus fiat perspicuū, mi-
 hi priores nugas non amplius curæ esse.
 Atq; utinam etiam ex intimis cordis pe-
 ntralibus euomere ea omnia possem,
 quæcunq; ab illis unq̄ audita deuorauī.
 Et ut pro certo scias, neq; helleborū ebi-
 bere formidabo, ppter hoc ipm contra
 quam Chrysippus consuevit, nequid eo-
 rum unquā posthac, quæ dixerunt, mihi
 in mentem ueniat. Cæterum tibi Lucia-
 ne

DE SECTIS

ne, non mediocrem habeo gratiam, quod
me hactenus iactatum & circūlatum &
turbido porrete & aspero, iuxtaq; fluxū,
unā cum undis fluitātem extraxeris, as-
sistens iuxta Tragædorum prouerbium
Deus ex improviso offensus. Videor au-
tem mihi nō absurde facturus, si & caput
rafero, quemadmodū facere soliti sunt
hi, q; e naufragiis enatāt incolumes, ita
ut salutis meæ festiuitatem hodie conce-
lebrem, posteaquā tantarū nebularū ca-
ligo ab oculis meis discussa est. Porro au-
tem conspectum philosophi posthac, &
si inuitus inter eundem alicui obs

uiā venero, nō secus deuitabo

extra uiam declinan-

do, quā rābio

los canes fu-

gere

soleo

FINIS

P R A E F A T I O.

D. HENRI
CHO AB EPENDORPH,
iuxta natalibus ac eru-
ditione p̄claro,
Mecœnati
suo oīm longe be-
nignissimo, Chilianus Mansuetus S. D.

QUum Iacobus Bedrotus, meus
in græcis literis præceptor, ho-
mo non vulgariter eruditus,
Ependorpi, modis oībus ornatiss. sub
inde me hortaret, ut aliqd e græco, qđ
nondum ab alio tralatū uidissem, nec a
quoquam audiissem prælectum, uer-
tere conarer, dicererq; ea demum rēne
expeditissime, utriusq; linguæ cognitio-
nem parari. Non minus utiliter, q̄ ami-
ce adhortanti illi tandem parui, ac Luci-
ani dialogos hosce quatuor, utcunq; la-
tinos feci. Quo in opusculo, idem mihi
(ut uerum fatear) adiutor fuit, qui hor-
tator, & quas per me ip̄e intelligere pe-
nitur

P R A E F A T I O.

nitus haud poteram, uoculas nonnullas
idem ille explicuit. Locus em̄ unus, aut
alter in hisce dialogis occurrebat, qui uel
longa exercitioribus negotiū in uertē
do exhibere potuisset, nedū mihi. Quæ
tamē, si minus pprie, prope tamen & no
bis reddita existimo. Delegissem uero
alios uertēdos materia seueriore, si Lu/
ciani totius copia mihi fieri potuisset.

Quantū ingeniū tuū ab id genus quidē
iocis abhorret. At nos alioqui haud illi/
benter in his nugis stylum exercentes, &
grauioribus abstinemus, quando ea est
temporū nostrorum indignitas, ut im/
punius hæc tractare liceat, quàm argu/
mento magis serio animū atq; adeo ca/
lamū adplicare. Quale quale tñ fuerit,
tuæ id pstantiæ nuncupare libuit, uti cū
uideres, qd tuo maxie beneficio in lite/
ris græcis hic pmouissem, tum minus te
pœniteret impensarū, quas iam ppe an/
nū mea causa ἀφ' ὁνόμας fecisti, utq; hoc
ceu μνημόρουν gratitudinis erga te meæ
perpetuum, iam iamq; abiturus, quan

sed hic haerere diutius non datur, relinque
re. Generosus iste animus tuus, certo scio
eiusmodi & conatum meum in uertendo,
& consilium in hoc tibi, quicquid est, di
cando, haud quam improbabit. Qui & si
hanc Chilianus tui primum periculum facien
tis translationem probare, omni ex parte
non poterit: tamen, qua est humanita
te locum apud se, uel adagio illi fo

re non grauabitur *εὐχνοίμην,*

ὅτε πρὸς τὸ μέγιστον. Bene

vale Ependorpi,

et me tibi

perpe

tuo habe

commendatum:

Argent. XXIII. Calen.

Iunias. An. M. D. XXVI.

Luciani

LVCIANISA

MOSATENSIS DIALOGI

Amatorii quatuor, Chiliano

Manfucto interprete.

GLYCERA ET THAIS.

LYC. Militem il
lū Acarnanū o Tha
is, qui quondā Abro
tanū habebat, post
ea me admauit, il
lum cultu splendi
do insignem dico,

nempe illum chlamyde uestitū, nostin
an oblita es hominis? THAIS. Neu
tiq̃ Glycerium, sed hominē probe noui.
Idemq̃ ille nobiscū in Cerealib⁹ potauit
anno superiore. Verū quid hoc rei est?
Nanq̃ uideris loqui de illo plus æquo so
licita. GLY. Gorgona ista una om
nium nequissima, quum esse familiaris,
ac mei perquā studiosa uideretur, cal
lide irrepens, atq̃ illi sese insinuans, & me

K

Illum auulsit. THAIS. Itaq; ille nūc
 ad te sane non accedit amplius, & Gor-
 gonam sibi amicam adsciuit GLY.
 Maxime o Thais, atq; hæc res mihi do-
 let haud mediocriter. THAIS. Est
 hoc quidem malum, o Glycerium, attā-
 men non inopinatum, ut quod fieri sub
 inde à nobis meretricibus soleat. Igitur
 neq; magnopere angite, nec succensere
 Gorgonæ oportet, quādo ne Abrotanū
 quidem, prius quæsta de te fuit, quum
 illum alienasses ab ipsa, qua cum itidē
 necessitudo tibi, ac familiaritas inter-
 cedebat. Quanquam demitor, quid nā
 istius, tantopere suspexerit miles ille, nisi
 quod omnino cæcus est, qui non uide-
 rit, ut capillos ista habeat raros quidem,
 & tamen fronti insidenteis immodice,
 ut liuida ac emortua labra, ut ceruicem
 strigosam, tum ex tanteis prominen-
 teisq; in ea uenas, & nasum longitudine
 fœdum, utq; illud unum in ista utcunq;
 non deforme scilicet uideatur, quod tū
 proce

A M A T O R I I

proçera est & erecta, tum nimis blandâ
subridet. GLY. Putas uero o Tha
is forma captum Acarnanum delegisse
istam, quam amaret? Nescis uenefi
cam esse Chrysatium istius matrem?
Quæ thessalicis quibusdam carminibus
imbuta, lunam cœlo deducere, quæ ea
dem noctu uolare dicitur. Nimirum ea
propinato ad bibendû amatorio hominis
nem effascinauit, & nunc illum deinde
miant. THAIS. Tu quoq; Glyce
rium alium tibi quærito quem demetas,
hunc ualere finito.

C R O B Y L E E T C O R I N N A

CRO. Non esse adeo graue, ut pu
tabas, Corinna e uirgine fieri mulie
rem, didicisti iam, simulatq; cum for
moso adolescente rem habuisti, & nunc
primam mercedem reportasti minam,
ex qua tibi monile mercabor confestim.
COR. Næ, minulam. Monile uero

L V C. D I A L O G I

& lapillos habeat uelim aliquos, igneo
 fulgore rutilâteis, quale est Philænidis.
 C R O. Illud quidem ita erit. Verû tute
 etiâ alia audi ex me, quæ facere te oportet,
 ut commoda uiris & grata euadas.
 Nam aliud quo uitam sustentemus, nō
 est filia. Et annos hosce duos, posteaquā
 à uita discessit beatus ille parens tuus,
 meministiⁿ quā & parce & tenuiter
 uixerimus? At donec ille superabat, nī
 hil nobis nō suppetebat abunde? Nanq;
 arti suæ fabrilī incūbebat sedulo, et ma
 gnum erat illius nomen in Pyrao, adeo
 ut passim omneis audire liceat nunc af
 firmanteis, nimirum post Philinum am
 plius fabrum ferrarium alium fore ne
 minem. Post uero illius mortem, pri
 mum forcipibus, incude, malleis diuen
 ditis minis duabus, ex illo precio uictū
 nobis supeditauī. Deinde, nunc texen
 da tela, nunc inducendo subtegmine,
 nunc stamine trahendo conuoluendq;
 interim alimenta ægre parauī. Tē por
 to enutriui filia, spem illam expectans.
 C O R.

AMATORI

COR. An ne minam dicis? **CRO.** Non, sed mecum illud reputavi, fore ut postea quàm adoleuisses tu, atq; ad hoc ætatis peruenisses, quum me uicissim libenter aleres, tum ipsam te excoleres facile ac diuitem redderes, uestibus ornatus purpureis, ancillis etiam sepires.

COR. Quo pacto id censes mater? **Quid ais?** **CRO.** Si cum adulescentibus consuescas, si compotes, si cum illis una etiam cubites mercede. **COR.** Ut filia Daphnidis Lyra? **CRO.** Ita mimimum. **COR.** Atqui illa meretrix est. **CRO.** Nihil hoc mali. Tu quoq; ditaberis ut illa, & multos amatores habebis. Quid collachrymas Corinna? Non uides, & quot sint, & quanto studio frequententur meretrices, & quantas illæ pecunias accipiant? Daphnida equidem noui, Dii boni, prius quàm ætate maturuisset, uili panno ac lacero circū amictam. At nunc cernis, qualis prodeat in publicum. Est aurum, sunt picturata uestimenta, sunt ancillæ qua-

L V C. D I A L O G I

tuor. COR. Hæc uero quomodo ac-
quisiuit Lyra? CRO. Primum, in
illius institutis hoc erat, ut cultū sibi ip-
sa adhiberet in primis decentem, tum ut
expedita & facilis & alacris esset erga om-
neis, non ad cachinnum usq; leuiter, uti
tū mihi assoles, uerum suaue quiddam
ac blandum arridens. Deinde, ut dextre
hominibus conuersaretur, & neq; uel fal-
leret, uel difficilem se præstaret, si quis
adiisset ipsam. aut accersisset, neq; ui-
ros ipsa apprehenderet importune. Si
quando uero accepta mercede ad cornā
quoq; abiret, prouidebat, ut neq; temu-
lenta euaderet, nam ridiculum hoc sa-
ne, ac taleis uiri oderunt, neq; citra de-
corum insolenter semet obsonio ingur-
gitaret, uerum summis modo digitulis
scite attingeret. Porro inter edendum ra-
cita obseruabat, uti nequaquam ambas
simul buccas imbuens frustillis oppleret
turpiter, sensim uero biberet, non inhi-
anter, utpote respirans ac cessans in tem-
pore

AMATORII

ore. COR. Num etiam mater,
ubi admodum frirer? CRO. Tunc
notissimum Corinna. Ac neq; loqui
plus quàm deceret, solebat, nec laceffere
commatis aliquem eorum qui unà es-
sent, ab illo uno pendeat, illum intueri
solum perseuerabat, qui mercedem ipsi
erat daturus. Etenim ob hoc eam sane
illi impensius etiam nunc amant. Cæ-
terum, ubi iam oporteret unà dormire,
nihil petulanter, nihil indiligenter fa-
ciebat, sed omni ex parte illud unum
penabatur, quo & insinuaret illi sese, &
illum deuinciret sibi, suiq; amantem effi-
ceret. Nam præterea eam plane collau-
dant omnes. Quare, si iam tu quoq; ista
didiceris, nimirum beatæ & nos fueri-
mus, quando facile alioqui eidem supe-
riores sumus. Quanquam, Dii boni,
aliud nihil dico, uixeris modo. COR.
Illud uero dic mater. Qui merce-
dem soluūt, hi num tales sunt omnes.

(qualis est Eucritus is, quo cum

K iiii

L V C. D I A L O G I

heri concubui? C R O. Haud omnes. Verum aliqui meliores, alii iam ætate uirili, nonnulli forma non perinde grata. C O R. Etiam ne cum talibus cubare oportebit? C R O. Maxime filia. Namq; hi tales etiam plura largiuntur. Pulchri aut illi, hoc solum sufficere arbitrantur, pulchri esse uolūt. Sed cum tibi illud curæ esse perpetuo debebit, uti plus accipias, si uoles breui uniuersos digito te monstrare ac dicere, non Corin nam uides, uide illam Crobiles filiam, ut mirum in modum diues euasit, atq; ter beatam matrē reddidit? Quid ais? Non facies hæc? Facies, scio equidem, ac superabis facile omneis. Cæterū nunc abi lauatum, si reueniat uel hodie adolescēs Eucritus, promisit enim.

CHELIDONIVM ET DROSE.

C H E. Num haud amplius ad te cōmeat o Drose adolescens Clinias? Neq; enim ex multo iam tempore illum uidi apud uos. D R O S E. Haud ampli

58
A M A T O R I I.

Haud amplius o Chelidoniū, et p̄ceptor
illum prohibuit post hac uersari mecū.

CHE. Quis uero ille? Num ludimagi-
strum dicis illum Diotimum? At ille
mihi sane amicus est. DRO. Non
hunc, sed illum inter philosophos pessis-
simum dico, perditum Aristanetum.

CHE. Tristem illum? hirsutū? illum
p̄missa barba tetrum? eum qui obam-
bulare cum adolescētibus affolet in por-
ticu Pœcile? DRO. Nempe illum
ipsum puto superbum iactatorē, quem
eundem longe flagitiosissimū utinā spe-
ctare aliquādo liceret, barba ipsa à car-
nifice tractum, neci dari. CHE.

Quid uero illi accidit, uti hæc persuade-
ret Clinia? DRO. Me fugit o Che-
lidonium. Nam Clinias quidem, simul
atq; consuetudinē habere cum mulieri-
bus cœpit (primū autem consuevit me-
cum) nunq̄ secubuit. Toto dein hoc tri-
duo ne ad angiportū quidē uenit. Quū
mœrore conficerer ego, ac nescio quo
pacto ob id affecta essem, Nebridem mi

L V C . D I A L O G I

si, quæ circûspiceret, in foro ne uispiam
 ille, an in ludô uersaretur. Hæc uero se
 ait deambulantē illum cum Aristæneto
 uidisse, innuisse illi à longe, illum con-
 tra erubuisse, uultū demisisse, neq; am-
 plius aduertisse oculū. Deinde, quū unâ
 ingrederetur in urbem, hæc consequuta
 ad Dipylum usq; fuit. Vbi prius se ille nō
 conuertit, reuersa hæc est, nihil habens
 certi, quod renunciaret. Iam postea ut
 existimas degere me, quæ imaginari
 haud queam, quomō actum cum ado-
 lescēte sit? at nunq̃ in re illi molesta fui?
 dicebam, An ille me perosus, admauit
 aliam? An uero pater illum prohibuit?
 Multa eiusmodi mecum uersabam. Sub
 ipsum tādē crepusculū uenit Dromo,
 Epistolium hoc ab illo afferens, quod
 acceptum quæso lege Chelidoniū, nā
 literas utiq; scis. CHE. Age uidea-
 mus. Literæ sunt nō admodū dilucidæ,
 utpote confusim exaratae, festinationem
 quandam indicantes eius qui scripsit. Di-
 cit uero. Quomodo te amarim o Drose
deos

AMATORII.

Deos immortales facio testes. DRO.
Heu infaustum hoc, quod ne salutē quī-
dem initio adscripsit. CHE. Atq;
nunc sane nullo odio tui permotus, ues-
rum necessitate coactus, & te memet ab-
stineo. Nam pater philosophiæ discipli-
nis erudiendum me tradidit Aristæneto.
Is me (nam de ea quæ inter nos fuerat
cōsuetudine, probe comperta habebat
omnia) sane q̃ multis increpuit, turpe
esse dictitās, Architelis & Erasichlæ filiū
uersari cum meretrice, uirtutem ante-
ponendam esse uoluptati, id longe esse,
tū melius, tū conducibilius. DRO.
ut inauspicato huc appulit nugator ille
qui ob talia castiget, & alieno tempore
sic doceat adolescentulū. CHE. Itaq;
necesse mihi est, illi obtēperare. Etenī as-
sectatur me ubiq;, ac obseruat diligēter,
adeo ut ne aspicere quidē mihi liceat ul-
lum, p̃terquā ipsum. Tum si modeste &
prudēter me gerā, atq; sibi per oīa obe-
diam, futurū me promittit perquā foc-

LV C. D I A L O G I

licem, ac in uirum fortem euasurum, iam antea eiusmodi laboribus exercitatum. Hæc tibi ægre perscripsi, in hoc me ipse suffuratus tantillum temporis. Tu præcor foelix sis, atq; Clinia memineras. DR O. Quid esse censes hanc Epistolam o Chelidonium? CHE. Quod ad cætera quidẽ attinet, dictio quaedam uidet̃ barbara ac inhumana, ceu ab Scythia profecta, hoc uero Clinia memineris, spem nonnullam habet reliquam. DR O. Ita mihi quoq; uisum est ipi, præ amore pereo. Nam Dromopaderasten esse affirmat Aristanetum, & prætextu disciplinarum cum adulescētulo formosissimo quoq; familiariter uiuere, ad hoc priuatim atq; secreto cum Clinia subdolos illuminationes cōmentari, magnificis promissis demulcere adolescentem, ac adeo polliceri, Diis similem à se redditum iri. Postremo una cum eo ueterum philosophorum amatorias quasdam ad discipulos orationes leſtitat, breuiter totus circa adolescentulum est. Quare
Dromo

A M A T O R I I.

Dromo se minatur ista patri Cliniae indicaturum. CHE. Delicate o Dro se nutritū oportuit Dromonē. DRO. Tractavi molliter, & alioq̃ meus est, atq̃ idem prurire iam cocepit in Nebridem. CHE. Bono animo esto, omnia bene habent. Ego uero uidere mihi uideor inscribere etiam ad parietē posse in Ceramico, ubi deambulādo oblectare se Architectes cōsuevit, A R I S T Æ N E T V S C O R R U M P I T C L I N I A M, ita ut hoc quoq̃ crimini adstipulet, qđ deferet Dromo. DRO. At quomō latere posses, vbi sic scripsisses? CHE. Sub noctem o Drose, accepto alicunde carbone. DRO. Euge, decerta modo nobiscum o Chelidoniū aduersus arrogan-tem impurūq̃ Aristænetum.

*In Ceramico
Locus fuit A-
thenis, ubi
uersabantur
meretrices.*

D O R I O E T M Y R T A L E.

DOR. nunc men' excludis o Myr-
tale? Nunc posteaq̃ tua caussa pau-
per euasi? Donec uero tibi tanta affere-
bam, amās uir, & dominus, omnia ego

L V C. D I A L O G I

eram. Iam simul atq; & prorsum exucc⁹
 ego sum factus, & tu Bithynū mercator
 rem, à quo amere, inuenisti, excludor
 ego quidem, ac præ foribus sto illachry
 mans, at ille totas noctes amore fruitur,
 & solus est intus, tecumq; pernoctat, ex
 quo deniq; uterū ferre te dicis. M Y R.
 Ista me enecant Dorio, maxime quum
 dicas, quod multa dederis, quod paup
 mea causa factus sis. Igitur cōputa iam
 inde ab initio omnia quæcūq; in me cō
 tulisti. D O R. Eia Myrtale, sic fiat.
 Supputemus rationem. Primū, e Sicyo
 one calciamēta drachmis duabus. Pone
 drachmas duas. M Y R. Atqui unā
 dormiuiſti noctes itidem duas. D O R.
 Et quum e Syria redii, alabaſtrum un
 guenti à Phœnice, duabus & illud drach
 mis per Neptunum. M Y R. Atti
 bi enauigaturo uiciſſim ego donauī ſa
 gum illud paruum inguinetenus, ut eo
 inter remigandū uterere, quod Proretæ
 fuerat, qui illud oblitus, apud nos reli
 quit tum, quum ſimul mecum dormi
 uit

A M A T O R I I.

uit. DOR. Sed agnitum idem illud
 Proreta recepit in Samo, idq; Dii boni
 quanta cum pugna. Cepas dein e Cypro
 & saperdas pisces salitos quinq; & Percas
 pisces quatuor, quum ex Bolphoro ad-
 nauigauimus, attuli tibi. MYR.

Quid igitur? DOR. Et panes nauti-
 cos octo in canistro aridos, & caricis re-
 fertum calathum ex Caria. Tum postea
 e Pataris (o te ingrata) sandalia in-
 aurata, & caseum illum magnū (memi-
 ni) aliquando ex Gythio MYR.

Quinq; fortasse drachmis o Dorio, hæc
 omnia. DOR. O Myrtale, quan-
 ta uidelicet homo nauta potui, mer-
 cede nauigans. Nunc enim in latere
 dextro, uidelicet primas teneo, & tu
 nos despicias? Nuper autem in Aphro-
 disiiis, non ad pedes Veneris drach-
 mam tua gratia posui argenteam?
 Non matri in crepidas donavi drach-
 mas duas, & huic Lydæ non sæpenum-
 ro in manum obolos modo duos, modo

L V C D I A L O G I

quatuor? Hæc uero omnia in summam
 contracta, nimirum opes fuere hominis
 nautici. M Y R. Cepæ atq; saperdæ o
 Dorio. D O R. pfecto Myrtale. Neq;
 enim afferre plura poteram. Tum si di-
 uitias consequutus essem, non utiq; re-
 migio uictum quaritarem. Et quum
 hæc in te libens impenderim, matri in-
 terim meæ, ne caput quidem alii unumq;
 saltem reportauī unquam. Perquā uero
 scire uelim, quæ nam a Bithyno tibi ob-
 ueniant dona. M Y R. Viden' primū
 hanc tunicam, & monile hoc crassiusq;
 Ille mercatus est. D O R. At olim hoc
 uidi peneste. M Y R. Aliud uidisti,
 quod & multo erat minutius, & smarag-
 dos nō habebat. Largitus uero est & in
 aures hæc, & tapetē, & nuper minas du-
 as. Ad hoc pensionem domus condu-
 ctæ pro nobis dissoluit. Hæc sunt, quæ
 à Bithyno habeo, nō sandalià patarica,
 non caseum gythiacum, non iugas.
 D O R. Atqui illud non dicis, quod cū
 illo cubas, usq; adeo tum deformi, tum
 fædo

A M A T O R I I

Œdo, homine annos nato omnino plus
quinquaginta, ingrato caluicio, colore
cutis in modum Carabi piscis turpi. Ac
non saltem dentes illius uides? Nam hæ
sunt per Castorem & Pollucem, hæ sunt
hominis Gratia, hæ Veneres, maxime si
quando cantare animum inducat pul-
cherq; & festius esse uelit, asinum ipsum
tibi ad lyram canere dicas. Cæterū fru-
ſtre illo, digna plane ipsa, quæ talem ha-
beas amatorem, uobisq; nascatur filios
similis patri. Ego uero ipse mihi
quoq; inueniā, aut Delphida, aut Cym-
badium, aut uicinam uestram tibicinam
istam, omnino aliquam ex earum nu-
mero. quibus mecum perbelle conues-
niat. Nam tapetas, monilia duarum
minarum mercedes, haud omnes habe-
mus. MYR. O ter beatam, quæ
te amatorem nata erit Dorio. Caras
enim illi feres e Cyprio, & calcum ubi e
Gythio nauigaris.

L

P R A E F A T I O

INCLYTAE

V R B I S V R A T I S L A V I

ensis Senatui prudentis.

Ioannes Metzler. S. D.

CUM multis in negociis, tū in instau-
tandis scholis singulārē uestram in
Repub. gerenda curam & prudentiam
perspexi. Etsi enim tot & tanta pericula
Reipub. nostrae imminere uidebātur, ut
nisi omnes totis animis ac uiribus in mu-
niendam urbem & res bellicas parandas
incumberemus, pereundum nobis esset
pleriq; palam dictitarent, uos nihilomi-
nus iuuentuti erudiendae nihil praeuerti
uoluistis. Praeuidebatis enim illis studio-
sissime etiam, paratis, nō nisi bellicis in-
commodis occurrī, in hac aetate aut be-
ne constituta omni tempore prouideri.
Huius tam salubris Reipub. instituti, ne
ego expers essem, studium & conatum
uestrū pro mea uirili parte adiuuandū
putaui. De eoq; cogitanti non est com-
modi

P R A E F A T I O

modius in praesentia quicquā uisum, quā
si publice Plutarchi philosophi & orato
ris grauiissimi de liberorū educatione li
bellum græce prælegerem. Ita enī futu
rum, ut iuuentus nostra græcā disceret
linguam, & simul cum animi eorū optis
mis monitis ac præceptis imbuerentur.
Dum id ago, plectioniq; libellū legens
& relegens, me apparo, facio eum lati
num, nō in hoc ut in publicum eaderetur
(nam audiueram antea ab alio transla
tum, quē postea Guarinum Veronen
sem, hominem sane doctum, esse cog
nouī) sed ut in utraq; lingua, ubi à nego
ciis forensibus uacarem, me exercerem,
atq; amicis nonnullis, qui quæ ille præci
peret latine ex me intelligere uolebant,
satisfacerem. Eorundem flagitatu iam
nunc consilium & sententiam mutare,
ac quod mihi atq; illis solis paraueram,
uulgare cogor. Ego qui meæ imbecilli
tatis mihi sum cōsciū, Heroa illū ætate
& eruditione me longe superantem in

P R A E F A T I O

munere à me uinci posse nunq̃ animum induxi. Mallem mea premere & cōtinere domi, illi uero non sinunt, instant, suadent, rumpēdum esse silentium, & uela uentis aliquādo danda, id quanq̃ grauate faciam, obsequar tamen eis, etiam cum nominis iactura, potius quā me officio egressum quisq̃ uel falso infimulet. In hac re me ætatis nostræ ingenium nō nihil consolatur, ac pene dixerim cohortatur, nam ut est nouarum rerū studiosissimum, spero nonnullos interpretis nouitate allectos, libellum lecturos, ut ita saltem eorū animis nonnihil de præceptis istis saluberrimis uel inscientibus influat & ppetuo inhæreat. Deinde, quia id exemplo aliorum facio, excusate fieri arbitror, fecerunt sæpe idem alij, atq̃ in uno autore uertendo se occupauerunt. Iuuat ingeniorū diuersitas lectores, quæ forte hic quoq̃ studiosos delectabit, ueruntamen, quærend⁹ mihi cū sit de more patronus, sub cuius tutela hic noster labor in publicum prōdeat, cuius auctoritate

P R A E F A T I O

ate nixus, ab inuidorū calumniis tutus
esse possit, non est mihi quisquam com-
modior uisus quā uos uiri Prudentis.
quibus præcipua cura liberorum educā-
dorum uidetur, & quorū fidei regia celsi-
tudo duos ducatus (ita nunc loquimur)
administrandos & tuendos dedit. Eum
igitur, qualisqualis est, uobis dedico, ac
pro uestra in me singulari beneuolentia
ab omniū iniuriis uindicandum trado.
Et quo libellus commendatior in publicis
cum prodeat, prælectionem in eius enar-
ratione habitam, adiunxi. Quod si hanc
meam operam à uobis probari intellex-
ero, persuadebo mihi utilem eam in cō-
mune fuisse, atq; ideo non dubitabo des-
inceps in aliis etiā publicum subire indi-
cium. Valete opti. Ex Vratilla
uia. Calendis Ianuariis.
Anno. M. D. XXVII.

P R A E L E C T I O I N L I B E L-
lum Plutarchi, de liberorum
educatione.

P R A E F A T I O

Non me fugit, futuros esse nonnullos, Cives, qui consilium & institutum praesens meum calumniari reprehendant, rati nimirum neminem tam exordē, tam stupidum, tam insanum reperiri, qui nesciat liberos educari oportere. Ego uero, quid amicis, quid ciuibus, quid ipsi denique patriae, quae me excepit, debeam memor, de eo nihil neque minuam, neque mutabo. Est enim res omnibus cognita atque à natura indita uulgo iactetur, cum tamen rem ipsam intueor, & quid parentes praestent considero, inania quaedam uerba fundi, & facta cum eis minime congruere, uideo. Ex labris sane, non ex pectore, omnis istorum sermo fluit ac proficiscitur. Operae precium igitur me facturum esse duxi, si quam utilis, immo quam necessaria sit recta liberorum educatio & institutio admoneam, atque in memoriam reuocem, neque enim tantopere alias occupatis omnia sua sponte occurrunt. Quin admonitore quodamque est opus, qui parentum animos excitet

P R A E F A T I O

Stet ac cohortetur ad curam liberorum
ascipiendā : quæ profecto, non in dictu
speciosis posita iacet, sed studio, diligen
tia, ac labore conficitur. Id ut vobis quā
paucissimis exhibeam, curabo, vos mo
do auribus & animis ea accipite. Quod
si feceritis, non dubito, quin ad vos libe
rosque vestros max. fructus sit rediturus.
Cogitanti mihi tres in liberis ætates ob
viæ sunt, quæ præter cæteras educatio
nem institutionemque requirunt, infan
tia, pueritia, adolescentia. Eas singulas,
quæ oratio fiat clatior & apertior, sepa
ratim exequar & tractabo. Rerum om
nium conditor, quoniam universo ani
mantium generi procreandi appetitum
inesse voluit, eorum quoque animis, præ
cipuum amorem procreatorum curamque
singularem immisit. Prospexit enim quā
imbecilli atque omnibus viribus nudi re
cens editi partus futuri essent. Eis sane
quin pereundum foret, nisi parentum pie
tas succurreret, eorumque miseriam & imbe
cillitatem subleuaret, quis non videt.

L i n i

P R A E F A T I O

Ne uero aliquid desiderarent, mammas
etiā cuius parienti largitus est & indidit,
neq; eas unas modo, sed pro numero, ad
quem fere parere cōsueuerunt. In hoc
munere abeundo officiosissima esse bru-
ta cognoscuntur. Edito namq; partu, su-
um defraudare Genium, ipsaq; alimen-
tis carere malunt, quā quid natis deesse
uideatur. Exm̃ requitis ē in promptu est.
Nonne gallinas, grana & acinos sūmo
studio quæritos & scalpulentibus ungu-
lis e terra erutos, nō ipsas quidam ablu-
mere, sed pullis edendos exhibere uides-
mus ē Ac quanto etiā conatu aduersum
uultures & miluos pullis imminentes de-
terrent, cuius est uisum & cognitū. Ean-
dem in cæteris brutis naturā ac cōditio-
nem aduertim⁹, neq; eius expers lupa om-
niū alioqui animantiū rapacissima. Quā
intelligimus bestias nōnullas sub lactan-
di tempus ingenium mutare, & quæ cicus-
res & mansuetæ esse soleāt, ferarū imma-
nissimarū ritu in obuios ferri ac mordi-
cus arripere, & quibus alioqui quiduis
cibis

P R A E F A T I O

cibariorū recte cōmittas, tum conditō-
ria effringere, omniaq; deuorare. Tan-
tus est eorum in procreata amor. Quena-
si inuener, quid obsecro homines face-
cere oportere statuemus? Mea quidem
sententia, hoc munus tanto maiore stu-
dio & diligentia exequent, quantū cæ-
teris præstare animantibus existimant,
neq; eīn eos solum impetus quidā à nas-
tura tributus, ut illa eo trahet, sed ratio
quā p̄cipuum habent, flectet & deducet
certā uelut uiam indicans & præscri-
bens. Tum si pietas existimatur misero
& inopi subuenire, atq; ab eo iniuriam
propullare, multo maior dici & haberi
debet, si quis innocenti, om̄ibusq; uiri-
bus destituto opem ferat. An uero infan-
te humano quicq; dici aut fingi potest
innocentius uel miserius? non opinor.
Non est ex animātibus ullum, quod na-
per natum ita imbecillum & infirmum
reperiatur, immo, si uerum fateri libet,
sine omnibus est uiribus. Dedit natura
cæteris animantibus, ut simul atq; pro-

P R A E F A T I O.

ducta sunt in lucem, aut paucis saltem post dieb⁹ uel hebdomadis ipsa uestigia ponant, e stercorebus se euoluant, cibum captura ad matres repant & accedant. Atqui nihil istorum in humano infante reperias, tacet in cunis loco se mouere nequiens, neq; ullo signo, nisi uagitu, num quid ei defit, indicare potest, atq; etiamsi se uagiendo rumpat, necdum tamen certum quid uelit & cupiat, nisi id parentes coniectura assequantur. Quorum cura & sollicitudo, si eis non succurrat & auxilium afferat, nihil commeritis, immo adeo innocentibus, ut eorum effigie innocentia ipsa referatur, in suis ipsorum sordibus misere est pereundum. Quod quid possit esse miserius & calamitosius? Idcirco alieni quoq; , nullo neq; sanguinis, neque necessitudinis iure deuincti, aetatis tam miseræ atq; innocentis curam sibi suscipiendam putauere. In eo laborant prætores & Iurisconsulti, horum edictis uel interpretationibus eis prospicitur, orbis etiam

P R A E F A T I O.

etiam parentes alii, qui eos alant ac teneantur, quaeruntur. Neque hæc provincia cuius temere committit, sed cum causæ cognitione, ac certa quodāmodo uia & ratione præscripta. Solet quoque infantia hostibus misericordiā mouere & exprimere, ut ab eis manus uolentas abstineant, ipsorumque causa parentibus nonnunquam parcant. Sin autē secus fiat, nemo est qui clamiter nequiter atque in misericorditer esse factum. Quare si a brutis hostes, ab alienis parentes, ab hostibus ciues & amici, amore, pietate, ac misericordia uinci & superari nolumus, est nobis dies, noctesque cogitandum atque enitendum, quo infantum corpora & animos bene & recte curemus. Nam quorsum pertineret, liberis quidem dare operam uelle, procreatorum autem corpora & animos ab ineunte ætate negligere, ac uirtuti non assuefacere. Nemo sibi persuadeat, ineptam præceptionibus capiendis ætatem istam esse, bimuli namque & trimuli uidentur incipere sentire atque intelligere. Ceterum,

P R A E F A T I O.

ne rem in immensum producam, ex his
quid sit facto opus, uos intellexisse, opi-
nor, iam ad pueritiam transeo, in qua
tanto maior cura & sollicitudo a paren-
tibus exigitur, quāto animus omnium
calculis corpori præcellere iudicat. Et si
enī in puerili ætate cōstituti dari possunt
& uestigia ponere, necdum tamē uictui
amictuiq; parādo sufficiūt, cū igitur a pa-
rentibus capiant, est necesse. Tum etiā ad
uirtutē institui, atq; ad bene beateq; vi-
uendū parari debent, ad quod optimis
opus est p̄ceptoribus, eos pueri per æta-
tem sibi inuenire nequeūt, Nam talem
ingenii aciem non habent, ut quæ pro-
sint cernere, atq; ipi sibi cōsulere possint.
Vicariam igitur eis dent operam paren-
tes, illorum infirmitati succurrant, præ-
ceptores optimos inquirant. Siquidem
in hac parte fuerint negligētiore, oēm
laborem, omnem operam in infantia
se frustra, & ne quicquā suscepisse sciant.
Quæ inceptæ atq; institutæ, morum ani-
morumq; formationes, id tēporis sunt
p̄sequen

P R A E F A T I O.

prosequenda. Est enim hæc ætas præcep-
tionum capacis. & tenacissima. Quic-
quid eidem inseueris, eius fructus pro-
ducit, ac per omnem præ se fert uitam.
In his annis nisi recte instituantur, neces-
sario reliqua uita turbulenta, & sine cer-
ta ratione uagatur. Præterea quæadmo-
dum arboribus, ubi iam aliquantulum
creuerint, ne curue & tortuose fiant, pa-
li adiunguntur: sic pueritiæ necessario
præceptores & institutio recta adhiberi,
ac uelut sociari debet, irriteriunt, alioqui
animi eorum uitis ingentibus, in quæ
hoim ingenia à natura pcliuia dephen-
duntur. Et pinde ut ager nõ ita bonus cul-
tura fit melior & feratior: contra, opti-
mus quisq;, si negligat deterior. Sic pu-
erorum animi, si recte colantur, pstan-
tiores atq; ad omnem uirtutem cõmo-
diores: sin autem neglecti iaceant, ad
omne negotium plane inutiles efficiun-
tur. Ita fit, ut si qui forte sint natura he-
betiores, hi curatione acuantur: nihil
enim est, quod arte & consilio corrigi &

P R A E F A T I O.

emendari nequeat. Atque adeo, si animū
oculosque circūferas, persæpe, quæ arte
sunt confecta, firmiora esse solent, quā
quæ natura tribuit & largita est. Quid mul-
ta & maximū in pueris momentū insti-
tutio habet, testem asserere possum sa-
pientis. Lacedæmoniorū, legislatorem
Lycurgū, qui quo pacto idipsum in catu-
lis, suis ciuibus ostenderit, res est uulgati-
or, quàm quæ recenseri debeat. Comprobāt
idem tū Resp. bene cōstitutæ, tum Ro-
manorū principū decreta. Illæ enim do-
mos huic ætati erudiendæ destinatas sem-
per, ac præceptores maximis stipendiis cō-
ductos tenuerunt: isti uero imunitates
domibus præceptoribusque multas easque nō
cōtemnendas dederūt, ita quidē & pue-
ros & magistros ad hoc munus Reip. sa-
luberrimū excitare ac puocare uoluerūt.
Tum etiā priuatis publico exēplo osten-
dere, ac uelut præscribere, quid in pueris fie-
ri postulent, & regant. Neque uos Ciues
optimi, alio cōsilio prudentissimū hu-
ius

P R A E F A T I O

lus inclytæ urbis senatû ludos literarios, nescio quorum maleuolentis. studiis & machinationibus, plus quâ insidiosis, collapsos, instaurasse putetis, id sane, quod dixi à uobis expectant. Nouerunt enim, nouerunt, in hac ætate, bene & recte educata atq; instituta, multum esse positum, & qualis ea fuerit, tales habituros parentem liberos, tales magistratus ciues. Rem magnam agi uidetis, nolite obsecro uestri & Reipub. obliuisci, sed quo uos omniû utilitas uocat, non grauate sequamini. Restat, ut de adolescentibus nunc dicam, quæ quidem ætas quâq; & aîo & corpe firmior esse uideat, nihil tñ uel frenis, uel calcaribus æque eget. Etenim nullis se teneri legibus putant, quicquid eorum collibitum est animo, id licitum esse arbitrantur, atq; ut paucis rem omnem eloquar, omnis bus uoluptatibus, omnibus animi perturbationibus obnoxii succumbunt, dies noctesq; potant, conuiuantur, amant,

P R A E F A T I O.

scortantur, alienas uxores sectantur, atque
id genus flagitia multa, quæ nunc non
est narrandi locus, designant, ac tum
se non poenam, sed laudem meritos ex
istimant, ita est eorum peruersum inge
nium. Ex quo, nisi parentum atque ab his
quaesitorum magistrorum consiliis opti
mis subleuentur ac corrigantur, in eius
modi uitiis non solum adolescentiam,
sed reliquam uitam uniuersam transigunt,
neque ullo pacto postea in uiam reuocan
tur. Nulla præterea ætas pluribus mor
tis casibus exposita, nulla facilius in mor
bos incidit, nulla grauius ægrotat, nulla
tristius curatur. Eaque est causa, quam
obrem pauci ad senectutem ueniunt. Glo
riatur Cyrus moriens, se nunquam sensisse
senectutem imbecilliolem factam quam ado
lescentia fuisset. Quid causæ obsecro fu
it? profecto nihil aliud, quam adolescentia
bene acta, cuius similis senectus esse so
let, nullis sane grauis nisi adolescentes ui
ta solutiore fuerunt. Et quanto nobis
commoda uel incommoda maiora ex
adole

P R A E F A T I O

adoleſcentia oriuntur, tanto in ea cura
& opera maior uidetur ponenda: parem
enim morbo medicinam adhibere con-
uenit. Præterea quàm fit neceſſariũ eius
ætatis curã ſuſcipere, non ſolum philoſo-
phorum monumenta præſcribunt, uerũ
etiam omnia omniũ comœdiarum ar-
gumenta declarant. In his enim uel pa-
rentum nimia facilitas, uel aduleſcentu-
lorum in uitia procliue ingeniũ ob oculos
ponitur. Quo conſilio? ut hoc pacto
tanquam publice rei peracti per ora ho-
minum traducãtur, atq; iſtam infamiae
notam ueriti, deinceps uitia odiſſe incipi-
ant. Adde ius ciuile & honorariũ, quod
ſub curatoribus minores uiginti quinque
annis eſſe iubet, eorumq; imprudentiae
per in integrum reſtitutiõem ſuccurrit.
Poſtremo, quid Græciae ciuitates in eo
nobis uelut præſcripſerint, conſiderate.
Inſtituerunt palæſtram, aliaq; item cer-
tamina, quibus hæc ætas occupata ab
ocio, omnium flagitiorum ſegere, arce-
retur. Amat namq; ocium, labores, niſi

M

P R A E F A T I O

à parentibus coacta, refugit. Nacsecuti,
censeo, ut quisq;, q̃ potest maxime co
netur, atq; elaborer, quo flos ætatum o
mniũ bene & recte cõponatur, alioqui ni
hil profuerit in pueris & infantibus curã
dis diu multũq; sudasse. Facite obsecro,
ut solidum hoc à uobis officiũ liberi fe
rãt, ac uos laborum fructus dulcissimos
tandem capiat. Atqui uideor mihi ui
dere, & audire ex uobis nonnullos capi
ta conferentes, dicere, Non es Mecelere
defunctus officio tuo, nisi etiam modũ
& rationem aperias, qua infantia debili
tati, pueritia infirmitati, adolescentia
ferocitati succurratur & consulatur, neq;
enim satis est, si medicus morbum de
tegat, eiusq; uim & magnitudinẽ osten
dat, quin quæ eius mali sit medicina,
etiam doceat, oportet. Rem magnam
à me, et uiribus meis imparem postula
ris. Non sumo mihi tantum ingenii acu
men, quod hæc sua sponte inuenire pos
sit, neq; mihi sunt tot anni, ut me id ex
perientia docuerit. Quid igitur faciam,
an

P R A E F A T I O

Non semper audiā quærelas uestras, quod
uos in mediis fluctib⁹ destitutos relinque
rim⁹. Ad Deos cōfugiam, uota faciam,
eos precabor, forte nos aliquis respiciet.
Bono este animo, misertus uicem meā
uestri Plutarchus Charonensis suā ope
ram nobis pollicetur, Bono inquā este
animo, is pro me respondebit, qui dos
tissimorum facile princeps est habitus,
atq; ob eam rem tam charus Traianō,
ut eam consulari dignitate honestaret,
edictōq; caueret, ne quid in Illyrico nisi
de Plutarchi sententia ageretur. Ac quā
quā multa egregia ingenii monumē
ta reliquerit, attamen haud scio an non
primas teneat de liberorum educatione
libellus, quem uobis ut græce prælegerē
Deus Opti. Max. iam in mentem dedit.
Non ita multa complectitur folia, sed
dignus sane est libellus, quem parentes,
quem liberi in corde inscriptum secum
semper gestent, cuius præceptis & cōs
iliis obsequantur atq; obediant: hi qui
dem, cum ut græcam discant linguam,

P R A E F A T I O.

plus cognitio quantum conferat, & quàm utilis sit, alias est dictum. Tum ne toti ex parentibus pendeant, sed in se quoque consilii & auxilii nonnihil repositum habeant. Illi uero, ut si forte ad rem faciendam sint attentiores, ne quod eos rectæ institutionis liberorum paucis admoneat, desiderent. Cuius maior est habenda ratio, quàm ullarum diuitiarum & opum liberis relinquendarum. Qui secus faciunt, persimiles mihi uidentur iis, qui calceos curant, pedes ipsos negligunt, cum eis tuendis sint calcei inuenti. Sapienter itaque Crates ille antiquus consensu urbis editissima parte exclamandum censuit, Quoquo ferimini ciues, dum cõuenit, in opibus parandis maxime occupari, de liberis, quorum causa quærentur, nihil laborare, minime esse sollicitos. Credite mihi, non potest melior hæreditas liberis relinqui à parentibus, quàm si bene educati, atque ad uirtutem recte ab incunte ætate sint instituti, hoc eis perpetuo

PRÆFATIO

etuo manet patrimonium, neq; & for-
ana pcellis labefactari potest. Quontā
ero is, quem dixi, libellus breuissime
facillimeq; eo deducit, uos hortor & ob-
secro, ut in eius enarratione frequentes
adesse, diligenter audire, ac fide summa
atq; optima quæ grauis. motum magis
ster præceperit, annis uestris committe-
re, & ad rem conferre, uelitis, de
me hoc uobis polliceor, sum-
mo studio & conatu maxi-
mo annixurum, ut uos,
seu parentes seu liberos
me interpretantem
audiuisse, minime
me poenitere possit.

DIXI.

M i i i

PLVT. DE EDV.C.

PLVTARCHI

CHÆRONENSIS, DE
Liberorum educatione
Libellus.

AGite, intendam⁹ animum atq; expe-
riamur, ecquis de ingenuorum libe-
rorum educatione differere, & qua usi-
tatione probi moribus euadant, aperire
possit. Ac fortassis optimum fuerit, si
ab eorū procreatione exordiamur. Qui
clarorum liberorum parētes esse student
& cupiunt, hos ego admonitos uelim,
ne temere cum quibuscūq; consuescant
mulieribus, meretricibus dico & pelli-
cibus. Nam quorum citius uel de patre
uel de matre culpari potest, eos perpe-
tua natalium probra per omnem ætatē
sequuntur, præsentemq; carpendi con-
uitiandiq; cupidis materiam præbent.
Docte igitur & sapienter poeta, qui di-
cit, Siquidem generis fundamentum
recte

LIBERORVM

recte non est iactum, nati necessario sunt
 infelices. Est sane natalium honestas
 & splendor uelut thesaurus liberi loquen-
 di. Cuius præcipuam curam & rationem
 habere debent, qui legitimæ proli dant
 operam. Quorum enim genus adules-
 cinum & quasi subæratum, eorum studia
 quoque ac conatus uacillare, incerti atque
 abiecti esse solent. Hinc bene locutus ui-
 detur poeta inquiring, In seruitutem ra-
 pit, quantumuis sibi fidentem, mens cō-
 scia paternorum maternorumue crimi-
 num. Contra uero insignes atque incul-
 patos nati parentes, fastu implentur &
 fiducia, ferunt itaque Diophantum The-
 mistoclis filium palam dicere solitum,
 Quicquid ipsi libitum esset, idem popu-
 lo Atheniensi probari. Nam quod ipse
 uellet, matrem etiam uelle: quæ mater,
 itidem & patrem: quæ uero Themisto-
 cles, ipsum quoque populū Atheniensem
 uniuersum. Sūt præterea Lacedæmonii
 ob magnanimitatem merito laudandi.

M. iiii.

Nam Archidamum regem suum matrimonio sibi mulierem parvæ staturæ, ingentem grandi are multauerunt, affirmantes eum hoc facto reginis, non regibus propagandis & exhibendis studere. Consequens aut forte fuerit de his dicere, quæ neq; à maioribus nostris neglecta uidemus. Quid istuc rogas? Illos nimium, qui prolis causa cū mulieribus uiuunt, uel omnino uini abstemios, uel illo modice usos concumbere debere. Vinosi enim atq; ebriosi effici solēt, quorum sationē patres ebrii fecerint. Ideoq; Diogenes adolescentulum stupidum ac desipientem uidens, Adolescens, inquit, pater te dum ebrius esset seuit: hæc de ipsorum procreatione sint dicta, deinceps quo pacto educari debeant, uidetur dicendum. Vt paucis atq; in uniuersum loquar, quod de scientiis & artificiis parandis uulgo iactari consuevit, idem de uirtutibus acquirendis est adstruendum. Ut actio recta & perfecta uideatur, tria concurrere oportet, Naturam, Rationē, & assuefa

LIBER O R V M.

& affuefactionem. Voco aut rationem disciplinam discendiq; modum: Affuefactionem uero exercitationem: disciplinæ tribuuntur initia, exercitationi usus. Ex omnibus istis consumatio pfectioq; constat. Ideoq; & si quid istorum abest, uirtus ut claudicet mancaq; sit, necessario sequitur. Est enim natura, si disciplina & studium non accedat, cæcū quidam, quemadmodum & disciplina sine naturæ adminiculo res per se minime sufficiens, atq; exercitatio sine ambobus, imperfecta. At uero perinde ut in agricolatione primum oīm solum bonum expetitur, tum agricola peritus, deniq; semen idoneum ac minime fatuum, sic quoq; in præsentī negotio usuuenit & accidit. Terræ assimulatur ingeniū, Agricola præceptor, semini, præceptionū traditiones. Ea quidem omnia contenderim coniuncta fuisse, ac uelut conspissasse in omnium, qui passim celebrātur, animis, Nempe, Pythagoræ, Socratis, atq; item aliorum, æternā qui sunt con

secuti memoriam. Beata res existima-
tur & diuina, si Deus quispiam uni hæc
omnia simul largiatur. Si quis autem
putat, non ita fœlici ingenio et natura
bona præditos, recte tamen ad uirtutem
institutos atque exercitados: quod natu-
ræ abest, nequaquã sarcire et emendare
posse, is sciat se multum atq; adeo tota
aberrare uia. Naturæ bonitatem et præ-
stantiam corrumpit socordia, stupidi-
tatem et uitia emendat, ac corrigit in-
stitutio, neq; quicquam tam facile, quin
e negligentium manibus elabatur. Con-
tra quæq; difficillima, cura et diligentia
assequitur. Enimuero, quanta cū faci-
litate labor ac diligentia res omnes expe-
diat et conficiat, animum si circumfe-
ras, in multis cognosces. Stilla saxum
cauat, frequens manuum contrectatio
ferrum atterit. Rotæ curuatura ui et la-
bore inflexæ, nullo pacto etiamsi opus
sit, pristinam rectitudinem recuperare
potest, neque incurui histrionum bacu-
li corrigunt. Quin ea quæ natura dedit,
ab

LIBER QVINTVS.

ab artificiosa & præternaturali curatione confectis vincuntur. An uero hæc tantummodo uim & præstantiam diligentia indicant? Minime, sed sunt præterea alia infinita. Solū quanq̃ per se sit bonū, si tamen negligas, corrumpis & sterile scit, imo quo est natura præstantius, eo per negligentiam incultum fit deterius. E regione, quod est plus æquo asperum & horridum, id ex cultum, egregios producit fructus. Quid arbores? an non neglectæ, tortuosæ fiunt & sterilescunt? si uero recte curentur, efficiuntur feraces, & fructiferæ? Nonne robur corporis per socordiam, delitias, prauamq; uiuendi rationem, uelut partus abortiuus perit, atque euanescit? Quis autem tam imbecilla est natura, qui exercitatioe eam non firmet, ac corroboret? Qui præterea equi, si recte domant, infessori nō fiunt morigeri: & qui indomiti, duræ cervicis ac feroces nō euadūt. Neq; de aliis mirari oportet, qñ feras quoq; ferociss.

multas labore & industria hominū cicu-
 ratas ac mansuefactas uidemus. Vnde
 Theſſalus quidam interrogatus, qui nā
 ex Theſſalis eſſent māſuetiſſimi, apte re-
 ſpondiſſe uidet, qui arma depoſuiſſent.
 Sed quorū attinet, multis imorari &
 mos & conſuetudo non niſi longo tem-
 pore inducitur ac confirmatur, cuius ſi
 quis uirtutes, quæ mores reſpiciunt, ſi-
 miles eſſe dicat, nequaquā errare uidereſ.
 Cæterū, ne de his longior fiat ſermo, di-
 cendi finem faciam, ſi modo unum exē-
 plum prius addidero. Lyncurgus Lacedæ-
 moniorū legiſlator, cum duos ſibi catu-
 los ex eiſdem procreatos, parētibus edu-
 candos ſumpſiſſet, nequaquā fecit ſimiles,
 reddens alterū gulæ, & luxus ſtudioſum,
 alterum venationi aptum & idoneum.
 Congregatis autem aliquando Lacedæ-
 moniis, Magnū, inquit, momentū ad
 uirtutem poſſident, uitæ ratio, educa-
 tio, præcepta, & aſſuefactiones, quam
 rem uobis illico palam faciam. Adduc-
 tos catulos in medio conſtituit, egrē-
 gione

LIBER V M.

gione eorum ollam & leporem : hi ubi sunt soluti, alter quidem celeri cursu ad leporem contendit, alter uero se ad ollam proripuit. Sed quia Lacedæmonii conicere nequibant, quid sibi hoc spectaculo uellet, ac quamobrem catulos istos in publico exhibuisset. Sunt ambo isti, inquit, ex eisdem parentibus, diuersam uero naſci educationem, hic quidem gulosus, ille autem uenaticus euasit. De uitæ rationibus & cōsuetudine haſtenus, sequitur, ut de nutriendi ratione differamus. Mea quidem sententia matres ipsæ infantibus mammas dabunt, eosq; lactabunt & nutrient. Hoc em̃ maiore cum affectione ac cura exequent, ut quæ quasi ex ipso usq; utero, & quem admodū in prouerbio est, à teneris unguiculis liberos ament & diligunt. Nutrices uero atq; alumnae, quasi ascitam & supposititiam beneuolentiā exhibeant: mercede enim ad amorem alliciuntur, & perducuntur. Ipsa quoq; natura declarat matres ipsas debere suos fetus alere,

& nutrire. Nam eam ob re cuius, qd̄ for-
 tum edit, animanti, lactis alimentum
 suppeditat. Nec minus sapienter proui-
 dentia unicuique mulieri duas mam-
 mas indidit, nullam sane ob causam a-
 liam, q̄ ut si gemellos peperisset, duos
 quoq; alimonix fontes haberet. Præter
 ea hoc pacto multo beneuolentiores, a-
 micioresq; liberis efficientur. Neq; iniu-
 ria, magnum enim uinculum beneuo-
 lentix, conuictus societas & coniunctio.
 Nam & feras si ab unâ educatis pastisq;
 sciungūt, earum desiderio teneri aduer-
 timus. Conandū igitur in primis matri-
 bus esse arbitror, ut dixi, quo ipsæ libe-
 ros nutrant, alantq;. Quod si nequeāt,
 uel propter corporis imbecillitatē, qd̄
 sæpe contingit, uel quia ad alios procre-
 andos festinant, non erunt tamen quæ-
 uis obuiæ nutrices capiendæ, sed quan-
 tū potest, quæ honestæ atq; idoneæ pro-
 babuntur. Ea sit primū Græcis prædita
 moribus, quemadmodū enim corporis
 mēbra ab ipsa statim natiuitate, ut re-
 sta

LIBERORVM.

sta, minimeq; curua nascantur, forma
re necesse est: ita puerorū mores ab ipso
quoq; initio cōponere conuenit. Iuuen-
tus enī mollis est formatuq; facilis, ac te-
neris adhuc eorū animis disciplinæ qua
si inferunt, obdurata uero difficulter liq-
scunt, ut enī molli ceræ sine magno nes-
gotio signū imprimi, ita in puerilibus
animis disciplinæ formant. Diuinus itaq;
ille Plato diligēter mihi uidet nutrices
cōmonere, ne oīs generis fabulas & ser-
mones corā pueris pferāt & loquant, ne
scilicet in ipso statim limine atq; ingres-
su animos eorum stultitia, prauitateq;
imbui cōtingat. Nec minor est in bene
monendo Phocylidis poetæ conatus, cū
inquit, Par est, ut in puerili etiam con-
stitutos ætate honesta doceamus. Illud
quoq; minime omittendū, seruos, qui
alumnis sunt subseruituri, atq; ita una
uicturi, præcipue quærendos esse mo-
ribus, probos & honestos, atque eos
etiam Græcos, linguæq; expeditæ, ne
cum barbaris exercitati, & malis mo-

ribus præditis, aliquid uitii eorum concipiant & contrahant, haud inepte pro uerbio celebratur, Si cum claudo cohabitares, claudicare disces. Vbi adoleuerit, in pædagogorū potestaté tradantur, curaq; tum adhibeatur exactissima, ne imprudentes atq; ignari, liberos mancipiis, uel barbaris, uel inconstantibus committamus. Etenim quod hoc temporis à multis fieri intelligimus, est quidem res supra modum ridicula. Siquidem quos habet bonæ frugis seruos, ex his alios faciunt agricolas, uel nautas, alios mercatores, fœneratores, uel dispensatores. Et si quod reperiunt mancipium uinosum, gulæ deditū, atq; ad omne negotium inutile, ei liberos sponte offerunt, & cōmittūt. Talem natura esse oportet pædagogum bonum, qualis Phœnix, Achillis pceptor fuisse traditur. Iam ad illud, quod omnium est maximū & primum explicandū uenio. Népe inculpatos uita ac moribus, atq; expertos pceptores liberis cōquiri debere. Fons em̃
est

LIBER QV M.

est, & uelut radix futuræ honestatis, si quis rectum & legitimam nanciscatur institutionem. Ac quemadmodum agricolæ plantis & arboribus uallos adiungunt, sic præceptores boni monita & præcepta summa cum diligentia iuuentuti, quo mores eorum recti crescant atq; euadant, adaptant. An non igitur merito desputes nonnullos parentum, qui priusquàm periculū de natos instituturo faciant, nonnunquàm per imperitiam, nonnunquàm quod rerū nullā experientiam teneant, ignobilibus & obscuris hominibus, uel etiam infamia notatis, eos tradunt ac commendant? Quod si per imprudentiam accidit, non est ita ridiculum, illud uero per absurdum. Quid istuc inquis? aliquando etsi cognitam habeant, atq; adeo sentiant & intelligāt id ipsi melius quàm eis dici possit, quorundā magistrorum imperitiam malitiamq; nihilominus eis parētes libetos cōcredere. In hīc fraudem impelluntur, uel gratis ac iucundis adulationibus uicti, uel amī

N

corum precib⁹ obsequuti. Et qui in hac parte se dant amicorum uoluntatib⁹, simile quiddā faciunt, perinde, ac si quis corpore male habens, amico gratificaturus relicto medico perito, qui artis auxilio eum sanare queat, alium capiat, qui per imperitiam perdat: uel relinquat nauis gubernatorem optimum, sequaturq^{ue} ad amici preces pessimum. Summe Iupiter, Diiq^{ue} omnes, an qui patris nomine est præditus, pluris faciat rogantium atq^{ue} intercedentium preces quā filiorum institutionem? Profecio merito & non abs re Crates ille antiquus dixisse uidetur, qui, si fieri posset, conscensa editissima urbis parte intentissima uoce exclamandum censuit, Obsecro mortales quo ferimini, qui quidem in re faciendā custodiendāq^{ue} omnem curam & diligentiam absumitis, Liberos autem, quibus ea estis relicturi, parui penditis. Equidē ego addendum puto, quod huiusmodi parentes simile quiddam committere arbitror iis, qui calciamenta curant, pedes ipsos

LIBERORVM

ipsos negligunt. Eo avaritiæ nonnulli paterum processerunt, simulq; tantum libero-
 rum odium conceperunt, ut, ne magnam
 soluant mercedem, iidem sequantur ig-
 norantiam, hominesq; nullius precii li-
 beris præceptores deligant. Quare non
 inepte, sed ualde facere, patrem quendam
 animo menteq; carentem Aristippus ora-
 tione perstrinxit, interrogatus ab eo,
 quantam mercedem de filii institutione
 postularet, mille dixit drachmas. Adhæc
 cum exclamaret ille, Hercules, inquiring,
 magna isthæc indicatura, mille namq;
 drachmis mancipium comparare possum.
 Respondit denuo Aristippus, Emitto sane,
 atq; ita duo habetis mancipia, filium & quem
 emeris seruum. In summa, quis non putet rem
 absurdam, consuefacere pueros quo dextra
 cibum capiant, & si forte manum sinistram por-
 rexerint, castigare: ut uero sermones pu-
 ros & præceptiones eorum ætati congruas
 audiant, minime providere? Verum quid
 accidit patribus illis admirandis postquam
 filios male educauerunt & instituerunt?

Ecce tibi iam iam indicabo. Vbi ex pueris exceſſerint, ac neglecta recte beneque instituta uitæ ratione, in immodicas & beluinas uoluptates præcipites se dede-
rint liberi, poenitentia ob eorum prodia-
tam institutionem ducuntur, sed tum de-
mum cum nihil cõmodi afferat de eorũ
flagitiis angere & dolere. Partim enim co-
rum, adulatorum & parasitos, homines
sane infames & scelestos iuuentutisq; cor-
ruptores, sibi adiungunt: partim scorta
& meretrices splendidas ac sumptuosas
redimunt. Alii se luxui dedunt, alii in
talos commensationesq; impingunt. Nõ
nulli etiam ad mala audaciam maiorem
postulãtia accinguntur, adulteria dico,
bacchationes, & id genus alia, unamq;
uoluptatem uel morte comparandam
existimant. Tum, si cum philosophis uer-
sati fuissent, nequaquã se huiusmodi re-
bus dedidissent, atq; illud Diogenis tene-
rent, quo uerbis quidem duriter, re ipsa
uero utiliter admonet ac præcipit, Ingre-
dere, inquit, alicubi lupanar, ut cog-
noscas

LIBERORVM

poscas uilia & præciosis nihil interesse.
 Equidem, ut rem ad compendium pos-
 sam, dum statuo istorum unum esse prin-
 cipium, medium ac finem (Nempe edu-
 cationem honestam, institutionemq; le-
 gitimam) non tam monere, quam ora-
 culum edere mihi uideor, hæc ad uirtu-
 tem & felicitatem sola adiumento esse
 ac deducere reor & censeo. Nam reliqua
 quæ in uita humana bona & expetenda
 existimantur, exigua nec tanta cura ac
 diligentia digna existunt. Est profecto
 generis nobilitas res præclara, sed pro-
 prium quoddam parentum & maiorum
 bonum: Diuitiæ præciosæ, sed tamen
 fortunæ possessio, quæ eas possessoribus
 sæpe eripuit, nihilq; tale sperantibus spon-
 te obtulit & dedit. Sunt præterea uelut
 scopus quidam collocata & proposita, uo-
 lentibus crumenas collimare ac confige-
 re, seruis opinor scelestis & calumniato-
 ribus. Tum quod maximum est, pessimi
 etiã earum sunt participes. Gloria est ue-
 nustum ac uenerandum, sed tamen fragile

quiddam. Neq; pulchritudo indigna ,
 quam maximopere expetas, ueruntamen
 fluxa ac momentanea , bona quoq; uale-
 tudo magno æstimanda precio , facile
 cõmutatur . Deniq; robur amabile , sed
 morbo obnoxium & senio . Quid mal-
 tat si quisquã de corporis robore gloriaf,
 is sciat se tota sententia aberrare , huma-
 nã nanq; uires quotta quãso pars sunt
 ceterorum animantiũ roboris: Elephã-
 torum dico, taurorum & leonũ . Solæ ar-
 tes & disciplinæ in nobis perpetuæ & di-
 uinæ cognoscuntur . Ex omnibus aut in
 humana natura , duo præcipua depre-
 hendas, Mentem atq; sermonem : huic
 quidem mens dominatur, ipse uero sub-
 seruit, illam neq; fortuna subigere, neq;
 calumnia auferre, neq; morbus corrup-
 pere, neq; senectus labefactare potest .
 Mens em̃ sola senescens repubescit, tem-
 pusq; , quod cætera oĩa tollit, senectute
 peritiã addit. Bellũ præterea torrentis in-
 star oĩa rapiens & loco mouens, solã insti-
 tutionẽ & doctrinã eripere nequit. Scilpõ
 ergo Megarensis philosophus respõsum

memoria dignū dedisse uidetur Deme-
trio ciuitatem captam solo a quanti, per-
functantiq; ex eo, num quid pdidisset.
Nihil equidem: respondit ille, siquidem
bellum uirtutem in praeda nequaq; agit.
Consona est isti Socratis responsio, qui,
cū ipsum interrogaret, ut opinor, Gora-
gias, quid nā de magno Persarū rege sen-
tires, existimaret ne eum foelicē & in reb;
fortunæ foelicitatem positā & sitam esse,
negabat. Et quemadmodū puerorū in-
stitutione nihil neq; prius, neq; antiqui;
habendum esse moneo, ita eam minime
corruptam sequātur, oportet. A panegy-
ricis nugis pueri longe amoueantur. Si-
quidē uulgo ac multitudini placere, reue-
ra est displicere prudētib;: habeo oratiōis
meæ testem Euripidē dicentē, Ego uero
ineptus sum ut ad populū uerba faciam,
sed apud æquales & paucos peritior. Qui
doctis sunt mali, ii populo in dicendo
elegantiores uidentur: iam qui suam
dictionem ad turbulentæ multitudi-
nis gratiam parant atque instituunt,

eorum uitam etiā plerunq; luxuriosam
 uoluptuosamq; reddi uideo, atq; idip-
 sum merito. Nam dum aliis uolupta-
 tes conquirunt, negligunt ipsi honestū,
 atq; ita propriis & peculiaribus uolupta-
 tibus honestum ac rectum, uix præpo-
 fuerint, ut malint modestiam, quā de-
 lectationem persequi. Adde, quam utili-
 tatem aliam filiis proponemus, & qui-
 bus bonis aliis ut incumbant atq; inhære-
 ant eos cohortabimur? Nulla res hone-
 sta temere & sine labore uel fit, uel dici-
 tur. Sunt sane pulchra et honesta, ut in
 prouerbio est, difficilia. Orationis extrē-
 poralitas negligētiæ, facilitatisq; temera-
 riæ plena depræhendit, peculiaris eorū
 qui neq; exordiendi, neq; finis faciendi
 rationem ullam tenent. Hoc qui ample-
 ctuntur dicendi studium, cum in alia ui-
 tia multa, tum in immodestiam grauē
 et loquacitatem nimiam delabuntur. E-
 contrario aut diligens meditatio, non si-
 nit orationem extra convenientē men-
 suram excidere. Quare Pericles, ut au-
 ditu

LIBER V M.

ditu accepimus, cum sepius à populo uocaretur, non uenit, se imparatum esse ditans. Pariter fecit Demosthenes eius, quem dixi, in Rep. administranda æmulus. Vocantibus enim eum Atheniensibus sententiæ dicendæ causâ, recusauit uenire, ut qui paratus atq; instructus nō esset. Cæterum hæc fortassis tanq̃ sine certo autore cōmentum quoddam uideri poterūt, sed tamen quæ sit meditatio nis commoditas, ipse in oratione cōtra Mediam aperte ponit. Sic ait, Equidē me meditatū esse fateor, neq; id, q̃ diligentis. potuerim, executum nego: ac reuera miser et infœlix essem, si talia tanraq; p̃pessus, quæ de his dicturus sum, negligerem. Neq; tamē extemporalitatē omnino improbandam, aut ubi res offeratur idonea non usurpandam censeo, quin ea pharmaci loco utemur. Quo usq; ex pueris excesseris, ne quid temere dicas uelim: postea uero ubi radices egeris, tum, si tempus postulet, libere ut loquaris decet. Etenim quemadmodū

longo tempore in uinculis habiti, si sol-
uantur, nihilominus propter diutinam
uinculorum cōsuetudinem claudicant
pari ratione qui orationem suam diu cō-
strinxere, si quando ex tempore sit di-
cendum, idem orationis filum retinēt.
Sin autem pueri ad id dicendi genus ad-
mittimur, ea extremæ uaniloquen-
tiæ causa existit. Ferunt pictorem quen-
dam ignobilem & miserum Appelli ta-
bellam ostendisse, dixisseq, hanc ego
iamiam pinxi: illum uero respondisse,
Etiam si non dicas, uideo festinanter
esse pictam, atque illud magis miror,
qui non pinxeris plures tales. Sed redeo
ad eam, quam initio institueram ora-
tionem. Quo pacto dicendi genus the-
atrale & tragicum mea sententia uitan-
dum, ita quoque dictionis exilitas &
humilitas fugienda existimatur, quan-
do quidem oratio tumida Rebus pub. in-
commoda, exilis autem commouendis
animis perquam inutilis. Nam ut cor-
pus non modo sanum, uerum etiam ha-
bitudinis

LIBERORVM.

bitudinis bonæ esse oportet, sic orationem non modo à uitiis integram, sed & solidam uehementemq; existere conuenit. Tuta namq; laudantur, sed cum periculo tentata & quaesita, admirationem insuper habent. Idem de animi affectu sentio, ut eum neq; audentem, neq; timidum & ignaum esse oportere existimem, illud enim in impudentiam abit, hoc uero in seruitutem rapit. Mediam autem si quis in omnibus exactis, secet atq; ingrediatur uiam, id summæ artis statuitur. Porro, quantum institutionis memini, quæ mea sit de ea sententia, explicabo. Orationis membrorumq; eius similitudinem perpetuam inepti ad literas ingenii non paruum inditium puto, tum ad exercitationem actionemq; rem fastidiosam. atq; omnino intolerabilem: unus enim atq; idem semper modus, in oibus rebus fatietatem: contra, uarietas ut alias in oibus quæ uel spectantur uel audiunt, delectationem parit. Consentaneum igitur est.

ne ingenuos pueros ullam præterea ex
 Cyclicis disciplinis non audiuisse & uidisse
 finamus. Eas omnes obiter ac uelut de/
 gustantes discant. Nam fieri non potest
 ut in omnibus ad perfectionem euadant,
 Philosophia autem cæteris præponatur:
 huius sententiæ meæ tanquam simulachrum
 quoddam afferre, ac sub oculos ponere
 possum. Pulchrū quidem habetur multis
 eas peragrasse & uidisse urbes, sed tamen in
 opie constituta constitisse, id tandem utile.
 Eleganter dixit Bion phūs, perinde ut
 proci, qui ipsa Penelope potiri nequiue
 runt, cum ancillis & pedisequis consue
 uere. Sic qui ad philosophiā aspirare nō
 potuerunt, in aliis nullius precii discipli
 nis se macerarunt & exhausērunt: itaque
 philosophiam tanquam caput & arcem reli
 quæ institutionis ac doctrinæ ponemus
 & constituemus. Duæ sunt corpori curā
 do ab hominibus repertæ artes, Medica
 & Gymnastice. Altera ualeitudinem, al
 tera habitudinē bonam affert. Sola autem
 philosophia morborum, ægritudinūq;
 ani

LIBERORVM.

animi est remediū. Per hāc enim eiufq;
auxilio, quid honestum, quid turpe,
quid iniquū, deniq; ut breuiter dicam,
quid sequendū fugiendum ue sit. Tum
quo pacto Diis, quo pacto parentibus,
quo pacto natu maioribus, item quo
modo legibus, & quomodo seruis utamur,
intelligim⁹ ac cognoscimus. Oportere
Deos colere, parentes honore prosequi,
natu maiores reuereri, legibus obsequi,
magistratibus parere, amicos amplecti,
aduersum mulieres pudicos esse,
filiorum amantes, in seruos non ualde
contumeliosos, & quod rei caput est,
neq; in prosperis gaudio effetri, neq; in
aduersis nimīū angī, neq; in uoluptatibus
diffluere atq; eneruari, neq; iratos
n̄ beluinā impatientiā rapi. Equidē ista
ex om̄ibus bonis à philosophia p̄fectis,
prima & preciosissima esse iudico, foelicitas
nanq; à magnanimitate orta, uirī
fortis esse censetur, citra inuidiam parata,
obsequentis & mansueti. Ratione autem
tem̄i uoluptates superare, sapientū, & iræ

P L V T. D E E D V C.

temperare, non vulgaris & cuiusvis. Per
fectos eos statuo, qui cum civilis vitæ ra
tione, philosophiâ iungunt, ac ueluti mi
scant, ut qui duobus, quæ in vita hominis
sunt, bonis maximis & præstantiss. sint po
titi, vita scilicet in cõmune utili, dum
Rempub. gerunt, atq; illa tranquilla &
serena, cum in rebus philosophicis occu
pantur. Nam cum tres sint uiuendi rati
ones, quarum una in actione, altera in me
ditatione cõsistat, tertia sit uoluptaria,
hæc quidem est dissoluta, uoluptatum
serua, beluina & indecens: illa uero in
meditatione posita, si actione careat, in
utilis existimatur. Quæ autem agit & ope
ratur, nisi philosophiam sociam habeat,
inelegans & à recto aberrans. Pro uirili
igitur conabimur, simul Respub. admi
nistrare, simul philosophiæ incumbere
iuxta cuiusq; temporis statum & ratio
nem. Ita Remp. administravit Pericles,
ita Archytas Tarentinus, ita Dion Syra
cusanus, ita Epaminundas Thebanus,

LIBER V M.

quorum utriq; magna intercessit cum Platone consuetudo. De institutione & doctrina plura dicere, nō uideo quorsum conducat. Præterea tamen utile erit, immo necessarium, antiquorum scripta paranda non negligere, sed conquirere ea & colligere. Et quemadmodum in re rustica contingit, ita quoq; non librorum possessio, sed usus, est eruditionis instrumentum, eamq; uelut ab ipso fonte conseruat. Neq; ut corporis exercitationes negligamus cōuenit; sed missis ad palestræ præfectos liberis, eas commode coli curemus, & propter corporis elegantiam, & ob robur parandum. Siquidem in pueris bona corporis habitudo, magnum habetur pulchræ senectæ fundamentum. Deinde quem s; admodū in tranquillitate res ad temperatē necessarias q̄rere & parare oportet, ita in iuuenta temperantiam & modestiam senectuti uiaticū reponere decet. Eo uero modo corporis labores insti-

uentur, temperabuntq, ne illis exhausti, ad literarū studia deficiamus. Nam Plato ait, somnū & laborem studiis esse inimicos. Sed quid in histā opere moror, quin illud quod omniū est præcipuum, q̄ primū eloquor. Sunt pueri ad certamina bellica exercendi, cum iaculando, tum sagittando, uenandoq, Res em̄ prelio deuiCTORUM sunt uictoribus præmia præpositæ, bellum autē in umbra formatam corporis habitudinē non recipit. Qui tñ agilis est miles, bellicisq, certaminibus assuefactus, athletarum & hostium ordines, facile perumpit. Dicat aliquis, Tu ingenuorū puerorū institutionis exempla pollicitus, dephenderis palam pauperū ac populariū educationem paruifacere & cōtemnere, solisq, diuitibus formulas idoneas, præcepta dare uelle. Ad hæc respondere sine magno negotio possum. Cuperem equidē om̄ibus ex æquo cōmodam fore educationem, uerum si qui sunt, quibus adeo exigua est familia, ut per inopiam meis
monitis

LIBERORVM

monitis uti nequeant, ii fortunam, nō
me, qui huiusmodi artuli consilia, accu
sent. Quantum igitur possunt, pauperes
etiam, contendant atq; enitantur, opti
mam puerorum educationem institues
re ac persequi. Quod si datur minus, ea
saltem, qua possunt, utantur. Hæc obis
ter dicenda ac perstringenda putavi,
quo alia etiam ad rectam iuventutis edu
cationem pertinentia subiungam. Puer
ros ad honesta studia, uerbis & monitis,
non plagis ac uerberibus perducendos
esse affirmo. Videntur enim ista seruo
rum conditioni magis quàm ingenuo
rum conuenire: fastidiunt namq; & ab
horrent labores, cum propter plagarum
dolorem, tum propter contumeliam.
Laus uero & uituperatio omni cruciatu
in ingenuis sunt efficaciores, illa nimirū
ad honesta concitans, hæc à uitiis coer
cens. Vicissim autem obiurgationi
bus & laudibus utemur. Cūq; eos ali
quando increpationibus gaudere sense
rimus, in pudorem deducemus, mox lau

dibus reuocabimus. Qua in re nutrices nobis imitandæ proponuntur, quæ infantibus ciulantibus, ut eos solentur, dant denuo mammã. Neq; tamen laudibus inflentur atq; attollantur, tumescunt enim nimis laudibus, delicatescunt. Porro, uidi patres nonnullos, quibus amor nimius in odii causam uertit: sed quorsum istuc pertinet quod dicere uolo, id, ut oratio sit clarior, exemplo ostendam. Dum festinant, quo pueri quàm citiss. in omnibus ad primas aspi-
rent, imodicos eis imponunt labores, in quos uelut renuentes incidunt, atq; aliis etiam grauari ærumnis, inuiti ad discendum accinguntur, neq; facile tradita discunt. Vt enim plantæ aquarum mediocritate aluntur, abundantia aut suffocantur, ita animus modicis laboribus augetur, nimis uero obruitur. Itaq; pueris remissio quædam à laborib⁹ concedatur, in quò meminisse debemus, uitam humanam in laboris laxationem & intentionem esse diuisam. Hinc non modo

LIBER V M

modo uigiliae sunt repertae, sed & somnus : non modo bellum, sed & pax : non modo tempestas, sed & serenitas : non modo operationes, sed & feriae. Atque ut breuiter dicam, Requies est laboris condimentum. Neque id in animantibus solum, uerum etiam in inanimatis usuuenire uidemus. Siquidem arcus & lyras remittimus, ut aliquando intendere possimus. In uniuersum dico, corp⁹ quidem seruari repletionem, abstinentiaque, animi uero labore remissioneque eius. Sunt patres nonnulli increpatione digni, ii enim posteaquam paedagogis & magistris pueros commiserunt, ipsi institutioni neque oculos neque aures amplius adhibent, qui sane ab officio suo quam longius. recedunt. Ad ipsos enim spectabat subinde paucis interiectis diebus de pueris specimen capere, neque in mercenarii studio spem omnem sitam habere, illi nimirum, si sibi rationem ubique reddendam sciant, maiorem curam & sollicitudinem in pueris impendent.

Huc Hippocomi dictū magna, cum gratia quadrat, Nihil æque pinguefacere equum atq; domini oculum. In primis puerorum memoria exerceri atq; assue fieri debet, quippe quæ scientiæ sit repositorium. Vnde Musarum matrem Mnemosynen esse sunt fabulati, sub involucro indicantes, nihil ita ut memoriā producere & alere posse. Hæc quidem in utramq; partem exercēda uenit, siue natura & ingenio ualeant, siue obliuiosi sint pueri. Naturæ enim abundantiam confirmabimus, defectum sarcieamus, atq; illi quidem alios, hi uero seipsos uincunt. Egregie igitur dicit Hesiodus, Etiam si paruum paruo addas, si tamen id frequenter facias, efficietur forsitan magnum quiddam. Neq; patrum quenquam lateat, memoriæ partem quæ in discendo adhibetur, non solum ad eruditionem, sed ad quascunq; uitæ actiones, nō minimum afferre momentum, quandoquidem rerum præteritarum memoria & recordatio, bene consulendi

LIBERORVM

glendi de futuris exemplum præbet. A
 urpiloquio pueri amoueantur, nam
 ratio facti umbra esse dicitur à Demo-
 crito. Comes deinde ut sint, atq; affabi-
 les detur opera, siquidem nihil tam odio-
 sū quam difficiles mores. Neque
 etiam familiaribus sint odiosi, neq; se ita
 comparent, ut re aliqua proposita om-
 nino nemini concessuri. Non solum uin-
 cere est honestum, sed & uinci scire ubi
 uictoria nociua sit futura, est nanq; re-
 uera Cadmea uictoria. Locupletissimū
 eumq; sapientissimū testem habeo Eu-
 ripidem dicentē, Si duo differant alterq;
 ira commoueatur, qui non repugnaue-
 rit, is merito sapientior habetur. Ea
 nunc dicenda restant, quæ nullo ex hæc-
 nus dictis, sunt inferiora, quin immo
 magis iuuentuti appetenda. Hæc dico,
 uitam agere minime delicatam, linguā
 continere, iram superare, manus abstin-
 nere. Cæterum de singulis, quantum
 unumquodq; possit, seorsim explican-
 dum uidetur, exemplis enim cognitu fa-

cilia fient. Vt uero ab eo, quod ultimi-
 mo loco posueram, principium faciam.
 Reperiuntur aliqui manus illicitis lucris
 adhibuisse, atq; omnē antea uitae lau-
 dem amisisse. Gylippus Lacedæmonius,
 quoniam sacculos pecuniarū soluerat,
 sparta est exactus: iræ non esse obnoxii-
 um, id sane uiri est sapientis. Socrates
 cum eū iuuenis quidam ualde audens ac
 impurus, calcibus impetuisset, uideretq;
 ob eam rem circumstantes indignari, ita
 ut iam illū persecuturi essent. Num etiā,
 inquit, si me asinus calce percussisset, uos
 in illum recalcitrare uelletis? minime
 tamen propositū suum tenuit. Nam om-
 nes nihilominus adolescentem insecuti
 calcitronemq; subinde inclamantes, ad-
 restim usq; adegerūt. Adhæc Aristopha-
 ne nebulas edente, omniq; eum afficien-
 te cōtumelia, cum ex familiaribus quidā
 ea recitasset & repræhendisset, percuncta-
 tus, An non indignaris Socrates? respō-
 dit, Minime gentium, perinde enim ut
 in conuiuio aliquo magno, in theatro
 perstrin-

LIBERORVM

perfringor. Sunt isti cognata & similia
 quæ Archytas Tarentinus & Plato fecisse
 traduntur. Ille enim cum à bello, in
 quo imperator fuisset, domum reuertere-
 tur, terramq; incultam conspiceret, uo-
 cato eius cultore. Plorares, dixit, nisi
 ualde iratus essem. Plato autem in ser-
 uum luxui deditum planeq; sceleratum
 commotus, Speusippo sororis filio, quæ
 ob eam rem uocauerat, dixit, Huc tu ab-
 ductum pulsato, ego ualde irascor. Diffi-
 cile est imitatu, inquis, fateor, attamen
 quantum potest, enitendum nobis est, ut isto-
 rum innixi exemplis, immodicam illam &
 plane furentem iram temperemus ac cohi-
 beamus. Neq; nos pbitatis illorum atq;
 experientia sumus æmuli modo, sed ni-
 hilo inferiores illis, ac quemadmodum
 sapientia sacerdotes, quoad eius fieri po-
 test, ista ut auellamus atq; imitemur co-
 nabimur. Nunc, quemadmodum propo-
 sui, superest ut dicam, quo pacto sit lingua
 coercenda, Id si quis rem uilem & facilem

putat, plurimum à recto aberrat. Sapi-
 entiaē nanq; datur & adscribitur, tacitu-
 ritas oportuna, atq; omnis orationis lau-
 de est præstantior. Maiores itaq; nostri
 uidetur secreta instituisse sacra, ut in his
 tacere docti & assuefacti, quem à Diis cō-
 cepimus timorem, eum ad secreta hu-
 mana custodienda transferremus. Neq;
 quenq; tacuisse pœnituit, locutos autem
 esse, plurimos. Tum tacitum efferre &
 propalare, perquā facile, sed quod semel
 dictum est, reuocari nequit. Multos au-
 ditu accepimus, ob linguæ incontinens-
 tiam in calamitates maximas decidisse,
 quos quidem missos faciam, unius sal-
 tem aut alterius, exempli causa, memi-
 nero. Ptolemæus Philadelphus, Arsis-
 noen sororem cum uxorem duxisset, di-
 xissetq; Sotades, In foramen impiū acu-
 leum immittis, est is in carcerem conie-
 ctus, ubi multo tempore contabescens
 intempestiuæ loquacitatis pœnas nō im-
 meritas dedit, atq; ut aliis risus mate-
 riam exhiberet, ipse diu multumq; plo-
 ravit.

rauit. Similia sunt, atq; adeo grauiora,
 q̄ Theocritus sophista dixit, & passus est.
 Imperauerat Alexander græcis uestes
 purpureas parandas, quo post reditum
 iusta uictoriæ belli barbarici exolueret.
 Ad id cum à populis in capita conferre-
 tur argentum, Prius, inquit, Theocritus
 dubius eram, iam aperte sentio hâc esse
 purpuream Homeri mortem. Ob quod
 dictum inimicum habuit Alexandrum.
 Idem Antigonû Macedoniæ regem lu-
 scum, oculi defectu exprobrato in iram
 nō modiocrem cōmouit. Miserat is ad
 illum Eutropionem Archimagirû, iam
 tum ad dignitatem euectum, utq; ratio-
 nem daret & acciperet, uolebat: hæc cū
 sæpius ad Theocritum detulisset, scio in-
 quit, q̄ me crudum Cyclopi uis appone-
 re, ita exprobrans alteri q̄ mutilus, alte-
 ri q̄ cocorum magister fuisset. Ad quæ
 Eutropion, & tu igitur caput non habe-
 bis, effrenatæq; huius dicacitatis atq; in-
 sanix pœnas pēdes. His regi renūciatis,
 misit is cōtinuo aliquos qui illum inter

ficeret. Pueri quoque, quod omnem est sanctissimum,
in primis assuefiat ueris dicendis, menda-
cium enim seruale quiddam est, omnique hominum
odio dignum, neque seruis mediocribus
ignoscendum. Quæ hætenus de puerorum
decore & modestia differuimus, sine ul-
la dubitatione & diligenter sunt pronun-
ciata, sed quæ sequuntur, in his sum incertus, ac
diuerse trahor, iam huc, iam illuc imminens,
uelut in scatera constitutus, neutro tamen de-
clinare possum, multumque uereor & timeo
seu rem istam suadeam, seu dissuadeam. Verum
utrumque se habet, est tamen præferendum. Quid
istuc inquit? nunc puerorum amatoribus per-
mitti debeat, ut cum ipsis uersent & consue-
tudinem habeant, an uero sit potius magisque
conueniens, ut ab eorum congressu ac fami-
liaritate arceant repellantque. Siquidem res-
picio in patres tristes illos, duros atque
acerbos, qui ob liberorum contumeliā mi-
nime ferendam amatorum conuersationem iu-
dicant, uereor eius esse auctor & suasor.
Cōtra, si Socratē, Platonē, Xenophontē,
Æschinē, Cebetē, omnem illū ordinē uiro-
rum

LIBERORVM.

rum, q̄ simul masculos amores p̄baue-
runt, simul iuuetutē ad doctrinā, civili-
tatē, morūq; p̄bitatē perduxerūt, itueor,
illico alius fio, atq; ad imitationē illorū
deflecto. Sux quoq; sentētiæ affinē & so-
ciū h̄r Euripidē dicentē, Atq; est amor
quidā alius in mortalib⁹ animi iusti, mo-
desti, & boni. Neq; qđ Plato cū diligētia
et gratia dixit, p̄tereundū, ait uero, Bene-
meritis liberum ac licitū esse debere, ut
quos uelint amēt. Eos quidē qui pulchri-
tudinē atq; etatē seq̄rent, abigēdos esse.
Qui uero animū amplecterentur ac sus-
picerent, om̄ino comprobandos, Tum
eos amores, Thebis & Elide colerentur,
quiq; Cretensis appellaret raptus uitans-
dos, qui uero Athenis & Lacedamonē,
accipiendos, atq; eum etiā qui in pue-
ros existit imitandū. De iis quib; pro sui
anī scia statuat, ego uero qm̄ de puero-
rū institutiōe recta & elegātia dixi, ad a-
dolescentiā trāsibo, de ea quoq; pauca di-
sturus. Sæpe increpare solit⁹ sum nōnul-
los pessimarū cōsuetudinū auctores, qui

pueris quidē paedagogos, & magistros præfecerunt. Adolēcentes autē impetus suos liberi exequi permiserunt, cum diuersum facere longe fuisset cōsultius, maioreq; cura in istis q̃ in pueris cauere

Quis em̃ nescit puerorū errata parua esse, atq; om̃ino sanari posse, ut quæ forte, uel paedagogi contemptu, uel mandatorū magistri neglectu oriantur. Iuuenum autē delicta sæpenuero per magna & calamitosa cōspiciunt, nimirum uentris studium nimium, paternæ pecuniæ furta, tali, cōmessatiōes, potationes, uirginū amores, adium, uxorūq; alienarū expugnationes. Horum igitur impetum sūma cura & diligētia restringere ac cohibere optebat. Nam uis uoluptatum, & conāmē, lascium quiddam est, temerariū, & freno indigens, ideoq; nisi quis hanc ætatem diligenter obseruet ac custodiat, inscius atq; imprudens uitiis concipiendis, ansam materiamq; præbuerit. Ad prudentes itaq; spectat patres hoc tempe in primis cauere, custodire

LIBER O R V M.

dire, uigilare, & ad modestiam adoleſcentes reuocare, præceptis, minis, precibus, consiliis, & promissis ostendere: præterea exēpla delapsorū per libidinē in calamitates, per fortitudinē uero gloriam & laudem nactorum. Duo namq; sunt, uelut elementa & principia uirtutis, expectatio honoris, & timor supplicii, illa ad rerum honestarū studia alacriores uehementioresq;, hic ad mala paranda tardiores facit. In sūma, arcendi sūt pueri à malorū cōsortio & cōsuetudine, fere enī aliqd improbitatis illorū deportant. Id quod Pythagoras quoq; sub inuolucris quibusdā denunciauit ac præcepit, ea ego proposita interpretabor, maximū enī momentū parandæ uirtuti afferre uidentur. Ne gustaris ea, quibus nigra est cauda, id est, ne familiaritatē habeas cum iis, qui ob morum improbitatem tetti existimātur. Stateram ne transilias, habenda est ingens iusticiæ ratio, eaq; minime oīm transgredienda. In chœnicē ne insideas, inertia fugias, ac

PLVT. DE E D V C.

de uictu necessario parādo pvideas, Ne
cuius dexterā inieceris. i. nō facile & te-
mere cuius cōciliare. Arctū annulū ne
gestato, siquidē uitā studiose oportet
colere, neq; eā uinculis astringere. Ferro
ignē ne fodito, iratū ne laceſſas, neq; n.
deceat, sed cōcedere iratis longe est poti-
us. Cor ne edito, animū ne laxas, ipe cu-
ris eum conficiens. Fabis abſtinetō, ne te
administrationi Reip. admisceas, Nam
antiquus ſuffragia per fabas ferebant, q-
bus Reip. administrandæ munus uel de-
ferebat, uel abrogabat, nōnunq; etiā in-
fligebat pena. Cū in matulā ne im-
mitas, ostendit uerō sermonē urbanū in
hoīs improbi animū nequaq; iniiciendū,
qñ quidem oratio ſit animi alimentum,
quā hoīm nequitia ipurā reddit. Ne re-
uertaris cū ad finē pueneris. i. qñ moritu-
rus uitæ finē adesse uides, id æquo feras
aio, neq; te afflictes. Sed reuertar ad id, q-
initio orationis pposuerā, pueros ut se-
greſ, dixi, ab oībus malis hoīb, in
primis autē ab adulatoribus. Et qđ ego.
cum

LIBERORVM.

cū saepe, tū apud multos parentū p̄dica-
 re soleo, iā quoq; assero & cōfirmo. Nal-
 lum nimirū esse hoīm genus pestilēti-
 us, qđq; magis ac celerius p̄cipitem, det iu-
 uentutē, q̄ adulatores. Patres enī simul
 cū liberis radicitus euertunt, dum illorū
 senectutē, istorū uero iuuentā miseram
 atq; afflictā habēt, eorūq; consilia uolus-
 ptate uelut esca inenitabili cōdita exhi-
 bent, liberos diuites p̄es sobrios esse iu-
 bent. Cōtra, illi inebriari, isti modestos
 esse & tēperantes: illi lasciuire, isti parsi-
 moniæ studere: illi absumere & p̄digere
 istropus facere: illi otari, uitam enim
 temporis punctū esse dīctitant, quapro-
 pter uerā, non uilem & umbratilē uitā
 degere optere. Tum nō sunt nobis respi-
 ciēdæ patris minæ, dīctitāt, est senex de-
 lirius, capularis, & larua: eū breui publi-
 nem effereimus. Nec defunt qui scortis
 pollicēant, indicāt ac cōpellent uxores a-
 lienas, ac qđ patris in senectute uiaticū
 esse optebat, iminuerint ac dep̄dati sint.

Quid multa? scelestū est hoīm genus, a
 inicitias simulās, oīsq; libertatis & inge-
 nuitatis expers. Adulant̃ diuitibus, pau-
 peres despiciatui habēt, tanq̃ ex lyrica ar-
 te ad iuuenes delati, hiant ubi reges rise-
 rint, animi sūt supposititia q̃dam & spu-
 ria uitæ mēbra. Ac dū ad diuitū nutū ui-
 uunt, fortuna & conditione sunt liberi,
 uolūtate serui. Et si nulla afficiant̃ cōtu-
 melia, tū sibi iniuriā fieri arbitrant̃, ne. s.
 frustra atq; īmerito cibū cepisse uideāť.
 Idcirco, si quisq; patrū recte educationis
 liberorū curā habet, is sane aboīnandas
 istas feras abiget, atq; omnē familiariū
 malitiā repellet, soli nanq; isti optimo
 cuiq; ingenio corrūpendo sufficit. Sūt
 hæc quidē honesta & recta, q̃ uero post
 dicent̃, tēperata & humana. Neq; uelim
 patres oīno difficiles ac duros natura es-
 se, sed sæpenumero aliqd delictorū iuue-
 tuti tribuere ac cōdonare, & meminisse,
 se quoq; olī iuuenes fuisse. Et quēadmo-
 dum medici amara medicamēta dulci
 aliquo liquore tēperantes, delectationē,
 uelut

LIBERORVM

uelut uiam ad utile inuenerunt. Sic præ
 sentes obiurgationum seueritatē mā suē
 tudine mitigabunt, atq; aliquando libe
 rorum cupidini indulgebunt, habenas
 laxabunt, nonnunquam adducent, atq;
 oīno æquo animo ferent errores & conte
 gent. Sin minus, ira perciti, cito tamē
 defetuescent. Magis enim conuenit, pa
 trem in iram pronum esse, quā eam diu
 tenere: iræ namq; diuturnitas, animusq;
 ad reconciliandum difficilis, non parū
 est odii in liberos argumentum. Neq;
 incommodum fuerit, peccata quædam
 neq; nesciuisse uideri, iisq; oculorum au
 riumq; hebetudinē, quam senectus affec
 re sollet, prætexere: ita ut quanq̃, quæ fi
 ant, uideamus atq; audiamus, ea tamē
 nos uidere & audire dissimulemus. Ve
 rum enim uero amicorū errata ferimus,
 quid mirum si idem in liberis faciamus?
 accedat & illud, quod seruorum sese in
 gurgitantium ebrietatem sæpe non re
 præhædimus. Parcior fuisti aliquando,
 præ hoc sumptus: indignatus es aliquādo,

da etiam ueniam: per seruum paut aut
 imposuit, iram contine. Ex agro sustu-
 lit iugum. Redit uesper ebrietatem spi-
 rans, ignota. Vnguentum olet, tace.
 Hoc quidem pacto lasciuiens iuuentus
 domatur. Quod si qui sunt à uoluptati-
 bus omnino uicti & superati, neq; obiurga-
 tionibus quicquā deferunt, tales tu nups-
 tis uincito, id enim est ualidissimum iu-
 uentutis uinculum. Despondere autem
 oportet filiis neq; multo nobiliores neq;
 ditiores. Suae namq; conditionis parē-
 ducere, est sapientis. Nam qui multo
 praestantioribus se iungunt, non uxorū
 mariti, sed dotis serui imprudentes effici-
 untur. At uero pauca ubi addidero, prae-
 ceptiones nostras absoluiam. Ante om-
 nia oportet patres omni uitio uacuos esse
 se, atq; in omnibus, quae fieri debent,
 clarum de se ipsis exemplum liberis exhi-
 bere, quo in uitam eorum tanquā in spe-
 culum intuentes à uerbis operibusq; tur-
 pibus auertantur. Eo fit, ut, qui erran-
 tes & delinquentes filios increpant, dum
 ipsi

LIBERORVM

ipsi eiisdem delictis impliciti tenentur, sub illorum nomine se ipsos reos agant. Qui uero turpem agunt uitam, in ne se uos quidem, tantum abest ut liberos, libere corripere audent. Adhuc delictorum eis auctores & magistri existunt. Vbi enim senes reperiuntur impudentes, ibi ne cesse est iuuenes conspici impudentissimos. Totis igitur uiribus sunt paranda, quæ liberos ad modestiã inuitent ac deducant. Imitabimur Eurydicen, quæ quanquam ex Illyrico tribarbara esset, ut tamen filii recte instituerentur ac discerent, prouecta iam ætate se ad litteras cõtulit. Ac quanto in liberos fuerit amore, satis abundeque declarat epigramma, quod Musis dicauit, Eurydice Hierapolitana hanc telam musarũ concepto amore, posuit. Ipsa enim cum iam pubescens mater liberorum esset, litteras orationum præceptionumque monumenta, discere tentauit & studuit. Omnes istas quas diximus, præceptiones, tenere ac complecti, uoti fortassis potius fuerit.

quàm admonitionis. Immo multas salutem ex ipsis consequi, felicitatem requirit & diligentiam multam, sed tamen natura humana ea efficere ac præstare potest.

FINIS.

PHILIPPI ME

LANCHTHONIS, DE INSTITUENDIS pueris, præcepta.

DEbent adolescentes in incessu, vestitu, sermone & gestu, modestiã summa diligentia conseruare, Pertinet enim ad animũ, si quid in his ineptiarum fuerit, non modo quia dissimilitudo, & nouitatis adfectatio, sũt indicia uanitatis. Capti enim his nugis, mirifice sibi placeant, ac sese mirantur. Sed etiam quia leuitatem animorũ & pleraq; ingentia uitia alunt. Nam cum initio in paruis rebus discesserint à cõmunib⁹ morib⁹, & ad sueuerint iudicia grauium uirorum con-

tem

remnere, fit, ut paulatim oēm pudorem
ac uerecundiam, deinde publicarum le-
gum metū, prorsus ex animo eiciant.
In Tigellio taxat hmōi uarietate morū
Horatius, cum ait, Nil æquale homini
fuit illi, etc. Sed multo grauius hmōi ui-
tia notauit in Iuliano Imp. Gregorius
Nazanzenus, coniecturam ex illis faci-
ens de animo. Qui locus pueros admo-
nere potest, ut maiorem curam adhibe-
ant, ne quid motu, statu, sermone, or-
natu, tanq̃ in actione, indecorū admit-
tant, quodq; ab approbatione oculorū
atq; aurīū in bonis uiris abhorreat. Idē
præcipit Paulus. 1. Thessalon. 4. cum ait.
μεταπαύετε ὁ ἑαυτοὺς πρὸς τὰ ἔξω.

MALAE INSTITUTE AB

iuuētutis exemplar, Iulianus

Imperator, ex Gregorio

Naziāzeno, Phil. Mel.

interprete.

HAec alii experientia cognouere, &
In naturā eius licentia declarauit, qua

uti cœpit postquā imperio potitus est. Ego multo ante p̄sensi, cum Athenis eū uiderem. Nam cū aduersus fratrem nouarens res, illo uenerat se purgaturus. Duplex autē ferebatur causa eius peregrinationis: altera honesta, ut lustraret Græciā & scholas. Altera arcana & paucis nota erat, ut cū idololatriis de sua uoluntate cōmunicaret, cum nondū liceret admodū consuetudinē habere cum gentilibus. Tum ego de Iuliano probe diuinavi, tametsi non sim uates, sed fecit uatē morū Iuliani inconstātia & magnitudo admirationis. Est em̄ ille, ut aiunt, optimus vates, qui bene coniectare nouit. Itaq; mihi minime bonæ mentis inditia uidebant. Versatile collū, uibrantes humeri, & uicissim exultantes. Aspectus tristis, oculi passim uagantes, & truculentiā præ se ferentes. Pedes instabiles, & alternis geniculātes. Nasus cōtumeliā spirans & fastidiū. Habitus oris ridiculus, quoquo modo se cōponeret. Cachinni immoderati. Hiatus ingens, nuc
 re,

LIBER O B V M.

re, reuere tacitū, sermo interrupt us.
Interrogationes confusaneæ ac stultæ.
Responsiones nihilo saniores, & ad irri-
dendū auditorē cōpositæ, nullo ordine
incogitāter effusæ. Quid singla depingā
Talis mihi anteq̃ accederet ad Remp. uī-
sus est, qualē postea res gestæ ostēderūt.
Et si q̃ adessent eorū qui ibi uel audierūt,
uel animaduernerūt illa, hos testes fac-
rem, me, postq̃ illa uidi, dixisse, O quā-
tum malum alit Respub. Romana.

Haganoæ per Iohan. Sec. Anno
M. D. XXVII.
Mense Iunio.